

Myanmar Literature Project

မြန်မာစာပေစီမံကိန်း

Hans-Bernd Zöllner (ed.)

Working Paper No. 10:11.1

The Strike War by Thakin Po Hla Gyi

Translation: Stephen Campbell

Passauer Beiträge zur Südostasienkunde

Working Papers

ISSN 1435-5310

Alle Rechte © Lehrstuhl für Südostasienkunde, Universität Passau 2010

Druck: Universität Passau

Printed in Germany

Contents:

Foreword (Hans-Bernd Zöllner)	3
About the Translator	4
Introduction (Stephen Campbell)	5
Image of Thakin Po Hla Gyi on a Burmese Banknote	7
English Text	8
Burmese Text	53

Foreword (Hans-Bernd Zöllner)

It's a special pleasure for me to write the foreword for this working paper which is a rather special issue in more than one way. The translator, Stephen Campbell, sent the text to me and asked if it could be included in the Myanmar Literature Project's series of Working Papers. After having a look at the work I realised first that Thakin Po Hla Gyi was no Nagani author but as a Thakin must have shared the political creed of the Nagani founders. Second and more important, his work complements a series of books and pamphlets published by Nagani, notably the two booklets by Ba Hein and Thein Pe on the students' revolution and the involvement in the strike of the oilfield workers in 1938 and the Indo-Burmese riots of the same year respectively (Working Papers 11 an 12 of this series). Therefore, it is very much suited to be included in ths series.

Thakin Po Hla Gyi's book very much contributes to understand the revolutionary spirit among the students, workers and nationalists in the year 1938 – 1300 according to the Burmese era. It would be worthwhile to further investigate the events of that year and compare it to the upheavals in Burma's post-war history.

Finally, I would like to thank Stephen Campbell very much for his contribution to the Myanmar Lierature Project. The publication of the text coincides with the 75th anniversary of the Nagani Bok Club which will be celebrated in Yangon on November 4th, 2012. Hopefully, this celebration and the changes happening in Myanmar these days will help to broaden the interest in the foundations of Burma's independence in the late colonial period, its impact on later events and its significance for understanding Burmese perceptions of society and politics.

Hamburg, October 2012

About the translator

Stephen Campbell is a PhD student in the Department of Anthropology, University of Toronto, researching precarious labour and worker organising among Myanmar migrants in Thailand. He can be contacted via email at: stephen.campbell@utoronto.ca. He is grateful to U Aung Khine for input on earlier drafts of this translation.

I. INTRODUCTION (Stephen Campbell)

Thakin Po Hla Gyi (1908? – 1943?) was a true working class hero of Burma's independence struggle.¹ Born into a family of poor peasants, at the age of 14 he witnessed British colonial authorities arrest his father when the latter could not afford to pay his land taxes. As a young man Po Hla Gyi found work as a manual labourer for the Burmah Oil Company (BOC) on the Magwe oil fields. It was on these oil fields that he was later to take a leading role in organising his co-workers for the 1938 uprising, the most significant series of workers' strikes in the country's colonial period. The strikes erupted at the Chauk oil field on 8 - 9 January 1938 and culminated in a workers' march to Rangoon on 14 November that same year.² Over the period of the conflict the strikes spread to other worksites (notably the Yenan-chaung oil field and the Syriam (Thanlyin) refinery), with over 10,000 workers taking part.

Although the strikes did not result in an undisputable success for the workers involved, they formed an important part of what became known as the "year of revolution", which saw widespread popular unrest among the country's workers, peasants and students.³ Amidst this unrest, members of the mass-based anti-colonial *Dobama* Association, which included Po Hla Gyi, agitated to connect the workers' strikes to a broader anti-capitalist, anti-colonial agenda.

Like all members of the Dobama Association, Po Hla Gyi took on the title *thakin* (master). Due to his militancy in the strikes he also earned the epithet of *alawaka* (ogre). As the strikes wore on, "The Ogre" Thakin Po Hla Gyi and his colleagues sought to raise funds for the striking workers by selling Po Hla Gyi's recently written text *The Strike War* for 4 annas a piece at the Shwedagon Pagoda on 8 and 9 October 1938.⁴

¹ In a recent biography, U Aung Soe writes that Thakin Po Hla Gyi was most likely born in 1908, 1909 or 1910 and passed away in an unspecified year during the Japanese occupation (U Aung Soe, 2011, *1300 pyi hnit alawaka thakin po hla gyi*, Yangon: Shwe-Pye-Son Publishing).

² Khin Yi, 1988, *The Dobama Movement in Burma (1930-1938)*, Ithica: Cornell Southeast Asia Program, p. 98.

³ Clipson, Edmund B, 2010, Constructing an intelligence state: the development of the colonial security services in Burma 1930 – 1942, unpublished PhD thesis, Exeter: University of Exeter, p. 171.

⁴ Khin Yi, 1988, *The Dobama Movement in Burma (1930-1938)*, Ithica: Cornell Southeast Asia Program, p. 84.

Aside from being a means of raising funds and increasing popular support for the striking workers, *The Strike War* aimed at encouraging workers across the country to take the strike into their own hands as a revolutionary weapon with which to abolish both capitalism and colonial rule. The style and content of *The Strike War* are therefore those of an agitational pamphlet, rather than of an historical record or journalistic report (though an appendix of articles was included with the publication). As such, some of the statistics (such as on wage rates) are contradictory and lack references. These shortcomings are minor, however, in light of the text's strengths. What Thakin Po Hla Gyi provides us with here is an impassioned appeal from within Burma's working class to see the country's independence struggle as fundamentally anti-capitalist in character. It is from this perspective that he condemns ethnic and religious conflict for dividing the working class and thereby undermining the anti-capitalist, anti-colonial struggle.

The prominence of Thakin Po Hla Gyi in his own lifetime was short lived. He passed away prematurely due to a stomach illness during the Japanese occupation. Nonetheless, for his role in the oil workers' uprising he has been canonised in Myanmar historiography as a leading figure in the country's independence struggle.⁵ In 1968 *The Strike War* was reprinted by a Yangon-based publisher, and in 1987 the government of Burma issued a new 45 kyat currency note with Thakin Po Hla Gyi's portrait shown on one side and the colonial oil fields on the other. Hopefully, with this translation of *The Strike War*, English-language readers will come to more fully appreciate working class involvement in Burma's anti-colonial struggle and the exemplary role of "The Ogre" Thakin Po Hla Gyi in that regard.

Stephen Campbell Mae Sot, Thailand September 2012

⁵ Han Tin, 2008, "Myanmar education: challenges, prospects and options," in *Dictatorship, disorder and decline in Myanmar*, Monique Skidmore and Trevor Wilson (eds.), Canberra: ANU e-press, p. 113.

II. IMAGE

Thakin Po Hla Gyi's portrait as shown on the 45 kyat currency note issued by the government of Burma in 1987.

III. TRANSLATION (Stephen Campbell)

Introduction

The main reason for having written and published at such an appropriate moment this publication called *The Strike War* is that I want the poor and downtrodden to be victorious in any of the great strikes that occur in the conflict between the powerful, oppressive, thieving, deceiving, capitalist bandits and the downtrodden poor who are virtuous and noble. It is with this main intention that I have in goodwill written this book.

The reason for having this goodwill is that it can be seen in any of the great strikes of the downtrodden poor against the greedy capitalists that occur anywhere in the world that those who are wealthy practice gross injustices in their oppression of the weak. I am able to point out what I have personally seen of the poor hardworking downtrodden labourers having to endure extortion in their lives of perpetual poverty and what seems like perpetual loss.

Especially, in accordance with this sense of goodwill the motivation for writing this book is, given the insufficiency of various methods, to provide instructions and advice to the downtrodden poor of more effective means to fully uproot and destroy the root cause of the wicked capitalist system of greed, monopoly and extortion and to successfully fight to establish a paradise on earth for the poor downtrodden workers who are always enduring extortion.

Among these various means, there should be no doubt that taking hold like a great weapon of the methods included in this publication called *The Strike War* will enable the easy abolishment of the capitalist system of exploitation, oppression and tyranny. In other words, the poor must take hold of this great weapon that makes the capitalist robbers run for their lives trembling in fear.

The reasons for this publication are (a) the problem of the wicked capitalist system of oppression that has been able to spread over and dominate the world, and (b) the additional big problem of the masses always losing to a handful of capitalists in any of the great strikes between the rich and the downtrodden poor. Given the certainty of these methods, as is known by analysing their various characteristics, why do the downtrodden poor who are in the clenched fist of the enemy not dare to take hold of this effective weapon to gain liberation from oppression?

For these reasons, I hope that all the people and monks who fully examine this book called *The Strike War*, which has been written and published in accordance with the exhortations of the strike leaders who have fought in the great uprising of the famous oil field strike, will be able to critically analyse the causes of the problems that frequently arise in the strikes that occur due to persistent oppression and domination by the capitalists, as in the events between the greedy capitalists and the downtrodden poor that are included in this book.

"The Ogre" Thakin Po Hla One of the oil field strike leaders Temporarily in Yangon

Chapter 1

Our great country of some 14 million people has suffered a terribly great loss ever since the day that it came under imperialist rule.

It is important that we clearly note the various subterfuges of the imperialist capitalists that have prevented equality among us and prevented us from meeting our basic needs.

In the text below, we will analyse the manner in which the imperialist capitalists who have us in their grip are subjugating us politically, decapitating our social potential, and strangling us economically.

The burdens of the poor

About 90 per cent of the population of Burma does farming or collects firewood. These hard working poor people invest their strength each year in planting about 600 million kyat worth of rice, cotton and other agricultural products.

About 1 ½ per cent of the population are oil workers who produce about 250 million kyat worth of petroleum, gasoline, and wax candles each year.

About 1 ½ per cent are mine workers who mine about 300 million kyat worth of gold, silver, lead, zinc, copper and other kinds of minerals each year.

About 1 per cent are poor people who chop down a total of about 400 million kyat worth of teak each year. The remaining poor people work doing other odd jobs valued at about 80 million kyat.

If Burma's riches were not in foreigners' hands but instead equally distributed to all the Burmese people, each household would be able to get a total of about 750 kyat per year.

All the ethnic nationalities of Burma who carry the dignity of such abundant natural resources are in absolute poverty with insufficient food and are scrambling to work without rest in order to live hand to mouth.

Poor Burmese farmers get an average daily income of three annas per household. Workers get an average daily income of six annas. The total income of approximately 95 per cent of poor people is roughly calculated at only about 100 million kyat per year.

The total gross domestic product of about 1.6 billion kyat is completely falling into the hands of the imperialists.

The capitalists ignore us while we so visibly invest our strength working to the point of exhaustion.

Monopoly capitalists

The national association called the Bulainjapul monopolises the rice and cotton industry.⁶

Oil companies such as the BOC, IPB and PPC monopolise the oil industry.⁷

The capitalist company called the Burma Corporation controls the mining industry.

Timber companies such as Bombay-Burmah, Steel Brothers and Fukar monopolise the forestry industry.

The oppression of landlords and capitalists

The poor people are not able to make full use of the very little income that they get. With the help of Indian landlords, Burmese landlords and other money lenders the imperialists do not freely hand over the low income of the poor but instead force them to repay interest.

The capitalists who own the companies listed above are partners and directors in the great banks in Burma.

Chapter 2

The ill fate of Burma

The poor are cowering like frogs beneath a log under the capitalist government's punitive rate of taxation.

In Japan, the price of oil that was extracted in Burma costs only about 14 annas per gallon.

⁶ The Bulainjapul was an employers' association in colonial Burma, similar to a chamber of commerce.

⁷ These include the Burmah Oil Company (BOC) and the Indo-Burma Petroleum Company (IBP).

It is evident that in Burma, however, the fact of having to pay 1 kyat and 5 annas per gallon is the result of the capitalist government's deliberately unjust and one-sided tax increase.

Burma's irretrievable exported commodities

Due to the monopoly of foreign capitalists everywhere over industry and trade the tens of millions received in profit from commodities that have been produced is all taken away to foreign countries with no way of being reclaimed. We who are indigenous to this country are in permanent poverty, suffering from pangs of hunger without a base to stand on.

Throughout the duration of the despicable unrestrained imperialist system we have not had one visible kernel of welfare.

Imperialism as the cause of flooding in Burma

Since the day that the imperialist system engulfed Burma the agricultural industry that we depend on has deteriorated with each passing day.

The capitalists want to be able to easily carry off our Burma's agricultural products, oil, minerals, rice, gold, silver, precious stones, teak and cotton. They therefore built car roads and railroads. While cutting off rivers and streams as they lay roads, the capitalists prioritise building as cheaply as possible, and they do not concern themselves with the agricultural land and alluvial plains in the surrounding areas.

In some areas, in order to reduce costs while going over rivers and streams to lay roads the capitalists fill in some streams and constrict some rivers. Due to some rivers and streams being closed off and silting up there is insufficient drainage, causing great dangers of flooding across the whole of Burma each year during the rainy season. Due to the damage from that flooding poor farmers have endured many kind of suffering including death, the extensive destruction of agriculture, the destruction of homes and property, and the perishing of cattle, water buffalo and other animals.

The spread of malaria resulting from imperialism

When the capitalists thoughtlessly and hastily chop down the teak forests in Burma they float the timber along rivers and streams, leaving behind vast marshes and pools of mud as these rivers and streams are blocked off and silt up. As a result, malaria spreads and thousands of poor men and women of our country die from the disease. Reforestation and malaria protection departments have been opened in name only.

The capitalists do not concern themselves with improving health and agriculture. About ten years ago Burmese farmers got a household income of about 11 kyat per month. However, as the price of rice has fallen by half that income is now only about 5 kyat per household.

Why has Burma lost its gold?

Although the finances of poor farmers have been devastated as a result of the price of rice having fallen by half, they cannot get even a slight reduction in the required payment of agricultural land tax and the interest owed to landlords. Therefore, at the time the price in rice fell our women had to remove and hand over their jewellery of gold, silver and precious stones in order to appease the excessive greed of the foreign capitalists who are like thirsty cows. Now, there is no gold on the arms of our women. They are like dizzy people who have no smelling salts.

A system whereby those who starve, starve and those who profit, profit

Just like it is said that doctors profit when people are sick, although the fall in the price of rice brought about pangs of hunger among the poor the monopolising capitalists gained tens of millions in profit from rice. That year [1930] the capitalists gained a net profit of more than approximately 40 million kyat.

Why is Burma boiling in rebelling rather than staying calm?

It is evident that the great rebellion that emerged all over Burma about eight years ago [1930] was instigated by the harassment and rape of the poor by the landlords and major capitalists.

The hostages of imperialism

The ripples caused by the extreme fall in the price of rice are until now not calm. The people are being crushed due to the oppression of this unjust and dirty system which requires that the thousands of poor farmers who have been unable to pay the agricultural land tax and capitation tax be given notice and prosecuted, their assets that cannot be moved be

confiscated with a warrant, and that they be arrested and imprisonment. (According to an excerpt from the 1935 Annual General Administration Report)

The historical causes of the wearing down of the poor

The history of Burma from about eight years ago [1930] is the history of irrigation canals, land, houses, gold, silver, precious stones and valuable items gradually passing from the hands of the poor Burmese into the hands of the imperialists, landlords and Chettiars.

Presently, about 40 per cent of the agricultural land in Burma is in the hands of agricultural landlords and Chettiars. Either by contract or through a change of name the remaining agricultural land is falling into the hands of Chettiars.

Similarly, the poor workers are gradually suffering a reduction in their monthly wages. The capitalists are gradually taking away what little relief the workers and poor people previously had. The number of those unemployed is increasing day by day. As our economy has been dwindling away with each passing day we no longer have any comfort.

Chapter 3

The extortion of the capitalist BOC

It is evident that with the capitalist oil companies sucking our fat and blood in grinding oppression we have become impoverished, fragile and hungry.

The huge capitalist BOC (according to the 1937 annual report it pocketed a profit of 75 million kyat) is paying only 5 million kyat in wages to all the workers who are sweating from head to toe working at all times of the day and just barely staying alive. Just like the saying "to carrying two water pots on a single head," the workers have had to take on two duties. The combined total of wages and profit is about 80 million kyat. The workers' share must be taken from that 80 million kyat. The value of commodities is determined according to the time worked for their production. In the labour time that must be worked in order to get 80 million kyat, calculating how much time must be worked for the capitalists' profit and how much work time must be worked for the workers' wages, the workers' share is calculated at only one sixteenth. If we divide according to time, in the eight hours per day that the workers work they work only half an hour for themselves. The remaining seven and a half hours is forced work time for the capitalists to be able to extort profit. One worker gets an average of

one kyat per day. Therefore, if one worker produces commodities valued at 16 kyat, he or she gets one kyat as his or her wage. The worker must produce 15 kyat for the profit of the capitalist BOC.

If analysed in this way, all those who understand basic economics must admit that these statistics are possible.

How strange it is that the capitalists inhale using the workers' nostrils. Cutting us down, strangling us and sucking our fat and blood in this way is the expression of this bad system which completely takes away our dignity.

The political meaning

Politics is the real economics. The law of politics is the proscription that the ruling group follows and directs in order to increase its prosperity. Politics and economics cannot be separated. In short, the significance of the task that we carry out to free our great country of Burma is the return of exports of about 1.6 billion kyat back into the hands of the poor Burmese.

Chapter 4

Social relations in the capitalist era

If we reconsider social relations, the rights of the poor are impoverished from all sides. Those who earn their livelihood from manual labour are suffering in poverty without basic needs, serving others while their rights are violated from all sides. Ever since the year that the price of rice fell by half, the poor farmers have been unable to get back on their feet. From that time until now the poor in this great country of Burma have lived on one meal per day. They wear just a waist cloth with nothing on their backs. Just like it is said "to build a fence with twigs, a roof with leaves, and posts with sticks," they must live in a house of just seven thatch shingles and seven floor boards. For however long the capitalist system lasts, we will live lives worse than slaves such that we cannot reverse our ill fate.

The poor Burmese are now so impoverished that their clothing is thin enough to see through and they do not even have leftover scraps of rice and water to consume. And the women who make up about half of our population must suffer along with us the financial penalty of that foul upside-down system.

The ill fate of women

As for our women, their character was ruined when they sold themselves for the sake of their livelihood and though they did not want to they had to earn a living doing sordid deeds. This form of livelihood based on sordid activities has spread across the whole of Burma.

As a result of the imperialist system our women have been scorched and roasted in the hands of the capitalists, like a deer falling into the hands of a tiger.

Returning to the era when virgins had to be handed over

The capitalist era that has arrived is like ancient times when virgins had to be handed over to immortal dark sorcerers, such as the *dekaton*, *ayigyi* and *shinmahtee*. Have these sorcerers been reborn as capitalists? Presently, these modern dark sorcerers wear the masks of capitalists and bring about the dominance of this dirty system over our great country of Burma. Those extremely boorish dark sorcerers with long hair, long beards and black robes who were able to demand any woman they wanted and who are said to have existed in ancient Bagan can be seen right here and now. In ancient times virgins had to be handed over to those dark sorcerers for a period of seven days. However, our women must be handed over to the iniquitous imperialists for as long as those imperialists so desire.

A wife can be bought with a basket of rice

If China is famous as the poorest country in the world, then when a young woman can be bought for five kyat our country of Burma must really be the grandfather in matters of poverty. If the world does not yet know that due to the destruction of the agricultural industry in Burma's countryside possession of women who have fallen into financial ruin can be bought for just one basket of rice, it is because the capitalists have restricted the news.

In order to completely abolish this dirty and foul situation we must rebel and demolish the capitalist system from the root.

Chapter 5

Like muzzled cattle

Although we must unavoidably struggle, greatly exhausted, ploughing and cultivating in the hot season and the rainy season, the capitalist give us no rights, while everywhere

⁸ The *dekaton, avigyi* and *shinmahtee* were three types of tantric monks during the Bagan period.

constraining us like muzzled cattle in the rice fields, and taking the economic gains that we produce with our lives.

The capitalists have broken the world record in death due to plague, small pox, sexually transmitted diseases, malaria, tuberculosis, leprosy and mental derangement due to their cruelty against the poor who reside in Burma, which is crowded with pagodas, abundant in precious stones, rice, gold and silver, and for which the imperialists in their arrogance have taken credit saying that it is like an invaluable ruby of the British Empire.

The downtrodden who suffer and have not yet been freed from their present distress and gone on to the land of death must endure hunger catching and eating mice, lizards, scorpions, turtles and snails that have not yet been monopolized and taxed by the capitalists. In addition, some people have become weak and have died due to eating tree roots, wild fruits and banana trunks.

It is so very astounding that we die in these many horrible and unnatural ways under the authority of the imperialist system.

To the extent that the poor Burmese workers and farmers have become impoverished, the capitalists and their lackeys have increased their riches and have had good fortune rain down on them like jewels.

Chapter 6

The economic disparity between the rich and the poor

The great blood sucking monopoly capitalist companies are pocketing a profit of about 400 million kyat each year by confiscating the core of Burma's riches, like rice, oil, minerals, timber and cotton. The salary of Burma's governor who is the highest ranking executioner is about 150,000 kyat per year. The salaries of high court judges and deputy commissioners are about 100,000 kyat per year. The directors, ministers and members of parliament who are the main lackeys of the imperialists get between 50,000 and 200,000 kyat per year.

The low ranking military police who have the responsibility of risking their lives to suppress uprisings of bandits or rebellions that occur and disrupt peace whenever the poor people of the country suffer from hunger and scarcity as a result of the instigations of the imperialist system get only 12 to 24 kyat per month. On average, poor Burmese workers and farmers get only 9 to 20 pies per person per day.⁹

16

⁹ A "pie" was a currency amount in colonial Burma. There were 12 pies in 1 anna, and 192 pies in 1 rupee.

Just like painting the faces of one's roosters with soot so that they will not recognise each other and thus be willing to fight, under the present system, the duration of which is impossible to guess, the capitalists use subterfuges to divide the lower class civil servants and poor people who have shared economic interests, and repeatedly submerge us under water.

The inequality of residence

Among the lackeys and servants of the imperialists, the governor who is a respected person and the central chairperson has the opportunity to live in a personal mansion that is in actual fact about 100,000 square feet in area. As for the high court judges and deputy commissioners, managers, directors and senior and junior ministers, they similarly have the opportunity to reside in well furnished enclosures of about 50,000 square feet in area.

As for the poor workers, they have lost their homes, become financially ruined and become fully impoverished. Some poor people, being homeless without as much as a seed's weight in personal possessions, are living in the alleys between buildings and avoiding police patrols. When they again rent a home with their monthly salary, since they cannot afford the rent, they must live in narrow 300 square-foot rooms that are so cramped with about 50 workers in each that there is no floor space on which to walk and there is not even enough room to roll over while you sleep. Although they may want to get up at night and go to the toilet, since there is no space to walk they worry about stepping on those who are sleeping and can barely restrain their bowels.

In summary, although the imperialists, who comprise only about 0.1 per cent of the population of Burma, are able to engage in commercial enterprises valued at over 160,000,000,000 kyat, they only pay the poor, who comprise 95 per cent of the population, a daily wage of about 2 annas per person.

Although we did not want this fight, the fight has been started

Like a goat that wakes a sleeping elephant, the wealthy capitalists who are a very small minority initiated a fight with us who are in the majority, with contempt, persistent harassment, and hysterical unrestrained threats. And although we did not want to fight, and although we have wanted to live peacefully, it is not possible.

The characteristics of police and detective offices

Like thieves accusing others, is it not the case that the capitalists who take our fingerprints and photographs in the police stations and detective offices look down on us like criminals and fugitives?

So many ways of becoming slaves

We are slaves of overwork and we are slaves to debt. When farmers and poor people lose their farms due to the free handed, unrestrained persecution of the landlords and financiers who live off of vast interest, their whole lives becomes like those of slaves. As a result of the factory workers being boxed in and having their blood and fat squeezed by the capitalists they fall up to their neck in debt, to a condition worse than slavery.

In so many ways we have become slaves

It is as clear as strands of rice noodles that not only is our potential stunted but we will be unable to recover in the future as a result of these base social relations that have given the imperialists absolute power to dominate us with unjust force and work us until we are sobbing and utterly exhausted so that they do not lose a single day, month, hour, or fraction of a minute of labour time.

We will therefore certainly rebel and demolish from the root this unjust, evil imperialist system which fosters the imperialists' greed and misleads them into wanting our wealth and the destruction of our lives.

Chapter 7

Why was there a global financial collapse?

We have come to realise that the global financial collapse which presently engulfs the whole world is the result of the imperialist system that has given capitalists who do not work the opportunity to possess factories, mines and agricultural land, yet has given no opportunity at all to possess property to the poor who are in the majority and who work to the point of exhaustion with sweat dripping from their forehead to their feet.

Imperialism and unemployment

The indigenous nationals residing in Burma who are in the majority have no chance to touch even with their finger tips the property that the capitalist imperialists exploit and take away. Using our profit the capitalists manufacture and make use of amazing tools. And they still plan to further reduce the number of workers. We should not disparage these amazing creations that have been made with great effort. Instead of improving the living standards of us workers, the capitalists will use these advanced tools to further replace workers. The poor will thus have to ceaselessly endure the harms of the capitalist system such as increased unemployment, loss of workers' livelihoods, increased starvation, a worsening situation, and more exhausting work for those who still have jobs.

We must completely abolish the system in which the capitalists take no responsibility at all for the lives of those who are made unemployed by the use of new equipment and tools.

Those who have the same economic interests as the poor

Workers such as clerks, secretaries, merchants, brokers, lawyers, and small-scale vendors who carry their goods on their head or with a yoke on their shoulders live on the same land, drink the same water, eat from the same pot, and have the same economic interests as the poor. The poor who are the majority in Burma do not have the opportunity to use their income in Burma. Those workers of a higher economic standing who earn their income though their close relations with the poor are only able to share in the income of the poor.

If the poor had more income, they would be more comfortable. Is it not evident that the workers and farmers have lost hope as their economic position has been ruined due to the daily worsening of their situation?

Why must reinforcements be sent?

Those who make their living as clerks, merchants, lawyers and hawkers in the market are therefore connected with poor workers through shared economic circumstances. When it is accepted that, as though in one boat on the same journey, the affairs of the poor are our affairs and the struggle of the poor is our struggle, we must not avoid our duty to participate in the uprising of the poor by providing support in the form of reinforcements, encouragement, and financial assistance.

Chapter 8

The Indo-Burmese riots

The emergence of the Indo-Burmese riots that are currently taking place is a great problem. We will consider the reason for the sudden emergence of these riots together with the historical sequence.

The poisonous seed the imperialists planted

When the imperialists planted that seed they knew it would bear fruit. As though cutting down a whole bush in order to get at a rabbit, the imperialists enacted Burma's immigration law and brought about the Indo-Burmese riots. In Burma, indigenous Burmese nationalities and Indian ethnic groups have lived together in unity without fighting for a thousand years.

Having lived together like that, we can guess whose instigation has brought about the awful emergence of the present situation after just a small number of years of imperialist domination. About 60 years ago the imperialists spent many millions of kyat in order to have Burma's immigration law enacted. They gave large amounts of money to coolie leaders as advanced payment for travel and food expenses in order to bring poor Indians to Burma. The intention of the capitalists at that time was to bring about a low wage for workers by means of these cash payments.

The matter of ethnic conflict

At that time the poor Burmese were only interested in agricultural work. Since the capitalists' monopoly had not yet been established, it was easy to conduct business from all sides. The capitalists used the immigration law to resolve the difficulty of having to pay a high price in order to hire for factory work the poor Burmese who were only interested in agriculture.

Starting from the day that the immigration law was established, Indians without status or position in India have been coming to Burma without cease. There are now a total of at least one million Indians in Burma. By paying wages to hire destitute Indians lacking status or position who are just barely getting enough food to survive, the capitalists have been able to increase their extreme profits each day.

At that time agricultural products got a good price. From 1900 to 1931 the amount of agricultural land in Burma increased from 11 to 18 million acres. At that time the price of 100 baskets of rice increased from 50 kyat to 200 kyat.

The start of the nationalist movement

Around 1920 some Burmese came to realise the grinding oppression of the imperialist system. When the enterprises of indigenous fledgling capitalists, merchants, rice mill owners and nationalist employers were gradually ruined due to the pervasive monopoly resulting from the imperialist system, the nationalist movement began to emerge. A small number of Burmese started paying attention to the constraints and monopoly of the small Indian capitalists who had arrived everywhere and carried out widespread activities. By importing into Burma very cheap modern finished products from great capitalist countries like America, Japan and those in Europe the enterprises of indigenous commodity producers collapsed.

Gradually as the Burmese became poorer and poorer they became interested in working in modern industrial enterprises. However, since they could not compete in that economic sector, aside from being dissatisfied with foreigners, and especially Indians, there were other special matters. In lower Burma few Burmese factory workers could be seen prior to 1929. At that time, just as agricultural work was for the Burmese, industrial work was for the Indians.

As the price of rice had not yet fallen, agriculture was able to sustain those whose businesses had been destroyed due to the imperialist system. With the fall in the price of rice resulting from the global financial collapse that emerged starting in 1929 people abandoned agriculture and sought out other commercial enterprises.

In can be see that the Indians pre-empted the poor Burmese in looking for work in the large train companies and motorised boats companies that transported merchandise and travellers along the water shipping routes. As for the Burmese who later got the idea to earn a livelihood with merchant trade, since they were similarly pre-empted by the Indians they were unable to get a place for themselves and it was very difficult to compete with the Indians who were frugal and skilled. At that time it was like the saying that when the Burmese woke up the clothes were already gone.

In sum, since it could be seen that the Indians were prospering in every miniscule economic sector, dissatisfaction emerged among the Burmese.

Because of whom have we been impoverished?

Very few people have come to realise that the whole of Burma has now fallen destitute as a result of being boxed in and constrained by powerful imperialist structures like that mining companies, oil companies, companies that have monopolies over agricultural products, and large banks.

The imperialists' method of striking once and cutting twice

With the collapse of agriculture, the poor masses of Burmese farmers moved into industrial work and brought down the price of labour more and more. The number of unemployed workers who were unable to sell their labour increased more and more. Just like when goods cannot be sold the price will fall, when the number of unemployed workers increased the wages of those who had work fell. The capitalists were able to benefit from the fruits of getting much profit by planting the seed of the immigration law and being able to easily rule by causing dissention.

The major 1930 Indo-Burmese riot started because of competition between Burmese and Indians coolie stevedores. Starting from that time ethnic hatred gradually increased in the hearts of the poor Burmese.

Just as boils gradually swell and eventually erupt, there were frequently causes for the eruption of the Indo-Burmese riot.

In sum, starting from a struggle over the scraps of meat on the bones discarded by the imperialists, the Burmese and Indians came to hate each other.

The strategy of divide-and-rule

While confronting and blaming each other, the Burmese and the Indians have gradually drowned in the dissention instigated by the imperialists.

Like a dog that runs south chasing after a rabbit that runs north, the Burmese and Indians have struck at the wrong target. When the imperialist system that has brought about poverty is completely abolished, this major conflict will be resolved.

Independence and the oil field strike

Even since the day that the Indo-Burmese riot began, the oil field uprising that is part of the independence movement has faded from public attention.

The British capitalists who are dividing the world and causing dissention

The astonishing British imperialists are world famous for their subterfuges. We must understand well that the riots that have frequently emerged are caused by the dissention that has manifest in all the places that have come under British authority.

Please re-examine the problem of separating or joining [Burma with India]

This kind of riot occurred in Burma once in 1930 and now in 1938. Each time these riots have occurred they have caused the uprisings of the poor against the capitalists to fade from public attention. The capitalists' stratagem of causing dissention has been able to bring about division between those who have been close. We should be mindful of the fact that when the problem of dissention has emerged, Burmese people have become disunited.

In India, the Hindu-Muslim conflict is in ceaseless turmoil up to the present day. And in the Palestinian territory and Arab territories the Jewish-Arab conflict has not yet calmed down.

And in the British Isles the imperialists have brought about conflict among the poor Irish and the poor English. The issue of ethnic riots is a mighty antidote to the poison of imperialism.

The imperialists make it seem as though the starvation of the poor Burmese is caused by the entry of Indians into Burma. In reality the poor Burmese and the poor Indians compete with each other to become slaves. We should not forget that it is the imperialist system which causes the increasing starvation of the impoverished majority.

Indians cannot be driven out of the country so long as there is imperialism

Indians are being brought into Burma due to the desire of the imperialists. Although the Indians might be abused, they will not leave so long as the imperialist system which wants them to come remains in place. In 1930, at the time of the first Indo-Burmese riot, there was a total of only 500,000 Indians in Burma. The fact that at present the number of Indians has increased to one million is clear proof of this.

"This is our plan! This is our plan!"

It can be seen that each time a strike uprising occurs an Indo-Burmese riot follows and covers over the strike. Given that the novels, bioscopes, pamphlets and newspapers that have

instigated the Indo-Burmese riot have not been banned but have instead been allowed to be distributed freely, we should guess what the plan is in the minds of the imperialists.

It can be immediately seen that with the emergence of the Indo-Burmese riot, the capitalist government promulgates in reference to that riot many new laws and imposes restrictions on political activities.

With the oil field strike quieting down as a result of the Indo-Burmese riot, the capitalists and their servants are loudly cheering "This is our plan!"

The affairs of the poor are the main issue

We slaves are engaged in petty internecine fighting. There is no prestige in it at all. And we fail to get at the real issue. As a result of the Indo-Burmese riot our independence has gotten further and further away. We should understand that by stirring up religion and ethnicity the matter of the poor vanishes.

The imperialists' divisive ways

When one ethnicity and another, one group and another, one religion and another are not on good terms but instead confront each other with hostility, then the imperialists can very easily rule. The imperialists have caused dissention among us with psychological tricks and other means. They have broken up our countries into many parts and have ruled over us. Please look at how they have divided countries from each other, such as India and Burma, and Burma and the Shan States.

Imperialism and war

We will only live in peace after the disappearance of the crooked imperialist system that is bringing about dissention in the minds of the people by dividing states with boundaries in order to bring about conflicts between ethnic groups and religions. It can be clearly seen that imperialism is the reason why the whole world is not at peace but is instead in turmoil with the threat of war.

Chapter 9

The essence of government¹⁰

The great materialist philosopher Karl Marx who laid the foundation of socialism around a hundred years ago said that modern governments are just executive organisations charged

¹⁰ For the sake of coherency, a chapter break has been added here, which does not exist in the original text.

with acting in the service of the capitalist economy. We can see the undeviating truth of that statement in the pattern of imperialism and war.

If we look at the new Government of Burma Act of 1935, it is evident that the law confers complete authority into the hands of the governor, for whom the capitalists are pulling the strings. It is therefore clear that the law of the government is the law of the capitalists. The capitalist government makes capitalist laws and must act in accordance with capitalist economics.

The imperialist capitalists kick us down and in order to increasingly strengthen themselves and prevent us from standing up the imperialist machine opens up departments for the oppression of the poor. These departments are extracting and making use of millions of kyat in taxes, as is evident from the table below.

Departments of oppression

	Department	Amount	Tax %
		(hundreds of thousands)	
1	Taxation department	163.9	10.6
2	Income tax department	190.26	12.2
3	Departments for special expenses and monthly	151.58	9.8
	pensions for the courageous deeds of the capitalists'		
	major lackey slaves.		
4	Defence department	209.36	13.5
5	General administration department	111.63	7.5
6	Auditing department	17.56	1.1
7	Department of law courts	55.36	3.6
8	Police department	154.41	6.6
9	Prison and detention department	34.10	2.2
10	Shan State and Burma communications department	57.32	3.8
	Total	1144.67	74.2

Departments of national development

	Department	Amount	Tax %
		(hundreds of thousands)	
1	Education department	99.80	6.4
2	Health department	60.48	3.9
3	Department of agriculture and animal husbandry	16.38	1.1
4	Department of industrial development	2.18	0.1
5	Finance department	5.63	0.4
	Total	184.87	11.5

110 million and 20 million

Look how much falls on the side of the imperialists!

Putting their foot on our neck, the imperialists oppress us with disrespectful speech and threaten us with weapons. Over 110 million kyat is being thoughtlessly spent on departments that have been appointed to rampage and rape as though in a delirious fever. Just 20 million kyat is spent for education and healthcare that are of benefit to us nationals. Therefore, in all countries that have been overwhelmed by imperialism terrible, yet unnecessary, situations such as an abundant lack of education, a high frequency of disease, and a density of crime are getting worse day-by-day.

If we look at the education situation in Burma, it remains worse than other enslaved countries. However, as shown in the table below, the monthly salary of the education minister who has been granted complete authority to monopolise the slave education system is twice as much as the monthly salaries of similar officials in other enslaved countries.

The salaries of education ministers

	Country	Monthly salary
1	Malay Archipelago	1,633 kyat
2	Sri Lanka	1,800 kyat
3	Egypt	2,050 kyat
4	Burma	3,013 kyat

Capitalist governments spend on average for the education of each national per year the amounts in the table below.

Country		Annual expenses	
		kyat	annas
1	Sri Lanka	3	8
2	Malay Archipelago	3	6
3	Egypt	3	2
4	Thailand	1	2
5	Burma	1	6

Looking at the above statistics, it is clear that the minister's monthly salary uses up all of the money apportioned for education. Not only is Burma inferior in education when compared with other enslaved countries, but compared to big countries it is a different as an ant and Brahma.

There are therefore many illiterate people in Burma. In great countries such as America, Japan and those in Europe the percentage of the population that is literate is from 30 to 40. In Russia the percentage of the population that is literate is still more than 95. As for Burma, it is only about 3 per cent.

The increase in suffering people

Not only is the imperialist system oppressing the poor, but by afflicting them with diseases the population of the poor who fall into lives of suffering increases more and more each day. Just like that the imperialists are able to easily oppress them and force them into lives of slavery.

Under the imperialist authority we are unable to enjoy the normal privileges of life and a humane standard of living.

Imperialism that causes the spread of ignorance

When nationals are illiterate and engulfed in ignorance it benefits the imperialists. As long as the upside-down imperialist system is dominant, education will be useless.

The poor and the students must rebel

The poor workers and young students therefore have the same lot. For the students to assemble and fight, having one voice with the forces of the poor who have been at the frontlines rebelling against the imperialist system, providing them with reinforcements, encouragement, advice and financial support, is a great responsibility, though it is not easy.

Infant deaths due to imperialism

If we look from the side of health, according the table above, the imperialist government disregards the obvious issue of health. We do not have the opportunity to meet basic health requirements, eat enough to satisfy our hunger, or to wear decent clothing. As a result of our wives, sisters, female cousins and others being weighed down with us with the burden of the current wicked system, they cannot eat their fill of nutritious rice and so when they give birth to treasured children, the children pass away during the age of breast feeding before reaching maturity because they were born malnourished. This is according to a birth and death list from not many years ago. In the township of Chauk 74 per cent of children die before they are one year old.

Regarding these horrible, startling and extensive deaths, the annual report of the midwifery department shows that the reason is because the children's mothers do not get regular daily meals and are short of energy.

The capitalist hell on earth

The situation of the workers who must work in the factories, offices, mines, oil fields, lumber mills, rice mills, cotton mills and oil refineries are so bad that the workers cannot see well or breathe well. Because the workers who must work on the oil fields breathe in poisonous sulphur and oil fumes daily, after some time their heart becomes wrecked and they are afflicted with many kinds of liver disease. Similarly, workers who must work in mineral, gas and lead departments must endure extreme heat and light. Due to injury they go blind before long. As workers handle and come in contact with petroleum wax and other petroleum by-products on a daily basis they become completely afflicted with skin ailments.

Since they are unable to inhale sufficient clean air the signs of being afflicted with lung disease are visible on seemingly all of the workers. As a result of inhaling harmful poisons such as lead, minerals and phosphorus, thousands of workers completely break down and die. According to the report of the Commission of Inquiry, for every one hundred healthy workers in the oil field company, two die due to accidents, five people mangle their hands beyond recovery, seemingly every worker experiences ordinary injuries, and all workers die prematurely due to ailments resulting from the injuries accumulated over a long period of time at workplaces with unhealthy conditions.

We should upturn the imperialist system

The capitalists are worried that the workers will come to fully know the above matters. Therefore, the capitalist government prohibits as much as is possible education that will increase knowledge. In order for us to be relieved we must upturn and transform these workplace conditions.

Chapter 10

Who are the owners of property: workers or capitalists?

The production of new commodities depends on the mental and physical abilities of workers. Although capitalists select and put to work capable and important workers, they do not concern themselves with the health of these workers.

In agriculture, farmers have a responsibility to increase the strength and abundance of their draft animals. Only in this way will it be possible to fully and finally complete the farming process.

Capitalist who do not buy draft animals

Capitalists do not take responsibility for workers as much as farmers have a responsibility to take care of their draft animals. With no consideration, capitalists thoughtlessly fire workers, however long their length of service, whose abilities have degenerated due to old age or other reasons.

Just as a cross-eyed person will come in to replace a blind person, so long as there is a large population of unemployed people outside the capitalists' workplace, the capitalists will squeeze out even more than the workers' existing labour power. The capitalists do this by getting their lackeys, who misuse their power, to employ many kinds of unjust methods such as dropping the wages of employed workers to the lowest level, violently enforcing work in the workplace, and enforcing overtime work.

The reality of the poor

There will only be mental and physical strength when there is nutrition. Only when workers are able to take sustenance from abundant, clean and sufficiently nutritious food will their mental and physical strength be full. Alternatively, if they are unable to regularly eat rice and wear sufficient clothing that can protect them from the heat and the cold, from where will they be able to get full physical and mental strength and health?

Changing matter into life

Just like that, little energy goes in and much goes out, and day-by-day our fat, blood, flesh and skin become horribly thin and faded. Our lifespan becomes shorter and shorter. The profit and riches that are oppressively and completely taken away by the imperialist minority are our fat, blood, flesh and skin that have been transferred as objects to the capitalists.

The workers' method of breathing meditation

We poor workers must fully meditate on our bodies in accordance with the method of meditation. Each month we must sacrifice to the capitalists our bodies, which are masses of 32 component parts, such as flesh, bone, fat and blood. However, the capitalists have no

need for our body, which is not a machine but a putrid corpse. The capitalists only have a need for our strength to work. Fire is the cause that brings about that strength.

Workers' daily combustion of oxygen

Just as cars can only be driven upon combustion when gasoline and oxygen are ignited, when we subsist on rice, which is only a nutritious fuel, and our bodies combust daily the oxygen in air, we wholly sacrifice to the capitalists the strength that we get from that combustion. According to the nature of mortal beings, we must breathe the oxygen in the air in order to get energy from combustion. If we burn more, we get more energy. Be careful of exhaustion due to overwork.

Because the capitalists forcibly make us work to the point withering away, we must work sobbing and exhausted. And for our basic needs the capitalists do not give us sufficient allowances.

A system that shortens the lives of the poor

Always, where four to five people are needed to work, the number of people is reduced and just one is employed. Workers are roughly and forcibly made to work by decree. Standard work times are set and those workers who go over the set times are fired. As a result of methods such as these we die prematurely.

The dirty behaviour of the capitalists

The capitalists commit intolerable injustices against workers with many kinds of despicable practices such as looking for offenses without reason and imposing fines; requiring payment of compensation for broken tools; looking for offenses and firing workers who are nearing their pension; not taking responsibility for ailments acquired at the workplace; not paying compensation for injuries; when paying compensation, violating the compensation law and not paying the precise compensation; and meddling in all areas.

The reduction of our lifespan from 40 to 24 years

Due to the harm caused by the imperialists, the average lifespan of us Burmese which was 40 years has now been reduced to 24 years. Like a cunning tiger that lives by catching and eating various kinds of deer, the capitalists live by consuming the lifeblood of other people.

Under the authority of the imperialist system we are impoverished and we lack the basics of human life.

We should understand our poverty

In a lamp that is not regularly filled with oil, before long the fire burns up the fuel and dies out. Similarly, when our fat, blood, flesh and skin wither, our lifespan is cut short. We should not accept our poverty, which has come about due to the arrival and dominance of the disastrous era of imperialism. We should make a resolution to not slacken in our efforts to struggle free and liberate ourselves from this terrible era and this restrictive system.

We are as though destitute in all of our affairs, impoverished from all sides and gradually having our lifespan shortened. Only when we arrive at a substandard life is the imperialist system able to get increasing profit.

There is only one road left to independence

In order to be able to live in health; in order to have sufficient food and adequate clothing; in order not to lose the life that one was born into; in order to be able to live our full lifespan; in order to abolish the decline of conscious people to the level of animals; in order for our sons and daughters to have the chance to reach maturity; in order to completely eradicate the necessity that forces our brothers and sisters to earn a living in foul ways; in order to eradicate the high rates of disease and the frequency of crime, there is only one road left.

The catastrophic epoch of imperialism

As for that road, it is the uprooting and eradication of the ruinous imperialist system that is the root of so many kinds of calamities such as human oppression, natural disasters, starvation, and illness.

The form of that foul system of imperialism is clear. We have been fighting in the uprising at the frontlines for eight months already, but the capitalists have not yet given us our due concessions. Although they have not yet given us these due concessions we are not disheartened. We continue to fight with determination.

Those who die have lost nothing

We the multitude who have no position in life and everywhere face discrimination and lack equal rights lose nothing by marching into battle. The most we have to lose is the life of slavery that we have presently fallen into.

We who are the true owners of the world will succeed in taking back the whole world. Until that time, it will not be easy to maintain our solidarity, advance our knowledge and improve our situation.

The virtues of the women strikers

Not avoiding the sun or the rain, while enduring the capitalists' unjust insults and harassment, so many thousands of women have supported the strike uprising in great poverty and suffering. Hundreds of striking women have patiently assisted our great strike uprising, despite the threat of arrest and detention, fines, imprisonment, the confiscation of their property, excessive harassment by wicked people, being run over by motor cars, being kicked, and being beaten by the capitalist government.

The imprisonment of the strike leaders

The strike leaders who took the lead in shouldering responsibility for the many strike matters fought at the frontlines of the strike at risk of being obstructed under many articles of law, being expelled from the strike area, being prohibited from freely writing and giving speeches, being in an out of prison, and being fined.

The role of monks

The capitalist system has not only harmed the strike leaders but also monks who are the bearers of religious duty. Just like when fingernails are pinched the fingertips hurt, so too monks cannot ignore the welfare of their religious supporters. Among the monks who have participated and carried out tasks in the affairs of the strike, some have experienced the capitalists' suppression such as by being imprisoned and harassed.

The country's virtue of charity

The whole country has assisted the correct activities of our strike by providing financial support and helping with food provisions in order for our strike to be successful.

Young people and students throughout the country have helped out by physically carrying out activities and by providing advice. The great strike uprising has been carried out based on such great sacrifices. But, as we are not yet completely successful, how can we be in any way satisfied?

Without doubt based on a brave and steadfast heroic spirit, driving out the capitalists, dedicating our life, let us grab the just strike weapon and fight.

To occupy the auspicious land of the strike

Our great strike uprising that began on the auspicious ground of the oil field gradually came to occupy that land.

The Inquiry Committee

At the same time that the great strike uprising first occurred the Inquiry Committee was formed which came solely to inquire into our grievances. The fact that it was just an inquiry was disrespectful to us, so we ignored it and went on strike over it.

The Conflict Resolution Tribunal

With the emergence on a second occasion of the great strike uprising at the Syriam oil refinery a conflict resolution tribunal was appointed, with which the capitalists again agreed to comply.

The power of the poor

When the workers went on strike a third time over demand number 27, everyone across the whole of Burma was involved without a single person left out. At that time the capitalists came under our power. With the formation of an arbitration court that had authority over workers, which was higher that the conflict resolution tribunal, we continued fighting for all of our demands.

The final goal

After we get all of the things that we need on this occasion, no one will be able to argue that we will not succeed in fighting a fourth time for our final goal of independence.

The capitalists' subterfuges

In order to reclaim all the sacred property of our ancestors we must progressively and without rest fight our internal and external enemies who persecute us in our activities. Our internal enemies are more difficult than our external enemies. It is therefore very important for us to overcome difficulties like the lack of solidarity and the divisions among us, and our inability to free ourselves from the subterfuges of the capitalists' lackeys.

Along the route to our victory the capitalists variously harass us workers who have common economic interests.

The extremely clever subterfuges of the capitalists

We must be willing to sacrifice our lives. Although the lackeys of the imperialist would seduce us with extremely clever subterfuges, we must be very careful not to lose the determined solidarity, the good relations and the goodwill among us.

The capitalists carry out many kinds of subterfuges in order to divide groups of poor workers. Therefore, it is important to overcome the capitalists' divisive ploys so that our solidarity, like a bundle of bamboo sticks, will not break.

The law of change of material and mental existence

There is nothing that can go against the law of change of material and mental existence, progressively changing from being to decaying, and from decaying to becoming. If we look back and reflect on history, it can be seen that there is continuous oscillation between these three actively changing states. Ever since the emergence of the world and the emergence of humanity uncountable occurrences of being, decaying and becoming have ceaselessly and progressively advanced.

As new leaves sprout forth, the old leaves fall

Many modern systems have emerged in turn according to place and time. Just like when new leaves sprout, the old leaves fall, when the lifespan of those systems comes to an end, they will cease to exist. Outmoded eras will always surrender to new eras.

The powerful system of imperialism conquered Burma, which had been dominated by feudalism. Being conquered like that is commensurate with the nature of progress. For many years Burmese nationals had planned to rebel and abolish the imperialist system. Since the appropriate time had not yet arrived we could not go against the nature of that which cannot be opposed. During the wave of modernity all those who opposed the imperialist system that

had raided Burma suffered oppression. As a result of the imperialist system being extremely powerful, Burma, which had fallen into a state of backwardness, had to suffer the oppression of this new system.

Just as the height of a tree stump is as much as you can see, the downtrodden masses who emerged as a result of the imperialist system have for some time started to fight and thereby bring to an end the imperialist system.

Just as those of the feudal era contended with the imperialist system that could not be opposed, the imperialists, as though in a delirious frenzy, are thoughtlessly suppressing the propertyless who march to battle in their multitude. That suppression will more quickly bring about the destruction of the imperialist system.

Those without property will rise up in a second

By suppressing us in that way the imperialists are just giving the appearance of extending the life of this system. When the whole world is not calm, but rather boiling over in rebellion it is a sign that the powerful imperialist system will be destroyed. We poor who have no property must organise the masses to quickly defeat the wicked imperialist system so that it will not be able advance. We must now be mindful to ensure that the strike uprising of the great mass of workers, farmers and students across Burma grows each day. Just as an old era dies when a new era comes into being, according to the law of change of material and mental existence the powerful imperialist system whose lifespan has come to an end will not remain in existence but will continue to decay, and will certainly have to give way to the era of the poor, which is growing in power, to be recorded by the historians of the future.

The fact that the world is not at peace but is boiling over in rebellion is making problems for the imperialists everywhere and will provide us with a good opportunity before long. With our un-diminishing inspiration that is not weak or inferior and will not retreat, we will completely act, plan, and strive steadfast with determination.

A system where the king is bad and the king's lackeys are bad

The workers must fully endure the harm that has come throughout the period in which imperialist authority has been dominant. Taking advantage of workers in many ways, such as by breathing with the workers' nostrils and walking on the workers' eyebrows, the capitalists make their livelihoods while living idle lives. In order to abolish a system that causes kings and their lackeys to be wicked, a system in which those who have no possessions are worried

and those who have possessions are also worried, the first thing to do is to uproot and eradicate the unjust imperialist system.

- 1) Strike! Strike!
- 2) Let's destroy the new administration!
- 3) Let's destroy capitalism!

Chapter 11

The oil field uprising¹¹

Because of the uprising that tests the strength of the capitalists and the workers everyone knows about the oilfield strike uprising that started about four months ago.

Until now that great oil field strike uprising has not yet finished. The whole country is in ceaseless turmoil.

Therefore, it is very important that all the workers, farmers, and poor subordinate classes residing in Burma thoroughly understand the reasons for this great strike uprising.

I will first of all provide a written account of how the capitalist owners of the oil company employ many kinds of methods to mistreat and suppress the poor workers.

A system whereby those who work get nothing, while those who do not work get all

The capitalist owners of the oil company are at present getting an in-the-pocket annual profit of 60 to 100 million kyat from Myanmar. The amount of money paid as salaries to the workers is only about 7 to 10 million kyat for the whole year. Out of the value of the new commodities and new luxury objects that we must hand over, which are only produce after we invest our strength and work to exhaustion, we only have the right to take about ten per cent.

With the establishment of this upside-down system according to which those who work do not get profit, while only those who do not work get profit this country is in turmoil from all sides.

The BOC's general store

Employing many kinds of selfish, burning, greedy, deceitful, wicked measures the capitalists take back all the money being paid out as monthly wages to our poor workers.

¹¹ The oil workers' uprising began in January 1938. The statement in the first sentence below that the strikes began "four months ago" may indicate that this is an earlier portion of text written in May 1938. In order to aid coherency, a chapter break has been added here, which does not exist in the original text.

The workers are getting an average daily wage of one kyat. Out of that one kyat 25 per cent (one quarter) must be fully repaid to the overpriced general store that the company opened, which is called a rice warehouse. Two per cent must be paid to the government as capitation tax. The poor workers must bear a burden of indirect taxation that must be paid as 10 annas per gallon of gasoline and 5 annas per gallon of petroleum, which the company extracts and sells.

The workers must endure as much harm as occurs

On Sundays and days off taken for household matters and for ill health workers do not get wages. When the day's work time has finished, although it is time to return home, the capitalist's white-faced lackeys say that the company's work is important and display their utmost power to force the workers to work unpaid overtime and thereby extort from the workers for the company.

In various ways the capitalists forcibly retake through fines the monthly wages paid to the workers. For example, they fine workers who arrive late at the workplace due to unexpected reasons at a rate of 2 annas for being 20 minutes late and 2 annas to 1 kyat for being half an hour late. If the workers are more than half an hour late they are fired from work. Or the capitalists temporarily close the workplace for one day, one week, two weeks, four weeks or one month without paying wages.

If the workers break workplace awls, chisels and other tools that are old and worn-out, they must pay a fine that is four to five times the value of the broken tool. In order to be exempt from that kind of fine the workers replace the broken tool at their own expense. That system is an indirect way of making the workers purchase and replace broken tools in the workplace.

Whenever the company is frustrated it frequently looks for offences, forces workers to take time off and does not pay those workers their wages. The company pockets the wages owed to workers who are forced to take time off. Other workers must collectively take on the work duties of those workers. This system is a means of reducing the company's expenses while forcing the workers to work more.

With the help of a doctor the company claims that a worker is no longer healthy or is very weak and on these grounds has fired uncountable numbers of workers who were nearing the time when they were about to retire and get their pension. In oppressive ways the highwaged lackeys of the capitalists tyrannise old workers who are getting high wages for having

worked a long time, such as by reducing their wages, looking for offenses and firing these workers, appointing new people in their place and paying these new workers only low wages.

Well diggers, drillers and carpenters, after working for a long time, must endure being progressively demoted to guard duty, oil filler work and coolie work. The capitalists do not pay compensation to workers whose limbs become mangled due to accidents at the workplace and who, being disabled, cannot return to a normal life. Instead of helping them by extending a bamboo stick to a drowning person, the capitalists let these workers sink.

The enormous benevolence of the capitalists

The thing that the capitalists extremely fear is the compensation that they will have to give to the workers. The capitalists make a special effort to provide medical treatment to completely heal the injuries of workers harmed at the workplace because they are worried that they will have to pay compensation to these workers. However, as for workers whom a doctor is unable to help, the capitalists make excuses and blame the workers so as not to have to pay compensation. In neighbourhoods and townships that have large companies, if we look at the fact that the company hospitals are even better than the government hospitals, the capitalists' benevolence can be seen.

The capitalist system that shortens the lifespan of workers

Always, where four to five people are needed to work, the number of people is reduced and just one is employed, thereby shortening workers' lifespan, as everyone knows.

An example

While a car travelling 50 miles per day can last 10 years, a car travelling a longer journey of 100 miles per day can in no way last 10 years. In order for the capitalists to get more profit, the poor workers must die prematurely.

Now is not a time of war. During this time of peace in the country, the many evil spirits of the imperialist system have bewitched the many poor workers.

A modern Kakawilliya

The capitalists are able to get a profit of tens of millions of kyat each year using nothing but the physical and mental diligence of the workers. Yet these capitalists disregard the obvious suffering of the workers. This is evident by looking at the situation of the rows of houses that the capitalists build for the workers.

The capitalists build rows of houses with no concerned at all about the health of the workers. A single room for a workers' whole family to sleep in is 10 feet by 10 feet. And there is no partition to divide the bedroom from another 10 feet by 6 feet room that is used for many things such as a parlour, a dining room, a living room, or to put household furniture. The two-story houses built for a single European to reside in are 1,800 square feet in area. It is possible to know that living with brothers and sisters, children and parents in those very cramped row houses in which people should not live harms workers' health and moral behaviour.

As a result of there being only one window in each home, aside from not being able to get regular clean air, there are various things that severely impact workers' mental wellbeing and health, such as the easy transmission of many kinds of illnesses, the distance of only ten feet from the floor up to the edge of the roof overhang, and the fact that workers' families must live cramped together in narrow rooms that become boiling hot because the roof easily transmits the heat of the sun, which is worse for health than having to stay out in the hot sun.

At the very least what can be said is that the bone dry, intensely hot weather at the oil field bears witness to the fact that the workers' living situation is worse than the living situation of "the happy house of the very poor Kakawilliya husband and wife with walls of thorns, a leaf roof, posts made of thin trees, like a pig pen under the sun, with a brick pillow, no pot, no mat and an earth bed" from the play *Kakawilliya* written by U Pu Nya.

Poisonous gases

The workers who work on the oil fields breathe in daily the poisonous gases from sulphur and petroleum. After becoming ill, the workers do not get sufficient paid time off to get treatment, and they do not dare to contemplate the day-by-day deterioration of their health.

As for the white-faced Europeans, in accordance with their living situation at the worksite and the houses that the company provides, not only do they not have to breathe in like the workers the harmful polluted air, but also since doctors take care of them and closely monitor them, it can be said that their health is not at all impacted.

Aside from that, the company gives the Europeans a full six months of wages and first class travel fare every three years.

As everyone knows, when the capitalists practiced a method of giving from the right and taking from the left and cut out the workers' days off for religious holidays, it was like a spark that caused the strike uprising to burst into flames.

A wicked system

Workers must endure becoming disabled for the profit of the capitalists. They are unable to fulfil their life's potential. As a result of becoming afflicted with many kinds of foul illnesses they are unable to achieve the life of a human being. With a sunburnt back, their hair falling out, wearing only thread-bear clothing, eating only leftover rice, they live on nothing but water. They must sacrifice their lives prematurely. And if we look at the situation of education, we can only study that which, in order to prolongs this life of slavery, says "May the king be strong! May his officials be powerful! May his life be long!"

Being unable to endure the oppression of a wicked, unjust, out-of-control system as despicable as that, the workers had no choice but to take hold of the strike weapon and fight back against the capitalists. It is quite clear that the oil field strike uprising emerged because the capitalists violated human rights. Therefore, the cause of this man-made suffering which brought about the oil field uprising is solely the responsibility of the capitalist owners of the oil company.

Economic losses caused by the strike

The oil companies get as profit an average of approximately 150,000 to 200,000 kyat per day as revenue from all of the new indirect means. Their wealth has decreased as much as that since the start of the strike uprising about four months ago.

It can be known through examination that this great strike uprising that emerged due to the instigations of the capitalists has had a negative impact on the businesses of the poor vendors in Myanmar who carry their wares upon their heads. When a boat capsizes, it is not very serious for the boat owner, but for the sailors on the boat the loss of their meagre possessions is very serious indeed.

However long the duration of the system of capitalist imperialism those without assets will worry, while those with assets will also worry. Only when the poor workers are free will everyone be free. The imperative for everyone who wants independence is to provide reinforcements for the oil field workers who are uprooting the imperialists system. This is a great responsibility that cannot be refused.

Excerpt from the newspaper *Do-Let-Yon* published in Sittwe

Thakin Ko Daw Hmaing's request to all the people of the country for the sake of the oil workers

To elaborate on the history of Yenan-chaung, the oil field was at first called the Seik-thar rest town. At this site was located the simultaneously flashing six-coloured rays around the head of the Buddha in the famous Great Saturday Pagoda at the Shwe-myin-tin entrance of the Mutaw Pagoda, which was established by King Thiri-dhamma-thawka. Subsequently, in the time of Bagan and Inwa the name of the site was changed to Ye-nant-thar. Then, after a very long time, the name was changed to Yenan-chaung Town, which means "the pungent liquid flows like a river". Aside from the Myanmar historical chronicle, the history of this auspicious and resource rich land, which has been famous in Myanmar these three times, for these three reasons, with these three names, is described in the town records as follows.

During the reigns of the 55 kings, in the country of Bagan that was called Arimaddanapura, in the year 268 during the reign of King Tannet who was the 36th king, King Tannet was killed by his successor King Salay-khweh, and he passed away to the abode of celestial beings. In order to avoid being killed as well, the great queen fled along with 12 royal households. When they arrived in the great forest that was called the Seit-thar rest place, they saw a pungent liquid flowing out onto the clean ground. The queen bought this land from the chief of the Seit-thar rest town and she designated the areas located at the four cardinal directions as follows:

- 1) To the east, Taung-kha-maut
- 2) To the west, Phya-gyi-taung
- 3) To the south, Yin-min-lint-taung, which was a part of Yaut-thwa
- 4) To the north, Kyaut-ma-sin

The 12 royal households of King Tannet's queen and her family went on to live in those four areas. They dug wells in order to obtain the oil, which they sold as a means of livelihood.

During the reign of King Anawrahta Minsaw, who was a descendent six generations from the reign of the King Salay-khweh mentioned above, the holy Pitaka texts arrived at Bagan from the country of Thaton, which was called Suvarnabhumi. The king gave an order that the Pitaka texts were to be wiped with petroleum so that they would not be destroyed by creatures such as cockroaches, ants and mice. Feeling a sense of goodwill, the royal families mentioned above carried out the meritorious deed of wiping the Pitaka texts as an act of charity.

Four generations after Anawrahta Minsaw, during the reign King Alaungsithu who ruled at Mye-wen, while he was travelling around Ye-nant-thar, he arrived at Yin-min-lint-taung, which was a part of Yaut-thwa in the area of the Seit-thar rest town, which was also called Twin-haung. All of the descendents of the queen were busy enjoying themselves in the pleasant area of the oil wells at Yenan-chaung and did not go and pay their respects to the king. King Alungsithu was therefore displeased and executed seven of these royal women including the wives of the Duke of Nyaung-oak Town and of the Duke of Shwe-nyaung Town, along with their siblings. After they died, these individuals became spirits at that site and they stayed as guardians of the oil wells. Since ancient times, the local people have propitiated these spirits, who had belonged to the families holding hereditary rights to work the oil wells.

A verse of prayer

Great masters and benefactors, seven queens and your famous siblings including Nyaung-oak, Nyaung-shwe, Salay-htee-lin, Kya-bin-poppa, Nyaug-yan, and the Brahmin, please come to eat, please come to drink. You are always invited. May we pray so much that froth comes out of our mouths. May we pray so much that our throats dry up. Please protect us. We worship your spirits with this prayer.

Starting from that time, the oil of the earth began to be called by the name of "yenan". In the year 863, during the Yadanapura Inwa era, in the reign of King Shwe-nan-kyaw-shin, there was a revolt led by Shwe-naw-ya-hta's slave Nga-thaut-kyar, which included thieves, robbers and rebels. During that revolt, the high official Maung Shwe-kyaing, who was given the title of the Kammathaziwa Duke of Ye-nant-thar Town, which is now known as Yeanan-chaung, lay down his life for the victory of King Shwe-nan-kyaw-shin. The matter of the Duke of Ye-nant-thar Town sacrificing his life for Shwe-nan-kyaw-shin was written down as a memorial in the ancient chronicles.

In Yenan-chaung Town, which is full of the treasures of human life and of spiritual life as explained above, the heads of the families holding hereditary rights to the oil wells continued to send only oil to the kings Thunapayan, Kammadeepa, Kanbawza, Yamanyapatchan, Bagan, Myin-saing, Sagaing-pinya, Inwa-tapya, and Yadana-theit, to be used for wiping the holy Pitaka texts. They were not required to send any other kinds of taxes. The proud and virtuous dynasty of those who held hereditary rights to these oil wells, and the situation of the people of the auspicious town of Yenan-chaung, collapsed due to bad fortune, as is written in the Myanmar historical chronicles. The glory and power of the king vanished. The town of Konbaung [Mandalay] became dark. The great country lost its purpose. The royal and holy umbrellas and the royal palace became useless, and the town of

Konbaung was completely destroyed. Given the conditions that befell those three things, it would have been better to have died than to have been born in that empty era.

Along with the destruction of Mandalay at that time, in the troubled year of 1247 [1885] in a criminal act concerning the issue of the Toungoo forest, the capitalists who had established the Bombay-Burmah Trading Corporation fought the Myanmar king and all of Myanmar was lost to the king of England. Starting from that time, the hereditary managers of the oil wells of Yenan-chaung Town in Myanmar, having nothing to rely on, were weak and the oil wells fell into the hands of the truly vast capitalist BOC. For this reason we quickly lost our dignity. All of the oil workers, who are poor coolies born in Myanmar, have been forced to earn a livelihood in deep poverty by the wealthy BOC capitalists. In that way, the unjust capitalist ideology that is contrary to the law of nature arrived in the country of the Burmese people. Despite the fact that all of the poor oil field workers have been struggling for so long, using up all of their energy like draft animals, they have suffered without enough money to use, food to eat, or decent clothing to wear. Therefore, once in 1922, once in 1925, and now in 1938, the poor workers have challenged the BOC capitalists by preparing for war, completely stopping work and not going to the worksite. Fighting with the just weapon of the strike, the workers have been clamouring like the troops deployed for the war between Indra and the Asuras.

In that way the first strike began. It was followed by a second. Since the poor workers were not successful in those strikes that involved work stoppages, and given the continued mistreatment by the aforementioned BOC capitalists, those poor suffering workers have now gone on strike for a third time and have stopped work for nearly seven months.

The matter of all of those poor suffering oil workers fighting in that work stoppage first began at Chauk Town, and then spread to Yenan-chaung Town and crossed various roads and villages. The use of the strike weapon has now spread to the town of Syriam, in the centre of which, during the Yadanapura Inwa period, the patriotic Myanmar king Anauk-bet-lon-min tied up on a platform the white-faced Portuguese man named Ngazinga, who was a genuine robber of bad character, and executed him with a guillotine.

As the use of the strike weapon has been spreading out and proliferating, the aforementioned BOC capitalists have had to accept the formation of a two-party negotiation body. Yet, despite this acceptance, over two thousand people are still engaged in work stoppages at worksites such as Yenan-chaung, Chauk and across various roads and villages. As a means of deception the capitalists have claimed that there is no longer any oil field strike. In particular, the capitalists are still making various excuses about this and that.

The BOC capitalists will not, however, concede and bring the strike to an end. The workers therefore believe that the strike, which is a win or lose contest, will continue until they get their demands.

If that is the case, the poor oil workers will continue to strive day and night, without breaking their determination. For whom are they making this effort?

The BOC capitalists are the biggest capitalists in Myanmar. In challenging these capitalists the workers are using the strike weapon in order to ensure that all of their issues of grievances are eliminated.

If this great labour affair is successful, then the capitalist will be weakened and humbled before the workers in Myanmar. And the oppression that they have carried out will decrease in accordance with that humility. If, however, those oil workers lose in this great matter, the entire capitalist class in Myanmar will become more overwhelming and more emboldened and it is certain that all of the workers in all areas of the country will become more and more oppressed.

That being the case, only after there is victory in the great oil strike will all the workers be comfortable. And in order to be successful all that remains needed is money. What is the money needed for? It is needed so that the assembly of strikers will not be destitute in food and drink during the days of work stoppage. And it is needed for carrying out many other matters for the success of the strike.

Therefore, I can now no longer stay silent. I request donations of any amount from all the people of the country who fully support the striking oil workers, so as to strengthen the strike force that has been fighting, and so that the workers will be victorious in the battle against the BOC capitalists.

I take this opportunity to request that all those who want the workers to be successful in this matter send financial donations to me in person or by mail to my home address listed below as quickly as possible and with as much generosity as you have.

Thakin Ko Daw Hmaing Number 5, Chantha Road Kyondaw New Quarter, Kyimyintaing Township

The year 1300, 6 days after the full moon of Waso [17 July 1938]

Oil field leaders who are members of the Dobama workers association

Yenan-chaung Town Worker Leaders

Thakin Ba Maung	Thakin San Hlaing
Thakin Hlaing	Thakin Saw Pe
Thakin Pe Gyi	Thakin Aye Maung
Thakin Ba Shin	Thakin Inmayut
Thakin Htun Tin	Thakin Maung Lay

Chauk Town Worker Leaders

Thakin Bo Hla	Thakin Htun Khin
Thakin Pe Than	Thakin Ba Tin
Thakin Khin	Thakin Maung Kyi
Thakin Thin	Thakin Ngwe Shan
FD1 11 T 1	mi i mi

Thakin Lwin Thakin Tint

Syriam Town Worker Leaders

Thakin Ba	Thakin Naran Hsin
Thakin Htun Hla	Thakin Barghouti
Thakin Bo Chin	Thakin Hpo Gya Hsin
Thakin Nyunt	Thakin Thein Maung

Thakin Hla Hmaing Thakin Soe

People who have come and helped out from the Yangon Central Dobama Association Office

Thakin Lay Maung	Thakin San Htun Hla
Thakin Thein Aung	Thakin Thein Maung

Thakin Tin Maung Thakin Nu

Thakin Mya (lower house Thakin Hla Maung

member of parliament)

Thakin Than Htun Thakin Ko Daw Hmaing

Aside from joining in and carrying out activities for the workers' benefit, the people listed above are truly sincere in all of their characteristics.

Excerpt from the article "The oil field uprising" in the Dobama Association's *Proclamation Journal*, volume 1, issue 5

Slogans from the oil field:

- Our country Our land Our oil!
- Do the employers have the right to strangle the oil field workers?
- The coalition government is an accomplice in this crime!
- We have no need for the new administration that defends capitalists!

Starting on 9 January a total of over 10,000 oil field workers stopped work for over 60 days. We know all of their demands and decisions according to the second meeting of the oil field workers. In order for you to know these demands they are accurately reproduced below.

Demands and grievances of the oil field workers

- 1) The grievance of Thakin Khin who was fired from his job with no rights;
- 2) To change all workers from daily wages to monthly salaries;
- 3) To provide 53 days off per year;
- 4) The company is to inform the workers' association regarding demands 1, 2 and 3 within 3 days;
- 5) To recognise that the workers continue their work stoppage;
- 6) To administer the BOC schools according to a committee formed with representatives from the workers' association;
- 7) To remove the current doctors from the company hospital and appoint in their place one government doctor and one worker doctor;
- 8) To upgrade the BOC workers' quarters in accordance with health requirements;
- 9) The company and worker representatives to jointly administer the rice warehouse;
- 10) To abolish the Labour Bureau and establish a workers' protection office;
- 11) To translate the retirement bank books into Burmese;
- 12) For the workers to be able to reside without restriction in the workers' quarters and Dhamma halls;
- 13) To cease the groundless dismissal of workers by the Labour Bureau;
- 14) To prohibit threats and harassment by police informers;
- 15) For the workday to be 8 hours not 12;
- 16) For workers to be able to withdraw their bonuses prior to the completion of 5 years of work;
- 17) To prohibit the government from destroying homes on the oil field;
- 18) To pay the unpaid money for Yenan-chaung workers that was due on 10 January from the financial profit of the rice warehouse;

- 19) To return to national workers the oil fields that have been in the hand of the capitalists for 50 years;
- 20) To increase the three months of half pay granted to patients admitted to hospital to one month of full wages and half pay for the remaining two months.

The following committee members issued the above demands to the company in order to address those needs and grievances

- 1) Labour U Tha Hlaing
- 2) Dobama Association Chairperson Thakin Lay Maung
- 3) Thakin Thin
- 4) Thakin Kha
- 5) Thakin Ba Tin
- 6) Thakin Aung Pe
- 7) "Master of myself" Thakin Mya

Not only have the above demands not yet been granted, but the workers have also suffered...

- 1) The government's use of Section 144 and Section 124(a);
- 2) The mass arrest of the wives of workers;
- 3) Being beaten with batons;
- 4) The use of police power;
- 5) The prosecution of labour leaders; and
- 6) The physical mistreatment of women by the police.

The BOC employers have not given a written response to the workers' demands. Not only must the poor workers endure the disrespect of the wealthy capitalists, but they must also endure the one-sided interventions of government officials with a curfew and an order prohibiting assemblies. Although Prime Minister Doctor Ba Maw and Trade Minister Doctor Thein Maung abolished some of the one-sided interventions of government officials we have heard that an order was issued at the time that they visited the site of the oil field strike.

Although newspapers have stated that the situation of the poor workers has somewhat improved from the earlier restrictions of the government officials, actually nothing very special has changed with the arrival of the Poor Man's Party prime minister and trade minister concerning the grievances of the striking workers

The prime minister and trade minister have published a statement concerning the work stoppage. The statement admits that the present coalition government is a puppet government and a traitor that supports the new administration which protects the capitalists and prolongs the enslavement of Burma. The reason for this is that their statement says that there is

nothing they can do, that there is no law enabling them to intervene, and that despite a Committee of Inquiry being formed and dispatched, the government, otherwise known as the Poor Man's Party prime minster, has no authority to do anything. Starting from today let us declare that we will have no faith in any capitalist government.

If we consider the stubbornness of the BOC bosses, it is because of the laws that the government has promulgated which make it very difficult to relieve the problems of the oil field workers.

In this situation, in order to encourage the workers to continue their strike for a long time we need the following:

- 1) Financial power;
- 2) People power;
- 3) Meetings;
- 4) Activist marches;
- 5) To propose laws in the parliament of Burma concerning workplace conflict (for worker protection);
- 6) To temporarily suspend parliament and have the opportunity to discuss the issue of the workers with the government;
- 7) If this is not possible, then to submit a statement that we have no confidence in parliament and we have no confidence in the government;
- 8) And finally, if these are not achieved, parliamentary representatives are to boycott parliament.

We are now carrying out numbers one through six, and we will continue to carry them out.

In stating that we have no confidence in the government, this means that even the national government has failed.

Seven members of parliament have supported this statement (three Thakins, one Fabian, one Labour, and two other members of parliament).

Those who did not support this statement are opponents of the true patriotic heroes. In order to help the striking oil field workers a general conference of all the people in the whole city was held at Queen's Park in Yangon. At Shwedagon Pagoda a meeting was held to address as the main issues the ill treatment of the women strikers.

After that, the participants marched around the city in a tumultuous crowd opposing the capitalists. We were successful. The whole city became agitated. The great agitational energy spread across the whole country like a forest fire.

Not only do we Burmese feel hurt for all of our nationals, but we also feel for the workers who are our benefactors. Acting as slaves on behalf of their masters, the police roughly manhandled the young women strikers and put large numbers of them onto

overloaded lorries and carried them off like animals. These women were locked in a room owned by the BOC, given no permission to urinate, and given no food. The police used batons to beat and injure the women involved in strike support who were then sent to hospital unconscious with broken limbs. It is therefore quite clear that the Burmese government is a capitalist government.

Just like a host who feeds the best curry to the most powerful guests, the fact of being a government that protects only the capitalists while oppressing the poor can no longer be denied. Take a look among us Burmese. The fact that the workers who are your benefactors must endure oppression is a sign that in time you as well will have to endure oppression. We plan to take down the prime minister's cabinet which is the trusted servant of our masters, the white-faced government. If this coalition government is no good, the next government will be even worse. So we will boycott parliament. We will recall our representatives. Is it not time for the organisation of oil field workers to start organising every worker in Burma? The Burmese can no longer endure the situation and are awakening and rising up. Will we fully repel this injustice? When Thakin Mya submitted a proposal to discuss in the legislative parliament the news of the oppression of the oil field workers by government officials and their subordinate civil servants, interior minister U Baw Htun rejected it. The lead lawyer U Their Maung, who does one kernel of meritorious action for every one viss¹² of evil, said that the proposal was not in line with the law. The chairperson of Salween Township U Chit Hlaing also rejected it. According to statement of Poor Man's Party Prime Minister Doctor Ba Maw in opposition to the proposal, the proposal was an insult against all of us Burmese and workers around the world. Acting in this way, these so-called great Burmese leaders have revealed their true character. These so-called Burmese leaders have come to the end of their roles. It is clear that the senior figures in Burma are afraid, and with their close relations with the government and the capitalists they have no compassion for the poor workers.

You Burmese workers must rely on yourselves. You must have solidarity. We are striving hard for your benefit. We are looking for financial support and we are agitating for you. All of the poor Burmese people have not forgotten you. The workers of the world recognise the importance of this strike. If you die, you will be buried. If you live, you will have a great success. After a turn of the worst, there will a turn of the best. You must stand your ground against the capitalists who are sucking your blood. We are acting collectively in

¹² 1 viss equals about 1.63 kilograms, or 3.6 pounds.

order to help you. All of the workers of Burma are joining together and marching to help you.

The Burmese workers must unite. Not only capitalists but also governments tremble in fear at your strike weapon. It will not be long before we raise the flag of victory. Our great Dobama Association has come marching to help.

Excerpt from the Dobama Association's *Proclamation Journal*, volume 1, issue 5

The Thakins who are serving the workers in the Syriam strike uprising

When the fire of the oil field strike had set the whole country ablaze like a rattan fire, we heard that the Syriam BOC workers went on strike. The strike weapon is the completely just weapon of the masses who lack financial power. Compared with the bloody actions of the capitalist, our actions are polite. We Burmese workers use this polite weapon while we are suffering injustice.

Despite the Syriam workers submitting their grievances in advance through the relevant channels it has been like playing a harp to a water buffalo. The strike began on the first day of the month of Waso this year [12 July 1938]. Having seen with their own eyes the divisive measures and the ideology of exploitation of the Syriam BOC, the Indian and Burmese workers have gone on strike and demonstrated their strength, increasing in number with each passing day from 1,000 to 2,000, and from 2,000 to over 3,000 striking workers.

The core grievances of the Syriam BOC workers

- 1) In giving time off for illness with three months per year at half pay, to pay full salary for the first month;
- 2) Those who are ill and hospitalised for over three months to be able to return to their former positions of employment when they recover;
- 3) To provide workers with full housing, water and electricity in accordance with health requirements;
- 4) To pay a pension to workers who have worked for 20 years; and to only terminate workers with over ten years experience who are no longer able to work after paying them a bonus of one full month's wages for each year that they have worked;

- 5) To give one month off aside from paid days off for regular government holidays;
- 6) To change the wage payments of those on day-rates to be monthly salaries.

These demands and grievances are not contrary to what is fair. And they are not in opposition to the law of the government. They do not deviate from the central demands of workers in all countries around the world. The Scottish workers in the native Scotland of the wealthy BOC capitalists similarly insist on fully getting these fair demands. It should therefore be repeatedly born in mind that these demands are just. It is very appropriate for all the demands of the Syriam strikers to be immediately met.

The prime minister and the trade minister made clear in their statements at Yenan-chaung that the coalition government is powerless concerning the issue of the workers. However, at the instigation of the minister of trade, the patron U Thwin formed a special tribunal to resolve the issue of the Syriam strike. Submitted to the tribunal as the BOC representatives were the Yangon BOC manager Mr. Ropa and the owner of the Syriam BOC Mr. Busanin. Submitted from the side of the striking workers were U Khayminda from the Syrian Minkyaung Monastery, Thakin Kha, Thakin Pe Than and Thakin Hlaing, as well as Thakin Ba and Thakin Narayansin who took on leadership roles. According to the transcript of the tribunal, the company stated that 711 people had not gone to work and a resolution could not yet be reached.

We do not have power or influence in the tribunal. The tribunal can only mediate. We are therefore still waiting unsatisfied in this particular confrontation of capitalists and workers who are permanently in conflict.

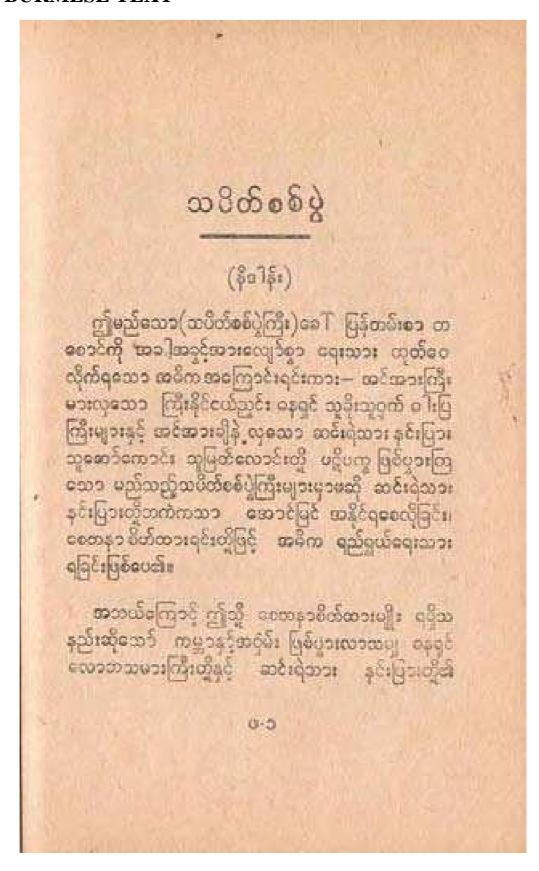
Some political factions are accusing the Thakins of inciting the strike in order to spread the Thakin ideology. The accusation of spreading the ideology of the Thakins is not true. The reason is that the ideology of the Thakins is not a complicated ideology. The ideology of the Dobama Association is the ideology of all the Burmese people. We are preaching the liberation of Burma and the establishment of a paradise on earth and a great world of equality. We share this same basic aim with all of the political factions in Burma.

In truth, the Thakins did not ignite the fire in the strike. It was only after the arrival of a really difficult situation in the strike areas that the Thakin leaders visited to give speeches. For example, at the Syriam worksite the Indians and Burmese were divided. The company was worried that the fire of the oil field strikes would spread to Syriam and therefore intervened with restrictions. It was only after the company's restrictions that the oil field

workers realised that they needed to join together. The workers came to realise that in good weather or in bad they shared the same situation. They then made demands about their grievances. Employing devious means the company formed a committee with 21 members. Was it not the case that the committee was discarded only after the workers did not accept it? Was it not the case that only after that committee was discarded the workers called the Thakin leaders? Has any political party other than the Dobama Association endured imprisonment and restriction under section 144 in order to go out and help the Syriam strike? We want to know.

The great national association (the great Dobama Association) is here for all of us Burmese and you workers to rely on. It has been only the Thakin leaders who have been willing to endure any hardship in order to go anywhere to serve you. Always beware that the people, whether of higher or lower rank, who come to demand your taxes and ask for your vote, look on with indifference when you are suffering.

IV. BURMESE TEXT¹³

¹³ Note: This text was quite poorly edited and has, among other errors, incorrect page numbering in places.

နိုဒ္ဒါန်း

မည်သည့်သပိတ်စစ်ပွဲကြီးများမှာမသို့ အမွေ ကျင့်လွန်းလှ သော နေရှင် လောဘာသက်ကာယ ဒိဋ္ဌ သမားကြီးတို့က မတရားသဖြင့် ကြီးနိုင် ငယ်ညင်း ချုပ်ချယ် အနိုင်ကျင့် လာခဲ့ကြသည်ကိုသာ တွေ့ရှိခဲ့ကြရ၍ ချေးထွက်သံယို မရှိ နှမ်းပါး ဆင်းရဲသား လုပ်သား နင်းပြားတို့မှာကားအစဉ် သဖြင့် နင်းပြားဘဝတွင် မိုက်ကြေးအခွဲခံ၍ လာကြရဘာ အမြဲတန်းလိုလို ဆုံးချုံး နစ်နာလာကြရသည်ကိုသာ မျက် မြင်ကိုယ်တွေ လက်ညီး ထောက်ပြနိုင်သောကြောင့် ဖြစ် ပေ၏။

အထူးသဖြင့်ထိုသို့စေတနာစိတ်ထားရင်းရှိသည့်အတိုဂ်း အမြဲတန်း ဆုံးရှုံးနှစ်နာစွာ မိုက်ကြေးခွဲခံရ၍နေကြရသော ဆင်းရဲသား လုပ်သား နှင်းပြား ခမြာတို့အဖို့ ဆင်းရဲသား လောကနိဗ္ဗာန် ဖန်တီး ဆောင်မြင်ရေးတို့ကို တိုက်ခိုက် ရ ရဘို နည်းလမ်းများကား ထိုမျှ ဤမျှမတော် လောဘ လက်ဝါးကြီးထုပ်ခါမိုက်ကြေးခဲ့စား၍နေကြသော နေရင် စနစ်ဆိုးကြီးများကို ပင်ရင်း ပင်မ အမြစ်ပါမကျန်ဆောင် စာနစ်ဆိုးကြီးများကို ပင်ရင်း ပင်မ အမြစ်ပါမကျန်ဆောင် စားလှန်ဖြို့ဖျက် သုတ်သင်ပစ်နိုင်သော နည်းကောင်း လမ်း ကောင်းများအပြင် ဆင်းရဲသား နှင်းပြားဟူသမျှတို့အား ညွှန်ကြား ရှာကြံပေးရမည်ဖြစ်ပေ၏။

တ္ရိဌာကြပေးရမည့် နည်းကောင်းလမ်းကောင်း အချိုး

\$9 181

မျိုးတို့အနက် ဤသပိတ်စစ်ပွဲခေါ် ပြန်တမ်း စာစောင်တွင် ပါဝင်သော နည်းကောင်း လမ်းတောင်းများမှာမှ ထိုမျ ဤမျှ ချုပ်ချယ် ဖိနှိပ် အနိုင်ကျင့်လွန်းလူသော ဝေပုံစား ခေါင်းကြီးပိုင်းဖြတ် နေရှင် စနစ်ဆိုးကြီးများကို အလွယ် တကူ တော်လှန် ဖြုပျက် သုတ်သစ်ပင်နိုင်သော လက်နက် ကောင်းကြီးတခုသတွယ် တွေ့ရှိစွဲကိုင်ရရှိကြရမည်မှာကား ယုံမှားတွယ်ရာမရှိ ဖြစ်ပေ၏။ (ဝါ) ခုနုရှင် အေးခါးမြ ကြီးများ သေပြေး ရှင်ပြေး ကြောက်ရွှံတုံလှုပ် ချောက် ခြားစေသော လက်နက်ကောင်းကြီးတခုသတွယ် လက်ကိုင် ရရှိကြမည်ကား မလွဲတည်း။

စောယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤမည်သော ပြန်တမ်းစာ စောင်သည် (က) အာယ်သို့သော အကြောင်းကြောင့် ဤမျှ ထိုမျညှင်းပန်းဆိုးဝါးလှသော နေရှင် စနစ်ဆိုးကြီး များသည် ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း အနှံ့အပြားဆိုသလို ကူး ငက် ပြန့်ပွား စိုးမိုးတည်တန့် နေနိုင်ရသနည်း ဟုသော ပြဿနာကြီး တရပ်ကို၎င်း၊ (ခ) ထိုမှတပါး မည်သည့် နေရှင်ကြီးများနှင့် ဆင်းရဲသား နှင်းပြားတို့၏ တိုက်ပွဲ သမိတ်စပ်ပွဲကြီးများမှာမဆို ဤမျှ ထိုမျှလူနည်းစု လက် တဆုတ် နေရှင်တစု တသိုက်တို့အား အဘယ်သို့သော အကြောင်းကြောင့် ထိုမျှ ဤမျှလူများစု အလုံးအရင်းတို့ ကသာ အမြဲတန်း ဆုံးရှုံးလာခဲ့ရသည်ဟူသော ပြဿနာ

နိုဒါန်း

ကြီးတရပ်ကို၎င်း၊ ရုပ်နမ် ခန္ဓာဆရုပ်အဓိပ္ပါယ် အကောင် အထည် ပေါ် လွင်ထင်ရှားစွာ ရှင်းလင်းခွဲစိတ် ဖေါ်ပြပါရှိ ဆောကြောင့် ဖြစ်လေရာ အဘယ်မည်သောရန်သူ လက် တွင်းတဆုပ်ရှိ ဆင်းရဲသား နင်းပြား အပေါင်းတို့သည် အနှောင်အဖွဲ့ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ညှင်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းဘေးတို့မှ လွတ်မြောက်ကြရန် လက်နက်ကောင်းကြီးတခု စွဲကိုင်ရရှိ ကြပြီးဖြစ်ပါလျက် အဘယ်သို့သော အကြောင်းကြောင့် လွတ်မြောက်ရန် အသုံးမချစန့် မစွန့်စားစန့်ကြဘဲ ရှိကြ အခွံနည်း။

ထို့ကြောင့် လွန်စွာထင်ရှားခဲ့သော ရေနံမြေသပိတ် စစ်ပွဲအရေးတော်ပုံကြီးတွင် ပါဝင်ကူညီ တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြ သော သပိတ်ခေါင်းဆောင်များ ဓာကူအညီ တိုက်တွန်းနှိုး ဆော်ချက်များအရ ရေးသားထုတ်ဝေလိုက်ရသော ဤသ ပိတ်စင်ပွဲခေါ် ပြန်တမ်းစာစောင်ကို ဘတ်ရှုကြရကုန်သော တိုင်းသူပြည်သား ရဟန်းရှင်လူ အပေါင်းတို့သည် ဤပြန် တန်းစာစောင်ပါ လောဘသမား ခုနှောင်ကြီးများနှင့် ဆင်းရဲသား နှင်းပြားတို့၏ နာဖြစ်အပျက်များနှင့် အလား တူ ပေါ် ပေါက်လာဆဲလာလတဲ့ မည်သည့် သပိတ်စစ်ပွဲ ပြဿနာကြီးများမှမဆို ဤမျ၊ ထိုမျ၊ ကြီးနိုင်ငယ်ညှင်း ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်လွန်းလှသော ခုနှောင်ကြီးများ စိုးမိုးတည်တဲ့

နိမ္ပါန်း နေခြင်းတို့ကြောင့်သာ ဤကဲ့သို့သော သဖိတ်စစ်ပွဲကြီးများ ဖကြာမကြာ ပေါ်ပေါက်လာရခြင်း ဖြစ်ပေသည်ဟုသော ပြဿနာကြီးစာရပ်ကို အမှားအမှန် ထင်ရှားစွာ ခွဲခြားဝေ ဖန်ကြည့်နိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်မျှော်လင့်ပါကြောင်း။ အာဠာ္ကက သခင်ဘိုးလူ။ ရေနံမြေ သပိတ်ခေါင်ဆောင်တဦး။ **ေ**ခတ္က ရန်ကုန်မြို့။

သဗ္ပတ္သစ္တစ္တ

(0)

လူဦးရေ ၁၄-သန်းမျှရှိသော ေါတ္ဖိ၏ ပြည်ကြီးသည် နိုင်ငံခွဲျစနစ် အာဏာစက် အောက်သို့ ပြားပြားမှောက် ရောက်ခဲ့သည့်နေ့မှစ၍ မရှုမလှသော ဆုံးရှုံးခြင်းကြီးဖြင့်

ဆုံးရှုိုးခဲ့ချေပြီ။

စာဆွေတို့-ငါတို့တစတ္ လူမွေးလူတောင်မှ မပေါက်နိုင် စောင် လူချင်းတူတူ သူချင်းမျှမျှ မဖြစ်နိုင်အောင်လုပ်နေ သော နိုင်ငံ၍သမားတို့၏ ထိုထိုပရိယာယ် ဝေဝှဘ်ချယ် မှုကို အဆွေတို့ ငါတို့ ပျက်ပျက်ထင်ရှား သိမှတ်သားတို့ အရေးကြီးလှ၏။

လက်တွင်းတသုပ်ခန့်ရှိ နိုင်ငံျဲသမား နေရှင်တို့သည် အဆွေတို့ ငါတို့ကို နိုင်ငံရေးမရ အဘယ်ကဲ့သို့ နှိပ်ကွတ် ချုပ်တည်းနေပုံလူမှုဆက်ဆံရေးအရ အဘယ်ကဲ့သို့ အညွှန့် ချိုးထားပုံ၊ စီးပွားရေးအရ အတယ်ကဲ့သို့ လည်ချိုကို ညှစ် ထားပုံ စသည်တို့ကို အဆွေတို့ ငါတို့ သတ္တုချ၍ ရှုကြ ကုန်အံ့။

ဆင်းရဲသားများဝဋ်ခံရပုံ

ဗမာပြည်၏ လူဦးရေ ၉ဝ-ရာခိုင်နှု းခန့်ဆော ဗမာ တောင်သူလယ်လုပ်၊ ေါးမခုတ် ဆင်းရဲသားတို့သည် ပင်ပမ်း တကြီး မိမိတို့ ခွန်အားကို ရင်းနှီး၍ တနှစ်လျှင် ကုဋေ ပေါင်း ၆ဝ မျတန်ဘိုးရှိသော စပါး၊ ဝါဂွမ်းနှင့် အခြား ကောင်ပဲသီးနှ တို့ကို စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်ကြရ၏။

၁ နှဲ ရာခိုင်နှုံးခန့်သော ရေနံ အလုဂ်သမားတို့သည် တနှစ်လျှင် ငွေပေါင် ၂၅ကုဋေမျှတန့်သော ရေနံးခါတ်ဆီး ဗယောင်းတိုင်တို့ကို ထွက်အောင်လုပ်ရ၏။

(+ ့၁္ဘဲ ရာခိုင်နှံ းမျှသော သတ္တုတွင်း အလုပ်သမားတို့ သည် တနှစ်လျှင် ငွေကုဋေပေါင်း ၃ဝမျှတန်ဆိုးရှိသော ရွှေးငွေးခဲ့၊သွပ်၊ကြေးနီ အစရှိသော သတ္တုအမျိုးမျိုးတို့ကို တူးဖေါ် လုပ်ကိုင်ကြရ၏။

၁ ရာခိုင်နှံ းခန့်သော ဆင်းရဲသားတို့သည် ငွေပေါင်း ကုဋေ ၄ဝခန့်တန်ဘိုးရှိသည့် ကျွန်းသစ်တို့ကို လုပ်ကိုင်ကြ ရ၏။ ကျွန်ဆင်းရဲသားတို့သည် ငွေပေါင်း ဂ ကုဋေခန့် တန်သော အခြား ဗာဟီရကုန်စည်တို့ကို လုပ်ကိုင်ကြရ၏။

အာဋ္ဌာဝက သခင်ဘိုးလှကြီး

ဗမာပြည်၏ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ဟူသမျှတို့ကို နိုင်ငံခြား သားတို့၏လက်တွင်မထားဘဲ ဗမာတမျိုးလုံး ညီတူညီမျှ ခဲ့ဝေသုံးစားကြပါမူ တအိမ်ထောင်ကို တနှစ်လျှင် ငွေ ပေါင်း ၇၅၆/ကျပ်ခန့် ရနိုင်ခွင့်ငို့၏။

0 |

ဤမျှပေါများသော စပါးဆန်ရေ၊ ရွှေငွေရတနာတို့၏ အသရေကိုဆောင်သည့် ဗမာပြည်တွား တိုင်းရင်းသား လူများစုကြီးမှာကား အပြေးအလွှား မအားမလပ်နေ့လုပ် နေ့စား ညလုပ်ညစားဘဝဖြင့် ကုန်းကောက်ရမတတ် ဖြစ် အောင် ငတ်ကြ၊ ပြတ်ကြဆင်းရဲကြ၏။

ဗမာဆင်းရဲသား တောင်သူလယ်သမားတို့သည် ဖျမ်း မျကြေးဆားဖြင့် တအိမ်တောင်ကို (သုံးပဲ) မျှသာဝင်ငွေ ရှိ၏။ အလုပ်သမားတို့သည် ဖျမ်းမျှကြေးအားဖြင့် တနေ့ လျှင် (ခြောက်ပဲ) မျှသာ ဝင်ငွေ့ရှိ၏။ အကြမ်းအားဖြင့် တွက်ကြည့်ပါမှု ၉၅ ရာခိုင်နှံုးခန့်သော ဆင်းရဲသားတို့၏ ဝင်ငွေသည် ၁ဝ-ကုဋ္ဌေခန့်လောက်သာ ဖြစ်၏။

ငွေကုရွေပေါင်း ၁၆ဝ ခန့်ရှိသည့် တွက်ကုန်ဟူသမျှ တို့ကို ထုတ်လုပ်ရာ စီးပွားရေး လုပ်နေးသည်ကား နိုင်ငံရဲ့ သမားတို့၏လက်တွင်းသို့ လုံးလုံးကြီး သက်ဆင်း ကျရောက် နေချေသည်။ သပိတ်စစ်ပွဲ

GC

ကိုယ် ့ခွန်အား ကိုယ်ရင်းနှ^{ိုး၍} ပင်ပန်းတကြီးလုပ်ကိုင် ကြရသော အဆွေတိုင**ါ**တို့ကိုကား ခနရှင်တို့သည် ဖုတ်လေ တဲ့ငပိုရှိလေတယ်မှပင်မမှတ်ကြား

လက်ဝါးကြီးအုပ်သမားစနရှင်

ဆန်စပါးနှင့်ဝါဂွမ်းလုပ်ငန်းကိုဘူလိမ်ဂျာပူးလ်(ခေါ်) နေရှင်ဆသင်းကြီးက လက်ဝါးကြီးဆုပ်ထား၏။

ရေနံလုပ်ငန်းကို ဘီ၊ အို၊ စီ,။ အိုင်၊ပီးဘီ,။ ပိပိစီးအစ ရှိသော ရေနံကုမ္ပဏိကြီးများက လက်ဝါးကြီးအုပ်ထား၏။

သတ္တုလုံပ်ငန်း ဘာမားကော်ပိုရေးရှင်းစေါ် နေရှင် ကုမ္ပဏီအချုပ်ထား၏။

ု သစ်တောလုပ်ငန်းကို ဘုံတေဘားမား စတီးဖူးကား အစရှိသည့် သစ်ကုမ္ပဏီကြီးများ သိမ်းပိုက်ထား၏။

ဖြေပိုင်ရှင်နှင့်မန္ဒရှင်တို့ပင်း၍ညှင်းပုံ

ဆင်းရဲသားတို့မှာကား မိမိ၏ နည်းလှသော ဝင်ေ့ ကလေးကိုမျ ဒင်ပြည့်မခံစားကြရကုန်၊ ကုလားမြေပိုင်ရှင် ဗမာမြေပိုင်ရှင်နှင့် အခြားအတိုးကြီးစား သူဋ္ဌေးများ၏ အကူအညီဖြင့် ဆင်းရဲသားတို့၏ ဝင်ငွေကလေးကိုပင် အာဠာဝက သခင်ဘိုးလှကြီး

29

အလွှတ်မပေးဘဲ အတင်းအာမ္မေအတိုးနှင့် စာဖန်ပြန်၍ ပြန် ပေးသေး၏။

အထက်အဆိုပါ၊ ကုမ္ပဏ®ကြီးများကိုပိုင်သော နေရှင် တို့သည်ဗမာပြည်ရှိ တဏ်တိုက်ကြီး များတွင်လည်း ဒါရိုက် တာကြီးများ အစုစပ်ရှင်ကြီးများ ဖြစ်ကြကုန်၏။

(J)

ဗမာပြည်၏ ကံ့ကြမ္မာ

ဆင်းရဲသားတို့သည်၊ ရှေင်အစိုးရ၏ ထွက်ကုန် ဝင်ကုန် အကောက်နှံ့ တေးခါနီအောက်တွင် တုံ့အောက်ကပါး ကဲ့သို့ပြားပြားဝပ်နေကြရ၏။ ဗမာပြည်တွင် ထွက်သော ခါတ်ဆီဈေးသည်ဂျပန်ပြည်၌တဂါလ ကို ၁၄ပဲ၊လောက် သာဖြစ်၏။ ဗမာပြည်တွင်ကား တဂါလ ကို ၁-၅ပဲ၊ပေးရ သည်မှာ ခရင်အစိုးရ၏ မတရားသက်သက် တဘက်သတ် မြင့်၍ အခွန်အထုပ်စည်းကြပ်မှုကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း ထင် ရှား၏။

မြန်မာပြည်သို့ပြန်လမ်းမရှိသော ထွက်ကုန်များ။ စက်မှုလက်မှုကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းကို နိုင်ငံခြားရေှင်တို့က နေရာတိုင်းတွင် လက်ဝါးကြီးလိုက်အုပ်ထားသဖြင့်၊ ထွက် သမျှကုန်စည် ပစ္စည်းနှင့်—မြတ်သမျှသောငွေကုဋေပေါင်း များစွာတို့သည်။ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တို့ အဘို့သာပြန်လမ်း မရှိသောသွားခြင်းဖြင့် ထွက်ခွါသွားကြကုန်၏။ တိုင်းရင်း သား လူများစုကြီး ဖြစ်သော အဆွေတို့- ငါတို့မှာကား ကြပ်ကြပ်ဆင်းရဲ–ငတ်မွတ်၍ တာတေလန်အောပ်အခြေမဲ့ အနေမဲ့ ဖြစ်ကြရ၏။

ဤမျှယုတ်မာညစ်ငြမ်း—ဖောာ့သရမ်းသည့် နိုင်ငံချွဲစနစ် ကြီးလွှမ်းမိုးနေသမျှကာလပတ်လုံးအဆွေတို့ ငါတို့၏ သက် သာရေးဝင်ချီရေး ရွေးစိခန့်မျှပင် မမြင်နိုင်။

ဗမာပြည်ကိုရေလွှမ်းဘေးဆိုက်စစသောနိုင်ငံချွဲစံနှစ်

နိုင်ငံချဲ့စနစ်လွှမ်းမိုးခဲ့သည့်နေ့ကစ၍၊ အစော့တို့ ငါတို့ နော်မှီသဟဲ ပြုရာဖြစ်သော လယ်ယာကိုင်းကျွန်းလုပ်ငန်းကြီး သည်လည်း တနေ့တခြား ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားခဲ့ချေပြီ။ ချေင်တို့သည်အသွေ့တို့ ငါတို့ဗမာပြည်ကြီး၏ကောက်ပဲ သီးနှံ ၊ရေနံ၊သတ္တုစပါးဆန့်ရေ ရွှေ့ငွေ ရတနာနှင့်ကျွန်း သစ်၊ ဝါဝွှမ်းတို့ကို အလွယ်တကူ သယ်ဆောင် ယူနိုင်စေ ခြင်း အလို့ငှါ၊ မော်တော်ကား၊ မီးရထားလမ်းများကို ဖေါက်လုပ်ခဲ့ကြ၏။ ဖြစ်ရိုး၊ ချောင်းရိုးတို့ကို ကျော်နင်း ဖြတ်သန်း၍၊ ခရီးလမ်းပန်းဖေါက်လုပ်သည့်အခါတွင်ရှေင် တို့သည် မိမိတို့ စရိတ်ကျဉ်းနိုင်သမျှကျဉ်း၍ ဆောက်လုပ် ရန်ကိုသာ အဓိကထား၍ ပတ်ဝန်းကျင်အရပ် ဖြစ်သော လယ်ယားကိုင်းကျွန်း၊တို့ကို မထိခိုက်မနစ်နာစေရန်ကိုကား လုံးဝ ဂရုမပြု။

အချို့ အချို့သော နေရာတို့တွင် ချောင်း, မြောင်း မြစ်ခြောင်းတို့ကို ဖြတ်သန်း ကျော်နင်း၍ လမ်းဖေါက် လုပ်ကြရ၏၊ စရိတ်ကျဉ်းရန် ချောင်းမြောင်းများ၊ ဖြစ် များကို အချို့ ရှိပစ်တန် ဖို့ပစ်၊ အချို့ ကြံ့ပစ်တန် ကြံ့ပစ်ကြသဖြင့် ဖြစ်ရိုး ချောင်းရိုးတို့ ဖိတ်ဆီး တိမ်ကော ကာ မလုံမလောက်သောကြောင့် မိုးဥတုအခါတွင် ရေ လွှမ်းမိုးခြင်း၊ ဘေးကြီးများ ဗမာ့ဘာပြည်လုံး ဆန္ဒံအပြား နှစ်စဉ်နှစ်စဉ် ဆိုက်ရောက်နေတော့၏၊ ထိုရေလွှမ်းမိုးခြင်း ဘေးကြောင့် လယ်ယာ တောင်သူ ဆင်းရဲသားတို့မှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း အကြီးအကျယ်ပျက်စီးခြင်း အိုးအိမ်ပျက်ပြုနားခြင်း၊ ကျွဲနွားတိရိစ္ဆာန်များဆုံးပါးခြင်း၊ အသက်ဆုံးမျိုးခြင်းစသည့် ခုက္ခအမျိုးမျိုးတို့ကို ခံစားကြရ ကုန်၏။

နိုင်ငံျွဲစနစ်ကြောင့် ငှက်ဖျားထူထပ်လာပုံ

ခန္ရရှင်တို့က ဗမာပြည်ရှိ သစ်တော၊ ကျွန်းတောတို့ကို အရမ်းမဲ့ ဒလကြမ်း ခုတ်ယူခါ မြစ်ရိုး ချောင်းရိုးများ အာဂိုက် မျှောချမှုကြောင့်လည်း မြစ်ရိုး ချောင်းရိုးတို့ ပိတ်ဆို တိမ်ကောကာ ဘွက်အိုင်း နှံ အိုင်ကြီးများ တည် ကျန်မှုကြောင့် ရေလွှမ်းမိုးခြင်း၊ ငှက်ဖျားရောဂါ ထူထပ် ပေါများခြင်းတို့ဖြင့် ထောင်ပေါင်းများစွာသော တိုင်းသူ ပြည်ထား ဆင်းရဲသားတို့ကို ရောဂါနှင့် အသေခံကြရ သေး၏။ သစ်တောပြန်လည်ပြုပြင်ရေး၊ ငှက်ဖျားရောဂါ ကာကွယ်ရေးဋ္ဌာနများကိုကား နာမည်ပါလောက်ရှိသာ ဖွင့်လှစ်ထား၏။

ကျန်းမာရေးနှင့် လယ်ယာကိုင်းကျွန်း တွန်းကားရေး၊ တွန်းကားရေးကား နေရှင်တို့က လုံးဝဂရုမစိုက်၊ လွန် ခဲ့သော ဆယ်နှစ်ခန့်က ဗမာလယ်လုပ် ဆင်းရဲသားတို့သည် တလလျှင် တအိမ်ထောင်ကို ၁၁ ကျပ်ခန့် ဝင်ငွေရှိကြ သော်သည်း စပါးဈေး ထက်ဝက်ကျခဲ့သဖြင့် ယခုအခါ ၎င်းတို့၏ဝင်ငွေသည် တအိမ်ထောင်ကို ၅ကျပ်ခန့်သာ ရှိ တော့၏။

ဘာကြောင့် ဗမာပြည်မှာ ရွှေခေါင်းပါသလဲ

စပါးဈေး ထက်ဝက်ကျသွားသဖြင့် လယ်လုပ်ဆင်းရဲ သားတို့ စီးပွားပျက်ပြားခဲ့သော်လည်း လယ်ခွန်လယ်ခနှင့် မြေပိုင်ရှင်ကြီးတို့ အတိုးွေကိုကား တရွေးသားမျှ လျော့ ပေးခွင့်မရ၊ သို့ကြောင့်လည်း ထိုစဉ်အခါက ပေါများ ခဲ့သော အဆွေတို့ ငါတို့ အမျိုးသမီးများ လက်ဝတ် တန်ဆာ ရွှေဒေ့ရတနာတို့သည် နိုင်ငံခြားသား မနရှင်တို့၏ နွောငတ်ခရချ လောဘ လွန်ကဲခြင်းကို အာသာဖြေရန် ချွတ်၍ပေးခဲ့ရသဖြင့် ယခုအခါ အဆွေတို့ ငါတို့ အမျိုး သမီးများ၏လက်တွင် ရွှေဟူ၍ မူးလို့မှပင် ရှူစရာမရှိ။

ငတ်သူတေ်မြတ်သူမြတ်သောစနစ်

မျက်မြူဆိုက်လေ ဆရာကြိုက်လေဆိုသကဲ့သို့ ဆင်းရဲ သားတို့ ငတ်ဖွတ် ခေါင်းပါးလောက်အောင် စပါးပျေး ကျခဲ့သော်လည်း ဆံစပါးကို လက်ဝါးကြီးအုပ်ထားသော နေရှင်တို့ ငွေကုဋေပေါင်း မြောက်များစွာ ဖြတ်စွန်းခဲ့၏။ ထိုနှစ်က နေရှင်များ အသားတင် အမြတ်အစွန်းအဖြစ် ှကျရေခန့်ရှိခဲ့၏။

ဘာကြောင့်မငြိမ်မသက်ဆူမှုက်ထကြွနေပါသလဲ

လွန်ခဲ့သည့်(ဂ)နှစ်နေ့်က ဗမာပြည်တွင် အနှံ့အပြား ပေါ် ပေါက်ခဲ့သော သူပုန်အရေးတော်ပုံကြီးသည် မြေပိုင် ရှစ် နေရှင်ကြီးတို့ကဆင်းရဲထားများအမေါ် တွင် သောင်း ကြမ်းနိုင်ထက် ဗလက္ကာရပြုမှု ပယောင် ဖြစ်ကြောင်းထင် ရှား၏။

နိုင်ငံျှစနစ်အခါ အသုံးများ

စပါးဈေး အကြီးအကျယ်ကျခြင်း ဂရက်ရိုက်မှုသည်

ယခုထက်တိုင်စောင် မြိမ်းထေးချေ၊ လယ်ခွန်လယ်ခနှင့် လူခွန်တော်ငွေ မပေးနိုင်သည့် ထောင်ပေါင်းများစွာ သော ဆင်းရဲသား တောင်သူလယ်သမားတို့သည် နို့တစ် ပေး၍ တရားစွဲခံရခြင်း၊ မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်း များကို ဝရမ်းတမ်း အသိမ်းခံရခြင်း၊ လူကိုတမ်းဆီး ထောင်ချခြင်းခံခြင်း၊ စသည့် အဓမ္မစနစ်ဆိုး စနစ်ညစ် ကြီး၏ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုကြောင့် ပြားပြား မှောက်နေကြ ရ၏။ (၁၉၃၅-ခုနှစ်၊ အထွေတွေအုပ်ချုပ်ရေး နှစ်ချုပ်

ဆင်းရဲသားတို့လုံးပါးပါးခဲ့သည့်ရာဇဝင်

လွန်ခဲ့သည့် (ဂ) နှစ်ခန့်အတွင်းဖြစ်ခဲ့သည့် ဗမာပြည် ရာဇဝင်ကား ဗမာဆင်းရဲသားများ လက်ရှိ၊ လယ်ယာ ချောင်းမြောင်းများ၊ အိမ်ခြေယာခြေများ၊ ရွှေဂွေရတနာ နှင့် အဘိုးထိုက် အဘိုးတန်ပစ္စည်းများ တဖြည်းဖြည်း-နိုင်ငံ ချဲသမားများနှင့် မြေပိုင်ရှင် ချစ်တီးတို့၏ လက်တွင်းသို့ သက်ဆစ်းသွားသောတုဇင်ဖြစ်၏။

ယခုအခါ လယ်ပိုင်မြေရှင် ချစ်တီးတို့၏လက်တွင် ၄ဝ ထုခိုင်နှံ းခန့်သော လယ်မြေများရောက်ရှိနေပြီဖြစ်ကြောင်း ကျန်လယ်မြေများမှာလည်း၊ ဧာချုပ်နှင့်တမျိုး နာမည် ပြောင်းနှင့်တစ် အကုန်လုံး ချစ်တီးတို့၏ လက်တွင်းသို့ ရောက်ရှိသစလာက်ဖြစ်နေလေပြီး၊ အလုပ်သမား ဆင်းရဲ သားများသည်လည်း ထိုနည်းတူစွာ တန္ဓေတခြား လာ လျော့သည်ထက် အလျော့ခဲ့ကြရ၏။ ရှိသမျှသော ထက် သာခွင့် အရေးအားလုံးတို့ကိုလည်း ဓနရှင်တို့က တဖြည်း ဖြည်းပြန်သိမ်းနေတော့၏။ အလုပ်လက်မဲ့ လူဦးရေကား တနေ့တခြား ပေါများနေ၏။ အဆွေတို ငါတို့စီးပွားရေး တွင် တနေ့စာခြားလုံးပါးပါးခဲ့သဖြင့် သက်သာစချာင်ချိ ရေး ကင်းသည်ထက် ကင်းဝေးခဲ့ချေပြီ။

(P)

ဘီ-အို-စီ-ဓနရှင်ကုမ္ပဏီ၏မိုက်ကြေး

ရေနံကုမ္ပဏ[ိ] နေရှင်တို့သည် အစေသွတို့ ငါတို့ကို ဖိနှိပ် ကြိတ်ညှစ် အဆိအသွေး စုတ်ယူနေသဖြင့် အဆွေတို့ ငါ တို့မှာ မည်မျှ ဒရုတ်သီ ဆင်းရဲ၍ မွဲကြပ်ကြွတ်ကျနေ သည်ကို ထင်ရှားအဲ့။ ဘီအိုစီ နေရှင် ကုမ္ပဏ[ိ]ကြီးသည် (၁၉၃၇ ခုနှစ်၊

နှစ်ချုပ်စာရင်းအရငွေးပါင်း ၇ကုဋေ(၅) သန်းခန့်အိတ်ဝင် စာမြတ်အစွန်း ရခဲ့၏) နပူးမှ ခြေမှ တိုင်အောင် ကျအပ် သည့်ချွးဖြင့် အချိန်နာရီမရွေး ကိုယ်နှင့် ရှင်းနိုး လုပ်ကိုင် ကြရသော အလုပ်သမား အားလုံးတို့ကိုကား တနှစ် အတွက် မသေရှိစားရရန် (၅)သန်းမျှသာ လုပ်အေတွက် ပေးခဲ့၏။ ခေါင်းတလုံးနှင့် ရေအိုးနှစ်လုံး ရွက်သကဲ့သို့ စာလုပ်သမားတို့ တာဝန်နှစ်ခုကို ထမ်းဆောင်ကြရ၏။ အ မြတ်ငွေ့နှင့် လစ စုပေါင်းလိုက်ပါက ငွေပေါင်း (ဂ)ကုဒ္ဓေ ခန့်ဖြစ်၏၊ ၎င်း(ဂ)ကုဋေအနက် အလုပ်သမှာ၏ အစု တယ်လောက်ပါခင်သည်ကို ခွဲစိပ်ရပေလိမ့်မည်။ ကုန်စည် ပစ္စည်းတို့၏တန်ဘိုးကို အလုပ်သမား၏ အလုပ်ချိန်အရဆုံး ဖြတ်ရ၏။ ငွေပေါင်း (၁)ကုဒ္ဓေရရန်ဓာတွက် လုပ်ကိုင် ရသောအလုပ်ချိန်အနက် အလုပ်သမားတို့သည် မိမိတို့၏ လုပ်ခအတွက် အချိန်တာငန် မည်၍ မည်မျှ ခန္ဒရှင်တို့၏ အခြတ်အစွန်းအတွက် အချိန်တာဝန် မည်၍မည်မျှ လုပ်ကြ ရသည့်ကို တွက်ကြည့်လိုက်သော် အလုပ်သမားတို့အို စေပုံ စုသည် (၁၆)ပုံ- ပုံမှ (၁)ပုံသာဖြစ်၏။ အခါန်နှာရီအရ ခွဲစိပ်လိုက်လျှင် အလုပ်သမားတို့သည် တနေ့တွင်(ဂ)နာရိ လုပ်သည့်အနက်မိမိတို့၏ အလုပ်အတွက် နာရီဝက်သာ လုပ်ရ၏။ကျွန် ၇ နာရီခွဲကိုကား ခန္ဓရှင်တို့၏ အနိုင်အတက် ခိုက်ကြေးခွဲ၍ အမြတ်ရရန် ခိုင်းသောအချိန်ဖြစ်၏၊ အလုပ် သမားအယောက်ကို တနေ့လျှင် ဖြန်းမျှကြေးအားဖြင့် ၁ကျပ်ကျရ၏။ ထို့ကြောင့် အလုပ်သမားတယောက်လျှင် တန်ဘိုး ၁၆ကျပ်ရှိသည့် ပစ္စည်းသစ်ကိုလုပ်ပေးရ၍ လုပ်ခ အဖြစ် ၁ကျပ်ရ၏။ ဘီအိုစီ နေရှင်ကုမ္ပဏ ၏ အမြတ် အစုန်းအဖြစ် ၁၅ကျပ်ဘိုးလုပ်ပေးရ၏။

ဤသို့တောနည်းဖြင့် ဆန်းစစ်မှသာလျှင် မှန်ကန်သော စာရင်းအင်း ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို ဘောဂဗေဒ(ခေါ်) စီး ပွားရေး ပညာအခြေအမြစ်ကို နားလည်သူတိုင်း ဝန်ခံရ ပေလိမ့်မည်။

အလုပ်သမားနှာခေါင်းပေါက်နှင့် နေရှင်တို့ အသက် ရှူပုံ ဆန်းကျယ်လှ၏။ ဤသို့ ရိပ်လည်း ဖြင့်ညစ် အဆိ အသွေး စစ်ယူမှုသည် အဆွေတို့ ငါတို့ တမျိုးလုံးကို ပြုတ်ပြတ်ပြုန်းအောင် အဆွေတို့ ငါတို့ လူဘော်မင်း၊ လူ စင်းမိုအောင်လုပ်သော အမွေ စနစ်ဆိုးကြီး၏ အခြေခံ ပြယု၌တည်း။

နိုင်ငံရေးသဘော

နိုင်ငံရေးထည် စီးပွားရေးအစစ်ကြီးဖြစ်၏၊ နို**င်ငံရေး** ဥပဒေသည် အုပ်ချုပ်သူလူတစု စီးပွားတိုးတ**က်**သည်ထက် တိုးတက်လခုအခင် လိုက်လျော၍ ညွှန်ကြားသောပညတ် ဖြစ်၏၊ နိုင်ငံရေးနှင့်စီးပွားခရးတို့သည် ခွဲခြား၍ရအပ်သော အရာမျိုးမဟုတ်၊ အဆွေတို့ ေတို့ဗမာပြည်ကြီး လွတ်လပ် အောင် ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းအမြှေါယ်ကို အတိုဆုံး အကျဉ်းရုံး၍ပြောရေလျှင် ငွေကုခဋ္ဌဒပါဝီး (၁၆၀)ခန့် ရှိသည့် ဗမာပြည်၏ထွက်ကုန်ပစ္စည်းတို့ကို ဗမာဆင်းရဲသား တို့၏လက်တွင်းသို့ ပြန်ရအောင် လုပ်သော လုပ်ငန်းကြီး တည်း။

(9)

ဂနုရှင်ခေတ် လူမှုဆက်ဆံရေး

လူမှုဆက်ဆဲရေးတွင်ကြည့်ပြန်လျှင်လည်း ဆင်းရဲသား တို့ အဘက်ဘက်တွင် အခွင့်အရေးချို့တဲ့၏၊ အလုပ်ကြမ်း နှင့် အသက်မွေးမှုပြုသူတို့သည် လူပေါ် မသွင်း လူစာရင်း မဝင်ဘဲ ဆင်းရဲခေါင်းပါး လူ့ စစားဘဝ၌နေကြရ၏။ ပေါးစျေး ထက်ဝက် ကျခဲ့သည့်နှစ်ကတည်းက လယ် လုပ်ဆင်းရဲသားတို့မှာ နလံပြန်၍လေ့နိုင်ခဲ့ကြ၊ ထိုအချိန်မှ စ၍ ဟခုတိုင် ဆင်းရဲသားဗောပြည်ကုံးမှာ ထမင်းတနပဲ နှင့် အသက်ရှင်ခဲ့ကြ၏။ နှင်ယ်ကိုစီး၍ ကျောပြောင်နှင့် နေခဲ့ရ၏။ အကာဆူး၊ အပ်ဘက်အမိုး ကြူရိုးတိုင်ထူ ဆိုသ ကဲ့သို့ သက်ကယ်ခုနှစ်ဖြစ်၊ကြမ်း ၇ ချောင်းအိမ်၌သာခနခဲ့ ရ၏၊ မနရှင်စနစ် တည်တန့်နေသမျှဘာလာတ်လုံး အခတ္တ တို့ငါတို့ ပါကျဖေတဲ့ မွဲစာတာမလှန်နိုင်အောင် ကျွန်ဘဝ အောက် သဘောက်ဘဝ၌ ရောက်ရှိနေကြရဖေတော့၏။

ဆင်းရဲသားဗမာလူမျိုးတို့ ယခုအခါ ခါးဝတ်လွှာခြင်း ထမင်းရက်ချ ရေရက်မှန်နှင့် ကင်ကျန်သမျှမွဲပြာကျနေ၏၊ အဆွေတို့ ငါတို့တမျိုးလုံး လူဦးရေ၏ ထက်ဝက်ခန့်သော မိန်းမများသည်လည်း ဤဇောက်ထိုးမိုးမျှော် ဖြစ်နေသည့် စနစ်ဆိုး စနစ်ကြပ်ကြီး၏ဘေးဗက်ကို အဆွေတို့ ငါတို့နှင့် ညီတူညီမျှ ခံကြရကုန်၏။

မိန်းမများ၏က ကြမ္မာ

အတွေတို့ ငါတို့၏ အမျိုးသမီးများသည်လည်း ဝမ်း ရေးအတွက် ဧရိုက်ပျက်ခါ မိုက်ဘက်သို့ လိုက်လျော၍ မကောင်းသောအမှုဖြင့် မလွဲသာသော အသက်မွေးခြင်းကို ပြုကြရလေကုန်ပြီး ဤမကောင်းသောအမှုဖြင့် အသက်မွေး ရေး၊ဗမာတပြည်လုံး အနှံ့အပြား ဖြစ်ပွားနေ၏။ နိုင်ငံခဲ့ျ စနစ်၏ ပယောဂကြောင့် အဆွေတို့ ငါတို့၏အမျိုးသမီး များပင်လျှင် နေရှင်တို့၏လက်တွင် မျှုိက်လိုမျှိုက်၊ ကင် လိုကင်၊ ကျားလက်တွင် သမင်ရောက်သကဲ့သို့ ဖြစ်ချင်တိုင်း ဖြစ်၍နေတော့သည်။

ပန်ဦးဆက်စေတ်ကြီး ပြန်ဆက်လာပုံ

ပန်းဦးဆက်ခေတ်သိုးကြီး ခန္ရရှင်ခေတ်နှင့် တပါတည်း ဆိုက်ရောက်လာခြေပြီးဟိုစဉ်အခါက စုတေမနေ သေလွန် ကဲ့သော ဒိဋ္ဌ တက္ကတူနိုးကြီးများ အရီးကြီးများနှင့် ရှင်မ ထီးများလည် နေရှင်များတဝ၌ လာ၍ လားကြလေရော့ လားမသိ။ ယခုခေတ်သစ် ရှင်ဗတီးများသည် နေရှင်အ ရေကို ဝတ်ရှိ၍ အဆွေတို့ငါတို့အိုဗမာပြည်ကြီးကို ရုပ်ပေ ညစ်ဖတ်သည့်စနစ်ဖြင့် လွှမ်းမိုးစေ၏။ ရှေးအတိတေ ပုဂ ပြည်တွင် ဆဲကေသာ လက်လေးသစ် မုတ်ဆိတ်မွေးဗလဗြစ် မဲညစ်သော စီဝရီနှင့် တာတေလအောင် အကျင့်ဆိုသော ရှင်သိုးတကာကောင်ကြီး ရှင်မထီး ဆိုသော စတွေစကင်း သည် အဆွေတို့ ငါတို့၏ မျက်မှောက်၌ အကယ်ပင် ဆိုက် ရောက်၍ ငါတွေဖြစ်နေချေပြီ။

အရီးကြီးများ၊ ရှင်မထီးများကို ပန်ဦး ဆက်ခဲ့တူး

သည်ကား (၇)ရက်တည်းမို့ တော်ပေသေး၏။ နိုင်ငံချွဲ့ အမွေသမားတို့ကို စားဆွတို့ ငါတို့၏ အမျိုးသမီး တမျိုး လုံးကို ရက်အကန့်အသပ်မရှိသော ပန်းဦးဆက်ခြင်းဖြင့် ဆက်သ၍နေရပေပြီ။

မိန်းမတယောက်ကို ဆံတထင်းနှင့်ဝယ်နိုင်ပြီ

မိန်းကလေးတယောက်ကို ၅ ကျပ်နှင့်ဝယ်လျှင် ရနိုင် သောကြောင့် အဆင်းရဲတွင် ကမ္ဘာပေါ် ၌ နံမည်အကြီး ဆုံးဟု တွင်သော တရုပ်ပြည်ပင်လျှင် အဆွေတို့ ငါတို့၏ ဗမာပြည်ကို ဆင်းငဲခြင်း အရေးအရာ၌ ဘိုးအေ ခေါ် ရ မကတ် ဖြစ်နေ၏။ ဗမာပြည် တောကြိုးထားကြားများ၌ လယ်ယာ လုပ်ငန်း ပျက်ပြားမှုကြောင့် စီးပွား ခမ်းခြောက် အတိခုက္ခရောက်နေသော အမျိုးသမီးများကို ဆီတတင်း ပေးရုံမျှနှင့် အပိုင်ရနိုင်ကြောင်းကို ကမ္ဘာက မသိရှိသေး သည်မှာ ခနေရှင်တို့က သတင်းကို မိတ်ဆီး ကားကွယ်ထားမှု ကြောင့်မင်လော။

ဤမျှ ဆိုးညစ်ပေကျ သည့် အခြေအနေမျိုး ပျောက် ပျက်လေရန် နေရှင်စနစ်ကို အရင်းအမြစ်မှနေ၍ တွန်းလှန် ဗြို့ပျက်ကြရပေမည်။ သပိတ်စစ်ပွဲ

12

(0)

ပါးစပ်တွင် ခြင်းအစွပ်ခံရသော ကျွဲနွားများကဲ့သို့

ရှိသမျှသော တွန်ယက်စိုက်ပျိုးမှုတို့ကို နွေမချောင် မိုး မချောင် ပင်ပမ်းတကြီး ရုန်း၍လုပ်ကြရသော်လည်းအချိန် တန်သဖြင့် စပါးနယ်ဆုတွင် ပါးစပ်၌ ခြင်းအစုပ်ခံရသော ကျွဲနွားများကဲ့သို့ အဆော့တို့ ငါတို့၏အသက်ဖြင့် ရင်းနှ^{ိုး} ထွက်ရှိအပ်သော အစီးအပွားကို မသေရုံခံစားရုံမျှ နေရှင် ထို့ကအခွင့်အချေမချေးလိုးနေရာတိုင်းတွင်ကွက်စိပ်တိုက်ခါ ချုပ်ခြစ်၍ ယူနေကြ၏။

ထောိပုထိုးတို့ဖြင့် ပြည့်နှက်လျက်ရှိသော ဗမာပြည် ကျောက်သံပည္တမြားစပါးဆဲရေရွှေခွေရတနာတို့ ပေါများ သော ဗမာ့ပြည် ဗြိတိသျှအင်ပိုင်ရာ၏ ပတ္တမြားငမောက် ပြည်တွန်သည့် ကျောက်သဖွယ်ဖြစ်သည်ဟုနိုင်ငံချွဲသမားတို့ အသားယူရသော ဗမာပြည်တွင် မိုတင်းနေထိုင်ကြသော ဆင်းရဲသားတို့မှာ မေရှင်ဖနစ်၏ ကြမ်းကြုတ်ရက်စက်မှု ကြောင့် ပုလိပ်ရောဂါ ကျောက်ရောဂါး ကာလနာ ဝမ်း ကျ လူပျိုးနာ၊ ငှက်ဖျား၊အဆုတ်နားနွနာ၊ ဥနှောက်ပျက် ရောဂါ စသည်တို့ဖြင့် သေဆုံးခြင်း၌ ကမ္ဘာ့စံချိန်ကိုချိုး လိုက်ပြီ။ ိဘာကဝဋ်မကင်းသေးသဖြင့်သေမင်း၏နိုင်ငံသို့မလိုက် ရသေးသော ကျန်ရှိသည့် ခုက္ခိတလူနှင်းပြားတို့မှာ ခန္ရရှင် တို့က လက်ဝါးကြီးမအုပ်မိသေးသဖြင့် အခွန်အစမှပေးရ ဘဲ လွတ်လပ်စွာတမ်းစားနိုင်သည့် ကြွက်၊ ဖွတ်၊ ပစပ်၊ကင်း လိပ်၊ ပုတ်သင်၊ ခရု၊ ပက်ကျိတို့ကို တမ်းစားမှိဝဲခါ ဒုက္ခ စရိယာကိုကျင့်၍နေကြရကုန်ပြီ၊ အချို့ကားသစ်ဥ၊ သစ်ဖု၊ စကြဉ္စ၊ ငှက်ပျောအူ၊ ပေအူ၊ ဝါးသီးတို့ကိုရှာဖွေရင်းအား ပြတ်၍သေရသူကသေရပြီ။

နိုင်ငံချဲစနစ်အာဏာ စက်အောက်တွင် အဆွေတို့ဝါတို့ စသြင်းဆိုးအမျိုးမျိုးနှင့် သေရပုံဆန်းကျယ်လှ၏။

ဗမာအလုပ်သမား လယ်သမား ဆင်းရဲသားတို့ ဤမျှ အတိခုက္ခမွဲပြာကျရသလောက် ခန္ဒရှစ်နှင့် ၎င်းတွဲ၏ လက် ပါးစေကြီးများ စီးစိမ်တိုး၍ ရတနာမိုးရွာနေတော့၏။

(6)

မန်ရှင်နှင့်ဆင်းရဲသားစီးပွားရေးကွာခြားပုံ

ပေါး ရေနံ သတ္တု သစ်၊ ကျွန်းဝါဂွမ်း၊စသည့်ဗမာပြည် ၏ညေးပွား အနှစ်ဟူသမျှတို့ကို လက်ဝါးကြီးအုပ်ခါအဆီ အသွေးစုတ်ယူနေသော ဝနရှင်ကုမ္ပဏ ကြီးများသည် နှစ် စဉ်နှစ်စဉ်အိတ်ဝင်အမြတ်အစွန်းသက်သက်အဖြစ်ပေးပါင်း ကုဋေ(၄၀)ခန့်ကို သိမ်းကြီး၍ယူထား၏။ ဗမာပြည်၏ ပါးကွက်အာဏာသား အကြီးဆုံးဖြစ်သော ဘုရင်စံကြီး၏ လစသည် တနှစ်လျှင် (၁၅ဝဝဝ) ခန့်ဖြစ်၏။ လွှတ်ရုံး ထိုင်တရားပိုင်မင်းကြီးများနှင့် ခရိုင်ဝန် ရှင်တော်မင်းကြီး များ၏လာမှာ တနှစ်လျှင် (၁ဝဝဝဝဝ)ခန့်ဖြစ်၏။ နိုင်ငံ ခွဲသမားတို့၏ အကြီးစား လက်ပါးစေများ ဖြပ်သည့် ဒါရိုက်တာများ မန်နေဂျာများနှင့်ထွတ်တော်ကြီးဝန်ကြီး စန်ငယ်များသည် တနှစ်လျှင် ၅ဝဝဝဝ မှ ၂ဝဝဝဝဝ ဓာတိရရှိကြကုန်၏။

နိုင်ငံချဲစနစ် ပယောဂကြောင့် တိုင်းသူပြည်သားဆင်း ရဲထားတို့ငတ်မှတ်ခေါင်းပါးခါ။ သူခိုးခါးမြှ ထကြလှုပ် ရားခြင်း၊ သူပုန်သူကန်တော်လှန်သောင်းကြမ်းခြင်းစသည့် တိုင်းပြည်မြေမသက် ရောက်ရက်ခတ်မှုများ ပေါ်တိုင်း စပါတိုင်း ရင်ကိုမြေအတုတ်လုပ်ခါ အသက်ကိုဆံဖျား ထား၍ နှိမ်နင်းရန် တာဝန်ရှိသော သာမ စစ်ပုလိပ် တပ် သားအောက်တန်းစားတို့မှာ တလလျင် ၁၂ မှ ၂၄° အသိသာရရှိကြ၏။ ဗမာဆင်းရဲသား လယ်သမားနှင့်အလုပ် သမားတို့မှာ တနေ့လျင် ဖြန်းမျှကြေးဆားဖြင့် တယောက် ကို(၉ပိုင်)မှ(ပိုင် ၂၀)အထိသာ ရရှိကြ၏။

အာဋ္ဌာဝက သခင်ဘိုးလူကြီး

20

အိမ်ကြက်ခြင်း အိုးမဲသုတ်တိုက်သကဲ့သို့ စီးပွားရေးအရ တံတူအကျိုးပေးများဖြစ်ကြသော လူ့ အောက်တန်းစား အစိုးရအမှုတမ်းများနှင့် ဆားရဲသားတို့တစုတရုံး တလုံး တရင်းတည်းတပ်ပေါင်းခါ၊ လက်ရှိစနစ်ကြီးကို မြေလှန်၍ ပြစ်ရမှန်းမသိသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး နေရှင်တို့၏ သွေး ခွဲမှုဗေဒပရိယါယ် လှိုင်းတန်းပိုးတွင် ခေါင်းမပေါ်နိုင် အောင် အဆွေတို့ငါတို့ နှစ်မှန်းကြရပေတော့မည်း

မညီမျှစသာနေတိုင်ရေး

နိုင်ငံချဲသမားတို့၏ လက်ပါးစေး ကျွန်ယုံတေါ် အ ပေါင်းတို့တွင် သင်းကျစ်ဦးခိုင်း မြောုိင်ဥက္ကဋ္ဌကြီးဖြစ် သော ဘုရင်ခံကြီးသည် မိမိဘကိုယ်ရေ တကာယတည်း နေထိုင်ရန်အတွက်စတုရန်းပေပေါင် (၁၀ဝဝဝ) ခန့်ကျယ် ဝန်းသည့်ခြံ ဝန်းကြီးအတွင်းတွင် ခန့်နားတင့်တယ်စွာ နေ ထိုင်ခွင့်ရ၏။ လွှတ်ရုံးထိုင်တရားပိုင်မင်းကြီများ ခရိုင်ဝန် ရှင်တော်မင်းကြီးများ။ မန်နေဂျာ။ ဒါရိုက်တာများနှင့် ဝန်ကြီးဝန်ငယ်တို့သည်လည်း ထိုနည်းတူစွာ တေရန်းပေ ပေါင်း ၅ဝဝဝဝ ခန့်ကျယ်ဝန်းသောခြံ ဝန်ကြီးများဖြင့် သိုက်မြိုက်တင့်ကယ်စွာ နေထိုင်ခွင့်ရှိကြ၏။

အလုပ်သမား ဆင်းရဲသားတို့မှာကား အိမ်ပျက်၊ စီးပွား ပျက်နှင့် အဆင်းရဲကြီး ဆင်းရဲကြကုန်၏။ အချို့ဆင်းရဲ သ_{ွိ}လ်ဝစ်ပွဲ

2]

သားတို့မှာ ခြေသလုံးအိမ်တိုင် ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းဟူ၍ ရွေး စေ့ခန့်မျှင်မရှိကြသဖြင့် လမ်းကြို့ လှမ်းကြား၊ တိုက်ကြို တိုက်ကြားတို့တွင် ပုလိပ်ပတ္တ ယောင်တို့ကိုရောင်င်၍ နေရ သူ့အနေရ၏၊ လခနှင့်အိမ်ကိုငှါးနေပြန်ပါလည်။ အိမ်လခ မတတ်နိုင်သဖြင့်စတုရန်းပေပေါင်း(၃၀၀)ကျယ်ဝန်းသော အခန်းကျဉ်းကလေးများတွင် ၅ဝ-ခန့်သော အလုပ်သမား တို့ပြွတ်သိပ်နှင်းကြမ်း ကိုယ်မလှည့်သာအောင် ကြပ်တည်း ကျဉ်းမြောင်းစွာ နေကြရ၏။ ညအခါတွင်ထ၍တပိုတပါး သွားချင်ပါသော်လည်း လှားလမ်းမရှိ အိပ်နေသူကို တက် နှင်းမိမည်စိုးရသဖြင့် လွေယံအပ်သည့်အန္တရာယ်ကိုပင်အနိုင် နိုင်ဆောင်ခါ။ လွယ်၍ထားရသူကား ထားရ၏။

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရလျှင် ဗမာပြည်၏ ဒသမ(၁)ရာခိုင် နှန်းခန့်သော နိုင်ငံချဲသမားတို့သည် ငွေကုခဋမပါင်း ၁၆ဝဝဝဝဝဝ ကျော်လောက်တန်သည့် စီးပွား ရေလုပ်နှေးကို မှောက်လိုမှောက် သွန်လိုသွန် လုပ်ခွင့်ရှိ ထော်လည်း ၉၅-ရာခိုင်နှူးမျှသော ဆင်းရဲသားတို့ကိုကား အနေ့လျှင်တာဟောက်ကို (၂-၀) ခန့်သာ လုပ်ခအဖြစ်ပေး

ရန်မလိုသဖြင့်ရန်ပိုခဲ့ပြီ

မမှုလောက်သော နေရှင် လူနည်းစုကလေးသည်၊ ဆင် အိပ်ယာထိတ်နှိုးသကဲ့သို့ လူများစုကြီးဖြစ်သော အဆွေတို့ ေါတ္မိုကို မထိလေးစားစကားဖြင့် နှိပ်စက် လက်နက်ဖြင့် ချောက်ခြမ်းသွေးရှူးသွေးတမ်းတမ်းထကဲ့သို့ မပြတ်တီခတ် ညှင်းဆဲတတ်သဖြင့် အဆွေတို့ငါတို့ အေးအေးနေချင်၍ လည်း မဖြစ်တော့ချေးရန်မလိုသဖြင့် ရန်ပိုခဲ့ပြီး အခုဘခါ အသွေတို့ငါတို့မှာ ရန်လိုမှုရန်မြို့တော့မလိုလို။

လက်ပုံစံရုံး စုံထောက်ရုံးများ၏ သဘော။

နယ်ချွဲသမားတို့သည် လက်ပုံစံရုံး- ဝုံထောက်ရုံး စသည် တို့ဖြင့် အဆေ့တို့ ငါတို့၏လက်ပုံစံ- လူ ပုံစံ ခေါ်တိပုံ များကို ရိုက်ကူးယူထားခြင်းကိုကြည့်လောခနရှင်တို့သည်သူခိုးကလွ ဟစ်သကဲ့သို့ အဆွေတို့ ငါတို့ကို ရာဇဝတ်ကောင်၊ ဝရမ်း ပြေးကောင် များလောက် အထင် အဖြင့် သေးကြသည် မဟုတ်လော။

ကျွန်သတောက် ဖြစ်ပုံ အမျိုးစုံလှ၏။

အသွေတို့ ေါတ္မိသည် အလုပ်လွန်လေ ကျွန်ဖြစ်လေ ကျွေးတင်လေ ကျွန်ဖြစ်လေတည်း၊ တောင်သူလယ်သမား ဆင်းရဲသားတို့သည်၊ မြေပိုင်ရှင် ငွေပိုင်ရှင်၊ အတိုးကြီးစား တို့က တံခါးမရှိ၊ ေါးမရှိ၊ လက်လွတ် တစေ ညှင်းပမ်းမှု ကြောင့် လယ်ယာမြေ လက်လွတ်ခါ ကြွေးတင်၍ ကျွန်ဖြစ် တသက်ဖြစ်လာ၏။ စက်အလုပ်ရံသမားတို့သည်နေရှင်တို့က ကွက်စိတ်တိုက်၍ ဖြူပြာကျအောင်အဆီအသွေးဖြစ် ညှစ်မှု ကြောင့် ကြွေး လည်ပင်းခိုက်ခါ သဘောက်အောက် နှစ် တောင်လောက် နက်အောင် လျောကျခဲအိ။

အဆွေတို့ ငါတို့ ကျွန်သဘောက်ဖြစ်ပုံအမျိုးစုံလှ၏ အဆွေတို့ ငါတို့ကို တနေ့တလ တနာရီတဗီဖနာမြေဘိ အောင် အတင်းအခုမှု နိုင်လိုမင်းထက် ထက်ကြီး ရှိုက်ငင် ပင်ပမ်းတကြီးဖြစ်အောင် ခိုင်းစေနိုင်ရန် နိုင်ငံရဲ့ သမားတို့ ကို အာဏာကုန် အပ်နှင်းထားထော ဤ စုတ်ပဲ နှုံချာ သည် လူမှုသက်ဆံရေးကြောင့် အဆွေတို့ငါတို့မှာ လူတော မင် လူစဉ်မမှီနိုင်ရုံမက ဤတသက်ပန် ဘဝမှာလည်း နောင် နလ မတူနိုင်အောင် ဖြစ်ခြံစိပ်မည်ကို အစင်း အစင်း မြန်တီတင်းသို့ ကွင်းကွင်းကြီး ထင်ရှားလွန်း လှ ပေတော့ သည်။

ထို့ကြောင့် သူစီးစိမ်ကို ငါပိုင်လိုမှု၊ သူ့သက် ဇ®ေ သေစေချင်ဟု အယူဖေါက်ပြား လောဘာရမ္မက် တိုးပွားနေ သည့်၊ အမွေနိုင်ငံ၍ စနစ်ဆိုးကြီးကိုအရင်း အမြစ်မှ နေ၍။

အာဠာဝက သခင်တိုးလှကြီး

26

အခတ္မွတ္ရိ ငါတ္ရိ တွန်းလှန်ဖြိပျက်ရတော့မည်ကား မြေကြီး လက်ခတ် မလွဲသည်း။

(5)

ကမ္ဘာ့ဒုစီးပွား ပျက်ပြားမှု ဘာကြောင့်လဲ

အလုပ်မလုပ်ဘဲ အပျင်းပွဲ းနေသည့် လူနည်းစု နေရှင် တို့ကို ရှိရှိသမျှသော စက်ရုံအလုပ်ရုံများ၊ သတ္ထုတွင်းများ နှင့် လယ်မြေ ယာမြေတ်ကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ပေး၍ မိမိတို့၏ နဖူး မှ မြေမတိုင် ကျအပ်သော ချွေးနှင့် ပင်ပမ်းတကြီး ရင်းနှီး လုပ်ကိုင်ကြရသော လူများစု ဆင်းရဲသားတို့ကိုမူ ပစ္စည်း ဟူ၍ လုံးဝပိုင်ဆိုင်ခွင့် မပေးသော နိုင်ငံခွဲ၊ စနစ်ကြောင့်၊ ယခုအခါ ကမ္ဘာနှင့် အဝှမ်း တနေ့တခြား ဆိုးဝါးစွာဖြစ် ပွားပနသည့် ကမ္ဘာ့စီးပွား ပျက်ပြားမှုကြီး ပေါ်ပေါက် လာရသည်ကို အသွေတို့ ငါတို့ သတိချပ်ရ ပေလိမ့်မည်။

နိုင်ငံနယ်ခွဲစနစ်နှင့်အလုပ်လက်ပွဲအရေး

ခန္ရရင် နိုင်ခဲ့ချွဲသမားတို့ ခေါင်းပုံဖြတ်၍ ယူသွားသော ပစ္စည်းတို့ကို ဗမာပြည်အတွင်း မှီတင်း နေထိုင်သူ နိုင်ငံရင်း သား လူများစု ကြီးသည် လက်ဖျားနှင့်မျှ တို့နိုင်ခွင့် မရှိ၊ နေရှင်တို့သည် မိမိတို့၏အမြတ်အစွန်းနှင့် ဆန်းကြယ်သော စက်ကိရိယာတို့ကို ထွင်၍ အသုံးပြုခါ၊ နောက်ထပ်အလုပ် သမား ဦးရေကို လျော့ပြစ်ရန် ကြံသေး၏၊ သို့အထူးကြီး ပမ်း အဆန်း တကြယ်ထွင်၍လုပ်မှုကိုကား အဆေ့တွဲ ငါ ထို မရှုံ့ချ သင့်၏။ တိုးတက် ကောင်းမွန်သော စက် ကရိယာများတို့ကို အသုံးပြုသဖြင့် ါတို့အလုပ်သမားများ သက်သာချောင်ချီရမည့် အမား အလုပ်သမားတို့မှာ ပို၍၊ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ခါ၊ စီးပွား လက်လွှတ်ခြင်း၊ တိုး၍ငတ် ပြတ်ခြင်း၊ တိုး၍ အခြေအနေ ဆိုးပါးလာခြင်း အလုပ်ရှိ သော အလုပ်သမားတို့က စာနေ့အခြား ပင်ပမ်းသည်ထက် ပင်ပမ်းကြီးစွာ လုပ်ကိုင်ကြရခြင်း၊ စသည့် နေရှင် စနစ်

စက်သစ် ကရိယာသစ်တို့ကို အဆုံးပြုရသည့် အတွက် ထုတ်ပစ်ရသော အလုပ်လက်မဲ့ လူဦးရေ အသက်ရှင် နေ ထိုင်ရေးအတွက် နေရှင်တို့က လုံးဝ တာဝန်မယူသော စနစ်ကို အကြွင်းမဲ့ တိုက်ပျက်ရပေလိမ့်မည်။

ဆင်းရဲသားနှင့် တစီးပွားတည်းသမားများ

စာရေး စာခါ ကုန်သည်ပွဲစား ရှေ့နေ ရှေ့ရပ်များ သည်၎င်း၊ စျေးဆိုင် ကန္ဓား ခေါင်းရွက်ပြက်ထိုးတဲ့ဘိုး ထမ်း လမ်းလျှောက်မှုဖြင့် အသက်မွေးကြကုန်သောသူများ သည်၎င်း၊ အစရှိသည့် လူ့ ဆက်ဆံရေး သမားတို့သည်၊ ဆင်းရဲသားများနှင့် တပြေတည်းနေ တရေတည်းသောက် တအိုးတည်းစား တစ်းပွားတည်း ဗမာပြည်၏ လူများစု ကြီးဖြစ်သော ဆင်းရဲသားတို့၏ ဝင်ငွေသာလျှင်၊ ဗမာပြည် တွင်း၌ ပြန်လည် သုံးစားခွင့် ရှိ၏၊ ဆင်းရဲသား တို့နှင့်၊ ဆက်ဆံရင်းနှိ းခါ အသက်မွေးကြသော အထက် လူစုတို့ သည် ဆင်းရဲ သားတို့၏ ဝင်ငွေကိုသာ ခွဲစေ သုံးစွဲခွင့်ရှိ

ဆင်းရဲသားတို့သက်သာရေးခင်ချီမှသာလျှင်၎င်းတို့လည်း အနေ့ချောင်ကြပေမည်။အလုပ်သမားများနှင့် လယ်သမား ဆင်းရဲသားတို့ တနေ့တခြား အခြေအနေ ဆိုးဝါးလာ သဖြင့် ၎င်းတို့မှာလည်း စီးပွားပျက်ပြားခါ မျှော်လင့်စရာ ကင်းခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်းကို ယခုလက်ငင်း တွေ့ရှိကြပြီမ ဟုတ်လေး။

ဘာကြောင့် စစ်ကူပေးရမည်နည်း

ထို့ကြောင့် စာရေး- ောချီ၊ ကုန်သည်ပွဲစား ရှေ့နေ ရှေ့ရပ်များနှင့် ဈေးဆိုင်ကနား ခေါင်းရွက် ဗျတ်ထိုး ထမ်းပိုးထမ်းလမ်းလျှောက်မှုဖြင့်ရောင်းဝယ်ဖေါက်ကားခါ အသက်မွေးကြသူများသည် အလုပ်သမား ဆင်းရဲသား များနှင့်စီးပွားရေးတွင် ကြောင်းကျိုးဆက်စပ် ထပ်တူထပ် မျဖြစ်၏။ တလှေတည်းစီး တခရီးထဲသွားများ ဖြစ်သဖြင့် ဆင်းရဲသား အရေးသည် ငါတို့၏အရေး၊ ဆင်းရဲသား တို့၏တိုက်ပွဲသည် ငါတို့၏အရေး၊ ဆင်းရဲသား စားဖြည့်ခြင်း ငွေကြေးရိက္ခာဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်း တို့ဖြင့် ဆင်းရဲသား အရေးနောာင်ပုံကြီးတွင် ပါဝင်နဲ့ရမည် ကား မလွဲမရောင်အပ်သော ဝတ္တရားပင်။

(0)

ကုလားဗမာ အဓိကၡဏ်း

ယခုလောလောဆယ် ဖြစ်ပွားနေသော ကုလားဗမာ အဓိကၡက်၊ပြဿနာကြီးတရပ် ပေါ် ပေါက်ခဲ့၏။ ထိုအဓိ

0 2

ကရုဏ်းကြီး အဘယ်ကြောင့် ရုတ်တရက်ပေါ် ပေါက်လာ ရသည်ကို ရာဇဝင် အစီအစဉ်နှင့်တက္ခ အဆွေတို ငါတို့ သုံးသပ်ကြပေအဲ့။

နိုင်ငံ၍သမားတို့ စိုက်ပျိုးခဲ့သည့် အဆိပ်မျိုးစေ

နိုင်ငံချွဲသမားတို့သည် သည်အစေ ကိုစိုက်လျှင် သည် အသီး သီးမည်ဆိုတာကို အတတ်သိကြသည်။ သည်ယုံကို မြင်သဖြင့် သည်ချုံကို ထွစ်သကဲ့သို့ ကုလား ဗမာ အဓိ ကရုဏ်းကို ဖြစ်စေသည့် ဗမာပြည် လူဝင်ရေး ဥပဒေကို နိုင်ငံချွဲသမားတို့ ပြုလုပ်ခဲ့ကြ၏။ ဗမာပြည်တွင် ဗမာ တိုင်းရင်းသားများနှင့် အိန္ဒိယ ကုလားလူမျိုးစုတို့သည် အတူတကူ ဥမကဲ့သိုက်မပျက် တဦးနှင့်တဦး ခိုက်ရန် ဒေါ သလည်း မဖြစ်ပွားဘူးဘဲ နေခဲ့ကြသည်မှာ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်းတလောင်ကမင်။

သို့ပါလျက် နိုင်ငံချဲစနစ်လွှမ်းမိုးလာသည့် နှစ်ပေါင်း စာနည်းငယ်အတွင်းမှာမှ ယခုကဲ့သို့ မရှုမှလျှဖြစ်ခြင်းသည် မည်သူမည်ဝါ၏မယောဂဖြစ်ကြောင်းကို အဆွေတိုငါတို့ ရိပ်မိသင့်ကြလေသည်။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း ၆ဝ-ခန့်က နိုင်ငံချဲသမားတို့သည် ငွေသန်းပေါင်း မြောက်မြားစွာ အကုန်အကျခံ၍ ဗမာပြည်လူဝင်ရေးဥပဒေကို မဖြစ်-ဖြစ် အောင် အားပေး ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြ၏။ ကူလိခေါင်းတို့ကို ငွေအမြောက်အများပေးခါ အိန္ဒိယပြည်တွင် ဆင်းရဲ နွမ်း ပါးသူ ကုလားလူမျိုးတို့ကို ဗမာပြည်သို့ လာရောက်ရန် ရေးစရိတ်နှင့်စားစရိတ်ပါ ကြွိကင်၍ပေးစေ၏။ ထိုအခါက နေရှင်တို့ လက်ငင်းကြံရွယ်ချက်သည် အသုပ်သမားတို့ကို လခပေါပေါပေး၍ စေခိုင်းရန်ဖြစ်၏။

လူတမျိုးနှင့်တမျိုး မသင့်မတင့်ဖြစ်ခြင်းအရေး

ဗမာဆင်းရဲသားတို့သည် ထိုအခါက လယ်ယာလုပ် ကိုင်ရေး၌သာ စိတ်ဝင်စားခဲ့၏။စန္ဌရှင်တို့၏ လက်ဝါးကြီး အုပ်မှု မခေ စပ်သေးသဖြင့် စီးပွားရေးလည်း အဘက် ဘက်တွင် သက်သာချောင်ချိခဲ့၏။ လယ်ယာလုပ်ငန်း၌သာ စိတ်ဝင်စားနေသော ဗမာဆင်းရဲသားတို့ကို အဘိုးတကြီး ပေး၍ ငှားရမ်းခါ အလုပ်ရုံကြီးများတွင် စေခိုင်းရမည့် အခက်အခဲကို နိုင်ငံခဲ့ျသမားတို့က လူဝင်ရေး ဥပဒေဖြင့် ဖြေရှင်းခဲ့၏။

လူဂင်ရေး ဥပဒေကို အတည်ပြုလိုက်သည့် နေ့ကစ၍ အိန္ဒိယပြည်တွင် စာခြေမဲ့ အနေမဲ့ ဖြစ်နေသော ကုလား လူမျိုးတို့သည် ဗမာပြည်အတွင်းသို့ ဝင်လာစေ တသဲသဲ တည်း။ ယခုအခါ ဗမာပြည်တွင် ကုလား စုစုပေါင်း (၁၀၀၀၀၀)တဆန်းနည်းပါးခန့် ရှိနေပြီ။ အခြေမဲ့ အနေမဲ့ ငတ်တနေ့ ပြတ်တနေ့ဖြစ်နေသော ကုလားတို့ကို မသေရီ စားလောက်ရုံသာ အခကြေးငွေ ပေး၍ စစ်ခိုင်းနိုင်ခဲ့သဖြင့် စနရှင်တို့ အမြတ်အစွန်းတို့ခေါ တနေ့တခြား ကြီးပွဲခရဲ့၏။

ထိုအခါက လယ်ယာ ကိုင်းကျွန်းထွက် ကောက်ပဲ သီးနှံတို့ ဈေးကောင်းတုန်းအခါဖြစ်၏၊ ၁၉ဝဝ-ခုနှစ်မှ ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် ဗမာပြည်တွင် လယ်ယာမြေကေပေါင်း (၁၁)သန်းမှ (၁၈)သန်းအထိ တိုးတက်ခဲ့၏။ ပေါးဈေး လည်း ထိုအချိန်အတွင်းတွင် တရာလျှင်ငွေ ၅ဝကျပ်မှ ၂ဝဝကျပ်အထိ တိုးတက်ခဲ့၏။

ဝံသာနုလုပ်ငန်းအဝ

နိုင်ငံချဲ စနစ် လက်ဝါးကြီး၏ ဖိနှိပ် ကြိတ်ညှစ်မှုကို ၁၉၂၀ ခုနှစ်ခန့်လောက်တွင် ဗမာလူမျိုးတို့ အနည်းငယ် ရိပ်မိလာကြ၏၊ နေရာတိုင်းတွင်လက်ဝါးကြီးလိုက်၍ အုပ်စ ပြုပြီဖြစ်သော နိုင်ငံချဲစနစ်ကြောင့် နိုင်ငံရင်းသား ခနေရှင် ပေါက်စများ၊ ကုန်သည်ပွဲစား၊ ဆန်စက်၊ စပါးစက်ပိုင်ရှင် များနှင့် ငံသာနုလုပ်ငန်းရှင်တို့ စီးပွား တမြေးပြေး ပျက်စ ပြုရာမှဝသာနှလုပ်ငန်း အစပြု၍ ပေါ် ပေါက်ခဲ့၏။ နေရာ တိုင်းတွင်တွင်ကျယ်စာဝင်ရောက်လုပ်ကိုစ်နေသောကုလား နေရှင်ကလေးတို့၏ ကွက်စိပ်တိုက်မှု၊ လက်ဝါးကြီးအုပ်မှု

တို့ကို ဗမာတို့က အနည်းငယ်ဂရုစိုက်၍ ကြည့်လာကြ၏။ ဥရောပ၊ အမေရိကန်၊ ဂျပန်၊ စသည့် နေရှင်နိုင်ငံကြီးတို့မှ အတိုးချိုသာလှသည့် ခေတ်သစ်ကုန်ချောတို့ကို ဗမာပြည် အတွင်းသို့ တင်ဆွင်းရောင်းချခဲ့သဖြင့် တိုင်းရင်းထွက်ကုန် ရှင်တို့ စီးပွားပျက်ပြားခဲ့ကြ၏။

တဖြေးဖြေး ဆင်းရဲသည်ထက် ဆင်းရဲ၍လာသောဗမာ <u>တို့သည်၊ စေတ်သစ်စက်မှုလုပ်ငန်းတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်</u> ရနှံစိတ်ဝင်စားခဲ့၏။ သို့သော် စီးပွားရေး စခမ်းတွင် အကြပ်အတည်းအလှအယက်လွန်ကြူးစွာမဖြစ်သေးသဖြင့် နိုင်ငံခြားသားများကို အထူးသဖြင့် ကုလားများကိုမကြေ မနပ်ဖြစ်နေခြင်းမှအပ အခြားအကြောင်းထူး တစ်ဘရာ မဖြစ်ပွားခဲ့သူ။ အောက်ဗမာပြည်တွင် ၁၉၂၉-ခုနှစ် မတိုင်းမိုက မမာစက်ရဲ့ အလုပ်သမား အမြောက်အများ မတွေနိုင်၊ ထိုအခါက လယ်ယာလုပ်ငန်းထည် ဗမာအဘို ဖြစ်ခဲ့သလို စက်ရုံလုပ်ငန်းသည် ကုလားအဘို့ဖြစ်ခဲ့၏။ စပါးဈေးမကျသေးသဖြင့် နိုင်ငံခွဲ၊ခနစ်ကြောင့်စီးပွား ပျက်ပြန်းသူတို့ကို လယ်ယာလုပ်ငန်းက ထိမ်းထားနိုင်ခဲ့၏ မ ၁၉၂၉-ခုနှစ်မှအပြေ၍ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ကမ္ဘာ့စီးပွား ပျက်ပြားမှုကြီးကြောင့် စပါးစျေးကျခဲ့သဖြင့် လယ်ယာ လုပ်ငန်းကို လူတို့စုန့်ခွာ၍ အခြားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းကို ၅၁က ကုလ်။

ရေလမ်း-ကုန်းလမ်း၊မြစ်ကြောင်း-ကုန်းကြောင်းစသည့် လူသွားလူ့လာ ကုန်စည်တင်ဆောင်ဆည် လုပ်ငန်းများဖြစ် သည့် မီးခုသား၊ မီးထင်္ဘောကုမ္ပဏီကြီးများတွင် လုပ်ရှာရ သော ဗမာဆင်းရှိသားတို့သည် အိန္ဒိယကုသားတို့အကြံဦး နှင့်ပြီးဖြစ်သည်ကိုတွေ့ရှိရ၏။ ကုန်သည်ပွဲစားရောင်းဝယ် တောက်ကားခြင်းဖြင့် အသက်မွေးရန် နောက်မှအကြံရ သောဗမာများသည်လည်း ထိုနည်းတူစွာ ကုလားကအကြံ ဦးသဖြင့် မိမိအတွက်နေရာမရနိုင် ရပြန်ကလည်း ချွေတာ ကျွမ်းကျင်သောကုလားနှင့် တုပြိုင်ရန်ခဲယင်းလှ၏။ ထိုအ ခါ ဗမာသည် အိပ်ယာကန်း ပုဆိုးလည်းမရှိ ဆိုသကဲ့သို့ တည်း။

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရသော် စီးပွားရေး အသေးအနွှပ် အလုပ်စခမ်းတိုင်းတွင် ကုလားများ တွင်ကျယ်နေသည်ကို တွေ့ရှိရသဖြင့် မကြေနပ်မှုတို့သည် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ရ တော့၏။

ဖွဲ့ပြာကြရတာဘယ်သူ ့ကြောင်းလဲ့

သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီကြီးများ၊ ရေနံကုမ္ပဏီကြီးများ၊ ဆံ ဧပါးကောက်ပဲ့သီးနှံ့များကို လက်ဝါးကြီးအုပ်ထားသည့် ကုမ္ပဏီကြီးများ၊ တဏ်ဘိုက်ကြီးများ အစရှိသည့် နိုင်ငံချဲ သမားတို့၏ အဆောက်အဉ်ကြီးများက ကွက်စိပ်တိုက်ခါ ချုပ်ခြစ်၍ယူမှုကြောင့် ယခုကဲ့သို့ ဗမာပြည့်လုံး မွဲပြာကျ ရသည်ကိုကား ရိပ်မိသူနည်းပါးလှစ်း။

နိုင်ငံချွဲသမားတို့၏တချက်ခုတ်နှစ်ချက်ပြတ်နေစ်

လယ်ယာလုပ်ငန်းပျက်ပြားသဖြင့် စက်ရုံလုပ်ငန်းဘက် သို့လှဲ့လာသည့် ဗမာလယ်သမား ဆင်းရဲသားလူထုကြီး သည်။ အလုပ်သမားစေးကို လျော့သည်ထက် လျော့စေခဲ့ ၏။ မရာင်းရဘဲပုံနေသည့် အလုပ်သမားကုန် ဖြစ်သော အလုပ်လက်မဲ့ လူဦးရေစာရင်းကို များသည်ထက် များလာ စေ၏။ ကုန်ပုံ၍မရောင်းရလျှင် မျေးကျသကဲ့သို့ အလုပ် လက်မဲ့ ပေါများအလောက် အလုပ်လက်ရှိ အလုပ်သမား တို့၏လာသည် ပျော့သည်ထက် လျော့လာ၏။ လူဝင်ရေး ဥပဒေ့တည်းဟူသောအစေ့ ကို ခနုရှင်တို့၏ စိုက်ပျိုးခဲ့သဖြင့် အမြတ်အစွန်းမြောက်များစွာရရှိခြင်း သွေးခွဲမှုပြင့် နိုင်ငံ ရေးအရ လွယ်ကူစွာအုပ်စိုးနိုင်ခြင်း တည်းဟူသော အသီး အဖွင့်တို့ကို နေရှင်တို့သုံးစွဲခံစားကြရကုန်၏။

၁၉၃ဝ-ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော ကုလားဗမာ အဓိ ကရုဏ်းကြီးသည် ဗမာနှင့်ကုလား ကုန်တင်ကူလိများအလု

အာဠာစက သခင်ဘိုးလူကြီး

96

အယက်လုပ်မှုမှအစပြုခဲ့၏။ ထိုအချိန်မှစ၍ ဗမာဆင်းရဲ ယဒးတို့၏စိတ်တွင် လူမျိုးခြင်း မုန်းတီးသော စိတ်ဓါတ် သည် တဖြေးဖြေးပွားခဲ့၏။

အနာတို့မည်သည် တဖြေးဖြေးပြီတည်၍ နောက်ဆုံး တွင် ပေါက်ကွဲရသကဲ့သို့ပြိတည်ပေါက်ကွဲမှ တည်းဟူသော အဓိကရုဏ်းတို့သည်လည်း မကြာမကြာဖြစ်ပွားစရာ အ ကြောင်းရှိနေပေ၏။

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရလျှင် နိုင်ငံချဲ့သမားတို့က စွန့်ပစ် လိုက်သည့်အရိုးအရင်း အကြွင်းဆကျန်တို့ကို လုစားရာမှ အစပြု၍ ဗမာနှင့်ကုလားတို့ တဦးကိုတဦး မုန်းတည်းမှု ပေါ် ပေါက်ခဲ့၏။

သွေးခွဲမှုပရိယာယ်ကြီး

ဗမာနှင့်ကုလာ၊ ဆင်းရဲသားတို့ အထင်မှားအမြင်မှား ဖြစ်ခါ၊ တဦးကိုတဉ်၊ စောင်နေသမျှကာလပတ်လုံး နိုင်ငံခွဲျ သမားတို့၏သွေးခွဲမှုပရိယာလာဝဲတွင်ဆုံးဆုံးမြုတ်ခါမပေါ် လာနိုင်သောနှစ်ခြင်းဖြင့် နှစ်မှုနှီး၍ခနေရပေတော့မည်။

ယုံတောင်ပြေး ခွေးမြောက်လိုက်ဆိုသကဲ့သို့ ခုတ်ရာတ

သပိတ်စစ်ပွဲ

92

ခြား ရှာရာတခြားဖြစ်နေတော့၏။ ဆင်းရဲခြင်းကို ဖြစ်စစ သည့် နိုင်ငံခွဲစနစ်ကို အကြွင်းမဲ့ တွန်းလှန်ဖြို့ဖျက်မှသာ လျှင် အဆွေတို့ ငါတို့၏ ပြဿနာကြီး ပြေလည်ရော အကြောင်းရှိ၏။

လွှတ်လပ်ရေးနှင့်ရေနှံသပိတ်

ဗမာ ကုလား အဓိကရုဏ်း ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် နေ့မှစ၍ စာဆေ့ ငါတို့၏ လုံးဝလွတ်လပ်ရေး လုပ်နှေးကြီး၏ တစိပ် ဒေသဖြစ်သော ရေနံမြေသပိုတ် အရေးစောဉ်ပုံကြီး မတင် ရှားသောအဖြစ် မှေးမှိန်သောအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့လေပြီ။

ကမ္ဘာကြီးကိုခွ၍ ဝသူႏွဲနေ့သောဗြိတိသျှနေရှင်များ

ြိတိသျနိုင်ငံရဲ့သြမားတို့သည် ပရိယာယ်၌ ကမ္ဘကျော် ဆောင် ဆန်းကျယ်သော သူများဖြစ်ကြ၏။ ၎င်းတို့၏ စာာ ထာငက်အောက်တွင်ရောက်ရှိနေသောနေရာဒေသတိုင်းတွင် သွေးကွဲမှု အဓိကရုဏ်းများ မကြာ မကြာ ဖြစ်ပွားနေ ကြောင်းကို အဆွေတို့ ငါတို့ ကောင်းစွာ နှလုံးပိုက်ကြရ ပေလိမ့်မည်။

ခွဲရေးတွဲရေး-ပြဿနာကိုပြန်ကြည့်ဦး

ဗမာပြည်တွင် ထို အဓိကရုဏ်းမျိုး ၁၉၃ဝ၊ခုနှစ် တွင် တကြိမ်။ ယခု ၁၉၃ဝ၊ ခုနှစ်တွင်တကြိမ်။ မပါင်း နှစ် ကြိမ်တိုင်တိုင် ဖြစ်ပွားခဲ့ချေပြီး ဖြစ်ပွားတိုင်းလည်း ဆင်း ရဲသားနှင့် နေရှင် အရေးတော်မံများကို မှေးမှန် သေးသိပ် ထော အဖြစ်သို့ ထောက်စေခဲ့၏။ မနုရှင်တို့၏ သွေးခွဲမှု ပရိယာယ်သည် လူတမျိုးတည်း ကိုပင်လည်း အစိပ် စိပ် အမှုာမှာ ကွဲစေနိုင်ထော သက္ကိရှိ၏၊ ခွဲရေး တွဲရေးပြဿနာ ပေါ် စဉ်က၊ ဗမာအချင်းချင်းပင် မည်မျှ စိတ်ဝမ်းကွဲခဲ့ရ သည်ကို အဆွေတို့ ငါတို့သတို့ရသင့်မေသည်။

အိန္ရမွိယပြည်တွင် ဟိန္ဒူ မူစလင် တိုက်ပွဲ သည်လည်း ယခုထက်တိုင် ဆူသံမစ် တသဲသဲတည်း၊ ပလက်စတိုင်းနယ် နှင့် အာရပ်နယ်များတွင်လည်း ရေဝတိအာရပ် အခိက ရဏ်း ယခုထက်တိုင် မငြိမ်းအေးသေး။

ပြိတိသျ ကျွန်းများတွင်လည်း အိုင်ရာလန်ဆင်းရဲသား များနှင့် အင်္ဂလိပ်ဆင်းရဲသားများ မသင့် မတင့်ဖြစ်အောင် နိုင်ငံချွဲသမားတို့က မွေ့ထား၏၊ လူမျိုးအဓိကရုဏ်း တိစ္စ သည် နိုင်ငံချဲစနှစ် အဆိပ် ဖြေဆေးကြီးတည်း၊ ဆင်းရဲ သားတို့ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြေင်းသည် ဗမာမြည်တွင်းသို့ ကုလားဝင်လာ၍ ဖြစ်ရလေဟန် သဏ္ဌာန်ကိုဆောင်၏ စင် စစ်မှာကား ဗမာဆင်းရဲဆားနှင့် ကုလားဆင်းရဲသားတို့ ကျွန်ဘဝကို ဓာလု ဓာယက် ယူမှသာဖြစ်၏၊ နိုင်ငံချဲစနစ်ကို ကပင် ဆင်းရဲသားလူများစုကြီးကို ငတ်မှုတ်ခေါင်းပါး မွဲ သည်ထက် မွဲစေတတ်သည့် ဓာတောရှိကြောင်းကို စာရော့ တို့ ငါတို့မမေ့သင့်ကြပေ။

နိုင်ငံချွဲ**စနစ်ရှိနေသမျှ**ကုလ**ားကိုနှင်၍မရ**

ဗမာပြည်သို့ ကုလား တင်သွင်းလာခဲ့သည်မှာ နိုင်ငံချွဲ သမားတို့၏ လိုအပ်ဆန္ဒ ပရောဂတည်း၊ ကုလားကို ရိုက် ထုတ်သော်လည်း ကုလားလာစေသည့် ပယောဂဖြစ်သော နိုင်ငံချဲစနစ်တည်တဲ့ နေသမျှကုလားမသွား၊ ၁၉၇ဝ၊ ခုနှစ် ပဋိမကုလား အဓိကရုဏ်းဖြစ်စဉ်က ဗမာ့ပြည်တွင် ကုလား ပေါင်း (၅)သိန်းခန့် သာရှိ၏၊ ယခုမှု ကုလား ပေါင်း (ပ)သန်းခန့်အထိ တိုးတက်ခဲ့သည်မှာ သက်သေသာခက အထင်အရှားပင်။

ဖေကြတာ ဖေကြတာ

သပိတ်အရေးတော်ပုံ ပေါ် တိုင်း ပေါ် တိုင်း ကုလား ဗမာ အဓိကရုဏ်းက လိုက်၍ဖုံးနေသည်ကိုလည်း တွေ့ရပေ ပြီ၊ ကုံလား ဗမာ အဓိကရုဏ်၊ဖြစ်စေရန် စိတ်ဆွပေးသည့် ဝတ္ထုများ၊ တိုင်စကုပ်ကားများ၊ စာရွက်စာတန်း စာအုပ် များ၊ သတင်းစာများကို မပိတ်ပင်ဘဲ လွှတ်ထားသည်ကို ကြည့်ချင်းအားဖြင့်နိုင်ငံချွဲသမားတို့ စိတ်တွင် ဘာအကြံရှိ သည်ကို အဆွေတို့ ငါတို့ရိပ်မိသင့်ကြပေသည်။

ကုလားဗမာ အဓိကရုဏ်း ဖြစ်ပွားခဲ့သဖြင့် ထိုအဓိက ရုဏ်းကို အကြောင်းပြုစာာ နိုင်ငံရေး လုပ်ငန်းကို ခန္ဓရှင် အစိုးရက ပုဒ်မ ဥပဒေ အမျိုးမျိုး ထုတ်၍ ချုပ်တည်းပိတ် ပင်နေသည်ကို လက်ငင်းတွေ့ရှိရပေသည်။

ဗမာက္ခလား အဓိကရုဏ်းကြောင့် ရေနံသပိတ် အိပ် သွားသဖြင့် နေရှင်တို့နှင့် ၎င်းတို့၏ တပည့်တပန်းများက ဖေကြဘာ ဖေကြံတာဟု ကြွေးကြော်နေကြပြီ။

ဆင်းရဲသားအရေးသာလျှင်အဓိကဖြစ်၏

အခော္မတို့ ငါတို့ ကျွန်ကျွန်ချင်း ခွက်စောင်းခဲ့တ် ၍း ဘာမျှဂုံက်လည်းမရှိ၊ အရေးလည်း မှရောက်၊ ဗမာ ကု လား အဓိကရုဏ်းဖြစ်မှုကြောင့် အဆွေတို့ ငါတို့၏ လွှတ် လပ်ရေးသည် ဝေးသည်ထက် ဝေးခဲ့ပြီ၊ ဘာသာ ရေးနှင့် လူမျိုးရေး ဝင်နှောက်သဖြင့် ဆင်းရဲသားအရေး ကွယ် ပျောက်ရသည်ကို အဆွေတို့ ငါတို့ နှလုံးပိုက်သင့်ပြီး၊

ခွဲနည်း စုံသည့် နိုင်ငံခွဲျစနစ်

လူမျိုး တမျိုးနှင့်တမျိုး၊ လူ့ဘစုနှင့် တစုံ၊ ဘာသာ တခုနှင့်တခု၊ မတဲ့ဘဲ စောင်နေမှသာလျှင် နိုင်ငံချဲ့သမား တို့ လွယ်လင့်တကူ အုပ်စိုးနိုင်ပေမည်၊ နိုင်ငံချဲ သမားတို့ သည် အဆွေတို့ ေါတ္ခိုကို စိတ်အားဖြင့် သွေးခွဲရှိတွင် မ ကသေး၊ အဆွေတို့ ေါတ္ခိ၏ တိုင်းပြည် နိုင်ငံများကိုလည်း အစိပ်စိပ်အမွှာမွှာ ဖြစ်အောင် ခွဲခြား ကန့်သပ်၍ အုပ်စိုး ၏၊ အိန္ဒ ယပြည်နှင့် ဗဘပြည်၊ ဗဘပြည်နှင့် ရှမ်းပြည် အစရှိသည်တို့ကို တခြားစီခွဲထုတ် ထားသည် ကိုလည်း ကြည့်ဦးလော့။

နိုင်ငံချွဲစနစ်နှင့်စစ်

ု လူတူမျိုးနှင့်တမျိုး မသင့်မတင့်ဖြစ်အောင် တဘာသာ နှင့်တဘာသာ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားလေအောင် တိုင်းပြည် နိုင်ငံ နယ်နိမိတ်တို့ကို ခွဲခြမ်းခါ လူတို့၏စိတ်တွင် သွေးကွဲမှုဖြစ် အောင် စီမံ ဖန်တီးနေသော ကလိမ်ချုံ နိုင်ငံချွဲစနစ်ကြီး ကွယ်ပျောက်မှသာ အဆွေတို့ ငါတို့ သင့်တင့်ငြိမ်းချမ်းစွာ နေနိုင်ကြပေလိမ့်မည်။ တကမ္ဘာလုံး စစ်ရိပ် စစ်ငွေ ပြင့်

အာဋ္ဌာဝက သခင်ဘိုးလှကြီး

JJ

မငြိမ်မသက် ဆူပွက် ထကြွနေသည်မှာလည်း နိုင်ငံချဲစနစ် ပယောဂကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစွာစတ္တရှိရပေမည်။

အရိုးရ၏ပြကတေ့

ခေတ်သစ်အစိုးသည် ခန္ဒရှင်စီးပွားအတွက် ဆောင်ရွက် ရန် ခန့်အပ်ထားသော အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မျှသာဖြစ် သည်ဟု လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်းစာရာခန့်ကပင် (ဆိုရှယ်လစ် ဝါဒ)ကိုအခြေခံပေးသွားသည့်ရုပ်ပိုင်းအတိမွောဆရာကြီး (ကာလ်မာစ်)ပြောခဲ့တူး၏။ ထိုစကားသည် တသေ့မတိမ်း အောင် မှန်ကန်ကြောင်း အသွေတို့ ငါတို့ နိုင်ငံခွဲစနစ်နှင့် စစ်ခင်းသည့်အတိုင်း တွေ့ရှိရပေသည်။

၁၉၃၅ ခုနှစ်၊ ဗမာပြည် အုပ်ချုပ်ရေးသစ် ဥပဒေကို ကြည့်လျှင်တို့နည်းတူစုခုနရှင်တို့ကလိုသလိုကြိုးဆွဲလို့ ရမည့် ဘုရင်ခံလက်တွင် အာဏာကုန်အပ်နှင်းထားသည်ကို တွေ့ ရ၏။ ထို့ကြောင့် အစိုးရဥပဒေသည်လည်း နေရှင်ဥပဒေ မျှသာဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။ ခုနရှင်အစိုးရသည် ခုနရှင် ဥပဒေကို ဖန်တီး၍ ခုနရှင်စီးပွားရေးအရ လိုက်လျောကာ လုပ်ဆောင်ရပေတော့သည်။

နိုင်ငံချဲ့သမား မနရှင်တို့သည်အဆွေတို့ ေါတ္မိကို ကု း

ကော့ ကန်မြောာက်၍ မထနိုင်အောင် နိုင်ငံ၍အား စက်ကြီး တည်တန့်သည်ထက်တည်တန့်အောင် ဆင်းရဲသား နှိပ်ကွပ်ရေးဋ္ဌာနများကို ဖွင့်လှစ်၍ ဆန်းပေါင်း များစွာ ဆော အခွန်တော်ငွေကို ထုတ်နှတ် သုံးစွဲနေကြသည်ကို အောက်ပါအတိုင်းထင်ရှားစေအံ့။

နှိပ်ကွပ်ရေးဋ္ဌာနုများ

ငွေသိန်းပေါင်း အခွန်ရာခိုင်နှုိ ဋ္ဌာန ၁။ အခွန်တော်စည်း ကြပ်ရေးဌာန.... ၁၆၃-၉ ၁ဝ-၆ ၂။ ကြွေးကောက် ၁၉၀•၂၆ စံရေးဋ္ဌာန.... 2).] ု။ ခန္ရရင်တို့၏ လက် ပါးစေ ကျွန်မှုတော် ကြီးတို့က သက်စွန့် ကြိုးပမ်း အမှုတော် တမ်းရွက်ရသဖြင့် ၎င်းတို့ကို ပေးရသော ပင်စင်လခုနှင့် အထူး စရိတ် ဋ္ဌာနများ.... ၁၅၁၂၅၈ ၉၈၈

```
အာဋ္ဌာစက် သခင်ဆို၊လူကြီ၊
39
၄။ တိုင်းပြည်ကာကွယ်ရေး
                 င္သာန္.... ၂၀၉.၃၆ ၁၃.၅
၂။ ဆားတိတေ် အပု
          ချုပ်ခရးဋ္ဌာ.... ၁၁၁-၆၃ ၇-၅
၆။ စာရင်းစစ်ဋ္ဌာန.... ၁၇-၅၆ ၁-၁
၇။ ရှီးပြင်ကန္ဒားဋ္ဌာန.... ၅၅.၃၆ ခု ၆
ဂ။ ပုလိပ်ဌာန....
                       299.92 6.8
၉။ ထောင်နှင့်အချုပ်ဌာန.... ၃၄.၁၀ ၂.၂
၁၀။ ရှမ်းပြည်နှင့်
့ ဗမာဗြည်ဆက်သွယ်ရေး.... ၅၇-၃၂ ၃-ဂ
စုစုခပါင်း.... ၁၁၄၄-၆၇ ၇၄-၂
       တိုင်းပြည်စည်ပင်သဘယာရေဋ္ဌာနများ
               ငွေသိန်းပေါင်း အခွန်ရာဝိုင်နှံုး
   ဋ္ဌာန
                                   6.9
၁။ ပညာရေးဌာန.... ၉၉.၀၀
၂။ ကျန်းမာဒရးဋ္ဌာန.... ၆၀.၄၈ - ၉-၉
```

သပိတ်စစ်ပွဲ

33

၃။ လယ်ယာနှင့် ကျွဲနားမွေးရေးဋ္ဌာန ၁၆.၃၈ ၁.၃ ၄။ စက်မှုတိုးပွဲအရေး ဌာန... ၂.၁၈ ဝ.၁ ၅။ ငွေဈေးဌာန... ၅.၆၃ ဝ.၄

(၁၁)ကုဋေနှင့် (၂)ကုဋေ

နိုင်ငံ၍သမားတို့ မည်မျှ တဘက်သတ် နိုင်သည်ကို ကြည့်လော။

နိုင်ငံချဲသမားတို့သည် အဆွေတို့ ေါတို့၏ လည်မျိုကို နင်းကာ မထ လေးစားစကားဖြင့် နှိပ်စက်၊ လက်နက်ပြင့် ခြောက်ခြမ်း၊ ငန်းပမ်းသကဲ့သို့ သောင်းကျန်းနိုင်ထက် လေက်ကာရပြုနိုင်ခြင်းအလို ၄၁ ခွဲခြမ်းခန့်ထားအပ်သော ဌာနများအတွက် ငွေပေါင်း(၁၁)ကုဌေကျော် အခမ်းမဲ့ သုံးစွဲနေ၏။ ပြည်သူများဖြစ်သော အစစာတို့ ေတြို၏ ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေမည့် ပညာရေး၊ ကျန်းမာခရး အတွက်ကိုမှု ငွေပေါင်း (၂ကုဋေခန့်သာ) သုံးစွဲခွင့်စရိတ် ပေးထား၏။ သို့ကြောင့်မဟုတ်လော နိုင်ငံခွဲစနစ် လှမ်း

09

အာဋ္ဌာငက သစင်ဘိုးလူကြီး

36

မိုးရာ တိုင်းပြည် နိုင်ငံနေရာဒေသတိုင်းတွင် ပညာမဲ့ပေါ များခြင်း၊ ရောဂါထူမြောခြင်း၊ ရာဇဝတ်မှု ထူမြောခြင်း စသည့် မလိုအပ်သော အခြေအနေဆိုးများ တနေ့အခြား ဆိုးပါးနေတော့၏။

ဗမာပြည် ပညာရေးအခြေအနေကို ကြည့်လျှင်လည်း အခြားခြားသော ကျွန်နိုင်ငံများထက်ပင် ဆိုးဝါးသေး၏။ သို့သော် ကျွန်ပညာရေးကို လက်ဝါးကြီး ထုပ်ရန် အာဏာ ကုန်လွှဲအပ်ထားသော ပညာရေးမင်းကြီး၏ လခဲ့သည် အ ခြားကျွန်တိုင်းပြည်များရှိအလားတူ အရာရှိများ၏လခဲ့ထက် နှစ်ဆဖြစ်ကြောင်းကို အောက်ပါစာရင်းဖြင့် ဖေါ်ပြပေအံ့။

ပညာရေးမင်းကြီး၏လခ

တိုင်းပြည်	လခင္မွေပေါင်း
၁။ ပသျှူးကျွန်းစု	ျပိုက္က-၄၄ ဗိုင
၂။ သီဟိုဋိကျွန်း	၁၈၀၀-ကျပ်။
၃။ အီဂျစ်ဖြည်	၂၀၅၀-ကျပ်။
၄။ ဗမာပြည်	၃၀၁၃ ကျပ်။

ခန္ရေင်အစိုးရက တိုင်းသူပြည်သား တယောက်အပေါ် တွင် ပညာရေး၌ အကုန်အကျခံသော ဖျမ်းမျှကြေးစရိတ် မှာ တနှစ်ကို အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၏။

တိုင်းပြည်

နှစ်လည်စရိတ်ငွေပေါင်း

၁။ သီဟိုဠ်ကျွန်း ၂။ ပသျှူးကျွန်းစု ၃။ အီဂျစ်ပြည် ၄။ ထိုးစယားပြည်

၅။ ဗမ္ဘာပြည်

ρ (c) ρ (c) ρ (c)

အထက်အဆိုပါ စာရင်းအင်းများကို ကြည့်ခြင်းအား ဖြင့် ပညာရေးအတွက် ခန့်ခွဲထားထော အေားလုံးကိုပင် အရာရှိကြီးများ၏လသုံးခဲ့၍ကုန်ခမ်းကြောင်းထင်ရှား၏။ ဗမာပြည်ကိုအခြား ကျွန်တိုင်းပြည်များနှင့် ဟုဉ်ကြည့်လျှင် ပင်ပညာရေး၌ဤမျည် ဖျင်းနေပါအနိုင်ငံကြီးများနှင့်ယှဉ်

အာဠ**ာဝက** သခင်ဘိုးလူကြီး

ŋc.

ကြည့်ပါမူကမျဉ်းနိနှင့် ဗြမ္မာကြီး**လောက်** ကွာခြားမည်ကို ရေးသားတို့မလို။

သို့ကြောင့်လည်း ဗမာပြည်တွင် စာမဘတ်သူတို့ ပေါ များ၏။ ဥရောပတိုက်၊ အမေရိကန်ပြည်နှင့် ဂျပန်ပြည် အစ ရှိသောတိုင်းကြီးပြည်ကြီးများတွင် စာတတ်သူလူဦးရေ ရာ ခိုင်နွန်းအာ ဖြင့် ၃၀ မှ ၄၀ အထိရှိ၏။ မူရှားပြည်တွင် စာတတ်သူလူဦးရေရာခိုင်နှံ ဧ၅-ထက် ပိုသေး၏။ ဗမာ ပြည်တွင်မူ ၃-ရာခိုင်နှံ လောက်သာရှိ၏။

လူခုက္ခ[ိ]တပေါ့များလာပုံ

နိုင်ငံခွဲ၊စနစ်သည် ဆင်းရဲသားခတ္ခကို လူအန္တတင်၌ သွပ်သွင်းနှိပ်နှစ်း ထားရုံတွင်မကသေး ရောဂါဖိစီးနှိပ်စက် ထားသဖြင့် လူ့ခုက္ခတာဝ၌ ကျရောက်နေသော ဆင်းရဲ သားလူဦးရေကိုလည်း တခန္ဓတခြား ပေါများသည်ထက် ပေါများလာစေ၏။ သို့မှသာလျှင် ၎င်းတို့က အဆွေတို့ ငါတို့ကို အလွယ်တကူ ကျွန်တဝ၌ သွပ်သွင်းနှိပ်နှင်းထား နိုင်ပေမည်။

နိုင်ငံျှစနစ် အာဏာစက်အောက်တွင် အသွေတိုငါတို့ လူဖြစ်ရုံး၍ လူ့ဘဝအရ ဆိုးဝါးလှချေ၏တဏား။ သပိတ်စစ်ပွဲ

門底

အဝိဇ္ဇာလွှမ်းစေသည့်နိုင်ငံျှဝန**ဝ်**

တိုင်းထူပြည်သားတို့ ပညာမဲ့ခါ အဝိဇ္ဇာဖုံးလွှမ်းနေမှ သာလျှင် နိုင်ငံချွဲသမားတို့၏ အကျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်မည်ဖြစ် သဖြင့် နိုင်ငံချွဲဇောက်ထိုးမိုးမျှော် စနစ်ကြီးလွှမ်းမိုးနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ပညာရေးသည်လည်း တိမ်ငုံဘနစ်မြုပ်နေ ရေပတော့မည်။

ဆင်းရဲသဘၤနှင့်ကျောင်းသဘၤစခမ်းသွားရမည်

ထို့ ကြောင့် အလုပ်သမားဆင်းရဲသားများနှင့် တက်လု ကျောင်းသားတို့သည် က တူအကျိုးပေး တသွေးတမွေး တည်းဖြစ်ကြ၏။ တပ်ဦးမှနေ၍ နိုင်ငံချွဲစနစ်ကို တွန်းလှန် ပြိုပျက်နေသော ဆင်းရဲသားတို့ကို ကျောင်းသားများက တပ်ထောစ်တာာဗိုလ်ထုနှင့်တသံတည်း ရဲဘော်စုရုံးမိစေပြီး လျှင် စစ်ကူပေးခြင်း၊ အားဖြည့်ခြင်း၊ အကြာာက်ပေး ခြင်း၊ ငွေကြေးခထာက်ပံ့ခြင်းတို့ဖြင့် အသူး အားတိုက် ဝါယမစိုက်ခါ၊ တပ်ပေါင်း၍ တိုက်နေတာ့မည်ကားမလှဲ သာသော မဟာဝတ္တရားတော်ကြီး ဖြစ်သတည်း။

စာႏွာစက သခင်တိုးလှကြီး

နိုင်ငံခွဲ့စနှစ်ကြောင့်လူမမယ်ကလေး များသေရပုံ

ကျန်းမာရေးဘက် ကကြည့်ပြန်လည်း အထက်ဖေါ်ပြ ပြီးဖြစ်သည့်စာရင်းအတိုင်း နိုင်ငံခွဲအစိုးရသည် အသွေတို ေါတ္မိဖတ်လေတဲ့ငပိ ရှိလေတယ်မှမင်မေတိ၊ အဆွေတို့ ငါ တို့မှာ ကျွန်းမာခရးစည်းကမ်းအရ၊ နေထိုင်နိုင်ဘိုစဝစ္စ၊ ဝမ်းဝဝစၥး၍ ခါးလူလူမှမဝတ်နိုင်။ အဆွေတို့ငါတို့၏ ခင်ပွန်း၊ နှမ၊ တူမအရင်းအခြာများမှာလည်း လက်ရှိခေတ် ဆိုးစနစ်ဆိုးကြီး၏ န်တာကို အဆွေတို့ ေတြနှင့် အတူတူ ပင်စီကြရသောစကြာင့် အဟာရခါတီ တည်းဟူသော ထမင်းကိုမှနပ်မှန်အောင် မစားကြရ၊ ထားသမီးရတနာ ပျေးဖွားရပြန်လည်း အဟာရ ခါတိပျက်မှုကြောင့် မွေးဖွား ထောအဆွေတိုင[ြ]တို့၏ သားဆမီးများသည်။ လူလားမှ မမြောက်ခင် နို့ စို့ အရွယ်ကပင်. လူ့ ဘဝကို စွန့်ကြရလေ ကုန်ပြီ။ လွန်ခဲ့သောနှစ်များ မကြာမီက မွေးသေစာရင်း အရ။ ချောက်မြို့နယ်တွင် ကလေးပေါင်း မွေးဖွားသည့် အနက်(၁၀၀လျှင် ၇၃ ယောက်မှာ)အခါမလုန်မီအတွင်း စထင်းကြခဲ့သည်။

ထိုမျှလောက် အကြီးအကျယ်ကြောက်မေန်းလန့်ခမန်း သေဆုံးမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဝမ်းဆွဲဋ္ဌာန အဓိရင်ခံစာတွင် ကလေးအမေများ ထမင်းမှရက်မှန်မှန်မစားရတဲ့၊ အားပြတ် မှုကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း ဖေါ်ပြ၏။ သပိတ်စစ်ပွဲ

60

ရန်ရှင်စလာကဝရဲ

စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ သတ္တုတွင်း၊ ရေနီတွင်း၊ သစ်စက် စပါးက်ေ ဝါဂွမ်းစက်၊ ဆီစက်များတွင် အလုပ်လုပ်ကြ ရသောအလုပ်သမားကို၏အခြေအနေသည်၊ မြင်မကောင်း ရှမကောင်းအောင် ဆိုးသါး၏၊ ရေနံမြေတွင် အလုပ် လုပ် ကြရသောအက်လုပ်သမားတို့သည် အဆိပ်ပေါတ်ငွေ့ များဖြစ် သော ကန့်ခိုး ရေနံခိုးတို့ကိုနေစဉ်နှင့်အမျှရှုငျိုက်ကြ သဖြင့် ကြာလျှင် နှလုံးပျက်၊ သည်း ခြေပျက် ရောဂါ့ မျိုးများ မိစီးနှိပ်စက်ခြင်းကို ခံရ၏ ခြော်ဂဟေ လေဂဟေ ခဲဂဟေ ဌာနများ၌ လုပ်ကြရသော အလုပ်သမား တို့သည်လည်း ထိုနည်းတူစွာ လွန်ကဲ လူသော အပူခါတ် အလင်းဝါတ်တို ၏၊ ဒါက်ကြောင့်အချိန်အရွယ်မှမရောက်ခင် စကျွအလင်း ကွယ်ပျောက်ခြင်း၊ ဘေးခါက်ကို ခံကြရ၏ရေနံ ဖပောင်း နှင့် အခြား ရေနှံမှတက်သည့် ကုန်တို့ကို နေ့စဉ်နှင့် အမျှ၊ စာလုပ်သမားတို့ ထိခိုက် ကိုင်တွယ် နေရသဖြင့် အရေ ယောင် ရောဂါ၊ အသားယေင်ရောဂါ၊အသားတိုးရောဂါ များမိစိ၊နှိပ်စက်ခြင်းကို ခံကြရကုန်သည်။

လေကောင်း လေသန့်ကို လုံလောက်အောင် မရှုရှိုက် သဖြင့်အလုပ်သမားတိုင်း၌ လိုလိုပင် အဆုပ်နာ ရောဂါ

အာဋ္ဌာစက သခင်ဘိုးလှကြီး

6

ဖိစီးနေသည့် လက္ခဏာကို တွေ့ရပေသည်။ ခဲ၊ သတ္ထု၊ မီး စုန်ခါတ်(Phos phorns) စသည့် ဘေးဥပါဒ်အန္တရာယ် ကို-ဖြစ်စေသည့် အဆိပ်များ မိမှုကြောင့် ထောင်ပေါင်း များစွာသော အလုပ်သမားတို့ သေကြေ ပျက်စီးကုန် က

စုံစမ်းရေး ကော်မရှင် အစီရင်ခံစာအရ ရေနံမြေကုမ္ပဏီ တွင် အလုပ်လုပ်သူ အလုပ်သမား တယောက်လျှင် (ဖျား နာ၍မဟုတ်ဘဲ)ရှောင်တခင်အနာတရရမှုကြောင့် ပြောက် အသေခံကြရ၏။ ၅ ယောက်မှာ ကိုယ်လက် အင်္ဂါချို့ ယွင်၍ မိမွေးတိုင်း မမွေးတိုင်းပိပ် ဘဝကို မြန်လည်၍မရ ကြ၊ သာမန် ထိခိုက်နာကျင်မှုကိုကား အလုပ်သမားတိုင် လိုလိုပင် ခံရဘူး၏၊ ကျွန်းမာရေးနှင့် ဆန့်ကျင်သောအခြေ အနေဖြစ်သည့် အလုပ်ခွင်တွင် နှစ်ရှည်လများ နေရသည့် ဒါဏ်အပေါင်းတို့သည့် နောက်ဆုံးတနေ့ကြလျှင် စု၍ကိုင် သဖြင့် ရောဂါ စေခနာ မိစီးနှိပ်ဖက် မှုကြောင့် အချိန်မှ ရောက်ခင် အသေခံ ရသည်မှာ အလုပ် သမားတိုင်း ပင် ဖြစ်၏။

နိုင်ငံချွဲစ ့ စ်ကိုမြေလှန်၍ပစ်သင့်ပြီ

အထက်အဆိုပါအကြောင်းခြင်းရာတို့ကို အလုပ်သမား များ သိကုန်ကြမည်ကို နေရှင်တို့ စိုးရိမ်ကြ၏ သို့ကြောင့် လည်း အသိဥာဏ် တိုးပွားစေမည့် ပညာရေးကို နေရှင် အစိုးရက ပိတ်နိုင်သမျှ ပိတ်၍ထား၏၊ အဆွေတို့ ေါ်တို့ သက်သာရောင်ချိရန် အလုပ်ခွင်အခြေအနေများကိုလည်း မြေလှန်၍ပြောင်းလဲ ပစ်ရပေမည်။

(00)

အလုပ်သမားနှင့်ခန္ရရှင် ဥစ္စာရင်တယ်သူလဲ

အသစ်ပွားထမျှသော ပစ္စည်းသည် အလုပ်သမားတို့၏ ကာယ၊ဥာဏဗလ တည်းဟူသော လုပ်ရည် ကိုင်ရည်တည်း လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ရှိ၍ တွင်ကျယ်သော အလုပ်သမားကိုသာ နေရှင်တို့ ရွေး၍ ခိုင်းသော်လည်း အလုပ်သမား တို့၏ ကျန်းမာရေးကိုကား လုံးဝ ဂရုမပြု။

ေလယ်သမား၌ မိမိ၏၊ ကျွဲနွားတိရိစ္ဆာန် သန်မာ စပြီး ခွန်အား တိုးစေရန် အတွက် တာဝန်ရှိ၏၊ သို့မှသာလျှင်၊ လယ်ယာ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးခြင်း ကောင်းမွန်စွာ ပြည့်စုံ ပြီးမြောက် ခရီးရောက်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

ကျွဲ-နွားမဝယ်ရသောမန္ဌရှင်

လယ်သမားသည် ကျွဲ၊ နွား၊တိရိစ္ဆာန်ကို ဂရုဖြုရသည့်

တာဝန်ဌိသလောက် နေရှင်တို့သည် အလုပ် သမားအပေါ် တွင် တာဝန်မယူ သက်ရွယ်ကြီးရင့်၍သော်၎င်း၊ သို့တည်း မဟုတ်၊အခြား မညီညွှတ်သော အကြောင်းကြောင့်သော် ၎င်း၊ အရည်အချင်း ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားပြီ ဖြစ်သော အ လုပ်သမားကို လုပ်သက်မည်မျှပင်ရှည်ခဲ့လင့် ကစား နေရှင် တို့က မျက်နှာမဖထာက် အရမ်းမဲ့ ထုတ်ပစ်၏။

ငကန်းသေ၊ ငစေ့ဝင်လဒပည်ကဲ့သို့ အလုပ်လက်မဲ့ လူ ဦးရေတပ်ကြီး၊ ခနရှင်ဝင်းစာဖြင်၌ ရှိနေသမျှ ကာလပတ် လုံး အလုပ်လက်ရှိ၊ အလုပ်သမားတို့ လခ အနည်းဆုံး အဆင့်အတန်းသို့ ကျရောက်ခြင်း၊ အလုပ်ခွင်တွင်အတင်း နင်း၍ အခိုင်းခံခြင်း၊ ခနရှင်လက်ပါးစေတို့က မိုက်ဂုံဏ် ပြု၍ အချိန်ပိုခိုင်းခြင်း၊ စသည့် အချွနည်းအမျိုးမျိုးဖြင့်၊ အလုပ်သမားတို့၏ ရှိရင်းစွဲ အလုပ်အားထက်ပင်ပို၍နေရှင် တို့က ဖြစ်ညစ်ထုတ်ယူကြ၏။

သင်းရဲသား အဘိဓမ္မာ

ကာယဗလ ဥာဏ်ဗလ တည်းဟူသော ခွန်အားနှင့်၊ ဥာဏ်တို့မည်သည် အဟာရတည်းဟူသော ရုပ်ခါတိမှဖြစ်။ ပွား၏။ ကောင်းမွန် သန့်ရှင်း၍ လုံလောက်သော အဟာ ရကို မိုဝဲသုံးစွဲရမှသငလျင် အလုပ် သမားတို့၏ ခွန်အား-ဥာဏ်အား ပြည့်ဝပေလိခ့်မည်။ သို့တည်းမဟုတ်၊ မူ၍သာ ထပ်မ ထမင်းကိုမှ နုပ်မှန်အောင် မစားရ၊ အပူအကေိုကာ ကွယ်သည့် အဝတ်ကိုမှ လုံလောက်စွာ မစတ်ရသော၊ အလုပ်သမားတို့၌ ခွန်အား ပြည့်ဝခြင်း၊ ဥာဏ် ကြီးခြင်း၊ ကျန်းမာခြင်းတို့ အဘယ်မှာလျှင် ရရှိနိုင်ပါ ဘော့အံ့နည်း။

သတ္တရုပ်မှဘောဂရုပ်သို့ပြောင်းလဲပုံ

ထို့ကြောင့်မဟုတ်သော အသွေတိုငါတို့၏ ခွန်အားသည် အဝင်ကနည်းအထွက်ကကြီး၍ အဆိအသွေး အသားအရေ တို့ တနေ့တခြားဆိုးဝါးစွာ ကြွလုိးဖျော့တော့ခဲ့လေပြီး အဆွေတို့ ငါတို့၏ သက်တန်းလည်း တို့သည်ထက် တိုးခဲ့ လေပြီး တနည်းအားဖြင့်ဆိုသော် နိုင်ငံ၍သမားတို့ ချုပ် ရယ်၍ယူကုန်သောအမြတ်ခွေနှင့် ကုန်စည်ပစ္စည်းတို့သည်။ အဆွေတိုင် ါတို့၏အဆိအသွေးအသား အရေတည်းဟူသော သတ္တုရုပ်ကို စနုရှင်သို့ ပြောင်းထားသောအရာဝတ္ထုများ ဖြစ်၏။

အလုပ်သမားကမ္မဋ္ဌာန်းရှုနည်း

အလုပ်သမားဆင်းရဲသားများဖြစ်ကြသော အဆွှေတို့ ငါတို့၏ ကိုယ်ကာယကို ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းအရ ရှုကြကုန်အံ့၊ အသား အရိုးအဆိ အသွေး ရိုးတွင်ခြင်ဆီစသည့် (၃၂) ကောဋ္ဌာသရုပ်ကလာပ်တို့၏ အစုအဝေးဖြစ်သော အဆွေ တို့ငါတို့၏ကိုယ်ကို တလလျှင် ဤရွေ့ဤမျှနှင့် နေရှင်တို့ ထံ ပေလာယျကံဝကွက်၍ အပ်နှံလိုက်ရ၏။ သို့သော်သည်း နေရှင်တို့သည်အဆွေတို့ ငါတို့၏ ရုပ်ခန္ဓာတည်း ဟုသော ဟေုတ်သည့်စက်ဆုပ်စရာ အကောင်ပုပ်ကြီးကို အလိုမရှိကြ ချေ။ အဆော့တို့ ငါတို့၏ လုပ်ရည် ကိုင်ရည်တည်းဟူသော ခွန်အားကိုသာနေရှင်တို့ အလိုပိုကြကုန်၏။ ထိုခွန်အားကို ဖြစ်စေသော အကြောင်း တရားစာားမီးခါတ်တည်း။

အလုပ်သမားတို့နေစဉ်တေဇောင်္ဂါတ်လောင်ကျွမ်းနေပုံ

မော်တော်ကားတွင် ဓါတ်ဆီထည့်၍ လေထဲတွင်ရှိ သော တေဇောတန်ခိုး (Oxygen)နှင့် ပူးစပ်ခါ မီးရှို့ ပေါက်ကွဲပေးမှသာလျှင်မော်တော်ကားကိုသွားလာမောင်း နှင်နိုင်သော ခွန်အားသတ္တိရရှိနိုင်သကဲ့သို့ အဟာရသြစ်ခ ေါတ်ဆီတည်းဟုသော ထမင်းကို မှီစဲ၍လေထဲတွင်ရှိသော တေဇောင်းတို့ခဲ့နှင့် အသွေ့တိုင်းတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာကိုနေ့စဉ် နေ့စဉ်မီးရှို့ပြီးလျှင်း ထိုမီးအကြောင်းတရားမှဖြစ်ပွားအပ် သောအဆွေတို့ ငါတို့၏ ခွန်ဆားကိုနေရှင်တို့အား ဆက်သ ကြကုန်၏။အဆွေတို့ ငါတို့ ကိုယ်ခန္ဓာကို သတ္တသင်းရ သဘောအရလောင်ကျမ်းစေခြင်း အလို့ငှါလေထဲရှိ စတ ဧသင်္ဂါတိုခိုးကို ရှုမှိုက်ကြရ၏။ ပိုမိုလောင်ကျွမ်းလျှင်ခွန် အားပို၍ ထွက်၏။ ခွန်အားပိုမိုထွက်ရန်အသက်ကို ပင်ပန်း တကြီးရှင်ကြရ၏။ အလုပ်များသဖြင့် ပို၍ မောပန်းသည် ကို သတိချပ်လေသည်။

နေရှင်တို့က အတင်း အမွေအကြပ်ကိုင်အညိုးထားကာ စေခိုင်းသောကြောင့် သက်ကြီးရှိုက်ငင် ပင်ပန်း တကြီး အဆွေတို့ ငါတို့လုပ်ကြကိုင်ကြရ၏။ သင့်တော်ဆော နေ ထိုင်ဝတ်စားမှအတွက် လုံလောက်သော စရိတ်ကိုမူ နေရှင် တို့က စပေးလို။

ဆင်းရဲသားကို အသက်တို့စေသောစနစ် ခါတိုင်း-ခါတိုင်း ၄-၅-ယောက်လုပ်ကိုင်ရသည့်နေရာ တွင် လူလျော့ခါ၊ တယောက်ထည်း လုပ်စေခြင်း၊ ဗီတို စနစ်ဖြင့် အ လုပ် သမား တို့ကို ဒသကြမ်း အ တင်း အမွေခိုင်း၍ စံချိန်ကိုက်ခါ မှတ်တမ်းတင်ပြီးလျှင် ထိုစံချိန် ထက် ရှတ်လျော့သော အလုပ်သမားကို အလုပ်ဖြုတ်ခြင်း စသည့် စနစ်တို့ကြောင့် အသွေတို့ ငါတို့ အရွယ်မရောက် မီခံထကြရေး။

နနရှင်တို့ညစ်ပုံ

အကြောင်းမဲ့ အပြစ်ရှာ၍ ဒဏ်ဘပ်ခြင်း၊ အလုပ်ခွင် တွင် ကျိုးပဲ ပျက်စီးသော ကရိယာ တန်ဆာတို့ အတွက် ယျော်ရခြင်း၊ပင်စင်နှစ် စေ ခါနီးမှ ရမယ်ရှာ၍ အလုပ် ထုတ်ခြင်း၊ အ ပုပ်ခွင်တွင် စွဲကပ်သည့်ထောဂါ ဝေဒနာကို နေရှင်တို့ တာဝန်မယူခြင်း၊ ထိခိုက် နာကျင်မှု အတွက် လျော်ကြေးမပေးဘဲ ထားခြင်း၊ စလျာ်ပြန်လျှင်လည်း လျော်ကြေးမပေးဘဲ ထားခြင်း၊ စလျာ်ပြန်လျှင်လည်း လျော်ကြေးမပေးဘဲ ထားခြင်း၊ လျော်ပြား၍ အတိအကျ မလျော်ခြင်း၊ နေရာတိုင်းတွင် လိုက်၍ စွက်ဖက်နေခြင်း စသည့် စုတ်ပဲ နှံချာသော အကျင့်ဆိုး အပါးမျိုးတို့ဖြင့် အလုပ်သမားတို့ မခံမရပ်နိုင်လောက်အောင် နေရှင်တို့က မတရားပြု ကြကုန်၏။

အာယုကပ်အနှစ် ၄၀မှ၂၄ နှစ်သို့ဆုတ်ယုတ်လာပုံ

အနှစ် ၄၀မျှရှိသော အဆွေတို့ ငါတို့ ဗမာလူမျိုး၏ ဖျမ်းမျှကြေး သက်တမ်းသည် နိုင်ငံချွဲစနစ်၏ လူညွှန့်ချိုး မှုကြောင့် ယခုအခါ ၂၄ နှစ်သို့ ယုတ်လျော့လာချေပြီ။ ဆမင်၊ ခရယ်၊ ဂျီငယ်- စိုင်ဆတ် တို့ကို ကိုက်ဖမ်း စားမှ သာလျှင် အသက်ရှင်ရမည့် ကျားငစဉ်းလဲကဲ့သို့ နေရှင် တို့သည် သူတပါး၏အသက်သွေးခဲ့ကို သုံးစွဲမိုင်ခါ အသက် ရှင်ရ၏။

နိုင်ငံခွဲျစနစ် အာဏာစက်အောက်၌ အဆေ့တို့ ငါတို့

ရာ့ ဘဝအရ စုပ်မဲ့ နှံ့ ချာလူ၏။

ဆင်းရဲသဖြင့် သိဝေ ဂရုသင့်ပြီ

ဆီမှန်မှန်မထည့်သော မီးအိမ်တွင် လောင်စာကို မီး ကျွန်း၍ ပီးလည်း မကြာမိ ငြိမ်းရသကဲ့သို့ အာဟာရခါတ် တည်းဟူသော ထမင်းကိုမျှ နုပ်မှန်အောင် မစားရသဖြင့် စာသွေတို့ ေါတို့၏ အဆီအသွေး စာသားအရေတို့ ခမ်း ခြောက်ခါ သက်တမ်းတိုကြရ၏။ နိုင်ငံခဲ့ျစနစ် ကပ်ဆိုးကြီး လွှမ်းမိုးဆိုက်ရောက်စနမှုကြောင့် အဆွေတို့ ငါတို့ ဆင်းရဲ လေလေ သိဝေ ဂရသင့်လေလေတည်း။ဤခေတ်ဆိုး ခေတ် ကြပ်၊ စနစ်ဆိုး စနစ်ကြပ်ကြီးအောက်မှ ရန်းရင်း ကန် ကြောက်၍ အလွတ်ထွက်ရန် အဆွေတို့ ငါတို့ မလျော့ သောအဓိဋ္ဌာန်ကို ပြုသင့်ကြဖေပြီ။

အလွေတို့ ငါတို့ အရာရာတွင် ချို့တဲ့၊ အဘက်ဘက်တွင် ဆင်းရဲ၍ တဖြည်းဖြည်း သက်ဆိုးတို့သကဲ့သို့ လူစဉ်မမှိတဲ့ မမှိသောတဝသို့ ရောက်သည်ထက်ရောက်မှသာလျှင် နိုင်ငံချဲ့ သမားတို့ အဖြတ်အစွန်းရသည်ထက် ရေပတော့မည်။

လွှတ်လပ်ရေးသို့ လမ်းတလမ်းသာကျန်တော့သည်

အဆွေတို့ ငါတို့ကျန်းမာရေးနှင့်အညီ နေကြရန် ဝမ်း ဝစၥး၍ ခါးလုလှဝတ်ရရန် လူနှင့် တူထူ၊ သူနှင့်မျှမျှ နေထိုင်နိုင်ရန် မိမွေးတိုင်း တမွေးတိုင်း ဘဝကို ဆုံးပါး ပျောက်ပျက်ခြင်းမဖြစ်လေရန် သက်တန်းစေ စေ နေနိုင် ရန် လူရုပ်ကို ဆောင်နေသော်လည်း တိရိစ္ဆာန် သာသာ လောက်သာ အသိရှိသော လူ အန္တ တိရိစ္ဆာန်ဘင်သို့ ကျ ထောက်နေမှုကို ပယ်ဖျက်သုတ်သင်ရန် အဆွေတို့ ငါတို့၏ သားသမီးများ လူရွယ် ရောက်ရောက်၊ လူလား မြောက် မြောက် နေရခွင့်ရှိနိုင်ရန် အဆွေတို့ ငါတို့၏ နောင်ရင်းနှမ တူမသားချင်းတို့ မကောင်းသော စရိုက်ဖြင့် အသက်မျေး သပိတ်စစ်ပွဲ

20

ရမှုကို လုံးဝပယ်ဖျောက်ရန် ရောဂါ ထူးပြာခြင်း၊ ရာဇ ဝတ်မှုထူးပြာခြင်းကို ပယ်ရှားရန် လမ်းဓာလမ်းသာ ကျန် ရှိတော့၏။

ရိုင်ငံျှစနစ်ကပ်ဆိုးကြီး ၂

တိုသမ်းကား သတ္တန္တရ ဒုမ္တိုကန္တရ၊ ရောဂန္တရ တည်း ဟူသော ကပ်ဆိုးအမျိုးမျိုးတို့၏ ရေသောက်မြစ်ကြီးဖြစ် သည့် နိုင်ငံချဲစနစ် ကပ်ဆုံးကြီးကို အရင်း အမြစ်မှနေ၍ ပယ်ဖျက်သုတ်သင် ခုတ်ထွင် ရှင်းလင်းပစ်ရန်ဖြစ်တော့၏။

ဤမျနှင့် နိုင်ငံချဲ့စနစ်ဆိုးကြီး ထရုပ်သဏ္ဌာန်ပေါ် လွင် ထင်ရှားပေပြ။ အဆွေတို့ ငါတို့ တပ်ဦးမှနေ၍ ချီတက် တိုက်ဝိုက်နေသော အရေးတော်ပုံကြီးသည် (၁) လတိုင် တိုင်ကြာရည်ခဲ့သော်လည်း နေရှင်တို့က အဆွေတို့ ငါတို့ကို လျှေခဲ့သင့်သလောက် အလျှော့မပေးသေးချေ။ သို့လျော့

09

အာဠာဝက သခင်တိုးလှကြီး

21

သင့်သလောက် လျှော့မပေးသေးသော်လည်း အဆွေတို့ ငါတို့ စိတ်အားပျက်စရာမရှိ၊ ဇွဲသန်သည်ထက် သန်စွာ ထပ်မတိုက်ခိုက်တို့စာည်း။

လေသူများဖြစ်သဖြင့် ရှုံ့ (စရာမရှိ

အခြေမဲ့ အနေမဲ့ နေရာဘကာဘွင့် လူခပါမြသွင်း လူစာရင်းအတင်မခံရသော အဆွေဟုိ ငါတို့တတွေ တပ် ချီကာ အလုံးအရင်းနှင့် တိုက်ခိုက်၍လည်း ဘာမျှ ရှုံးစရာ မရှိအလွန်ဆုံးရှုံးစရာဟူ၍ ယခု အဆွေတို့ ငါတို့ကျရောက် နေသော ကျွန်သဘောက်ဘဝသာလျှင် ဖြစ်၏။

ကမ္ဘာ့ဥစ္စာရှိေမှန်များ ဖြစ်ကြသော အဆွေတို့ ေါတို့ သိမ်းပိုက်နှိပ်နင်းရန်ကား ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း ဖြစ်တော့၏။ ဤမျှအထိ အဆွေတို့ ငါတို့ သွေးစီးလာခြင်း၊ အသိဥာဏ် တိုးတက်လာခြင်း၊ အခြေအနေ တိုးတက်လာခြင်း စသည် တို့ကိုလည်း အလွယ်တကူ ရခဲ့သည်မဟုတ်သေး။

သပိတ်တားအပျိုးသမီးများ၏ပါရမီ

ထောင်းပေါင်းများစွာသော သပိတ်တားအမျိုးသမီး တို့သည် သမိတ်တားရာ၌ နေဂူမရောင် မိုးရှုာမရှောင်ခုနှင့် တို့၏ မတရားစော်ကားမှုနှင့် အနှောက်အယုံက် အဖျက် အဆီးတို့ကိုခံကာအဆင်းရဲခြင်းကြီးဆင်းရဲ၍ အော့ပါရမိဖြင့် သပိတ်အရေးတော်ပုံကြီးကို ဖြည့်ဆီးခဲ့ကြ၏၊ ရာပေါင်း များစွာသော သပိတ်တား အမျိုးသမီးများသည် ခနေရင် စာစိုးရ၏ ဘမ်းဆီး ချုပ်နောင်ခြင်း၊ ဒါတ်ငွှတပ်ခြင်း တောင်ချပစ်ခြင်း၊ မရှိခဲ့ရှိခဲ့ ပစ္စည်းတို့ကို သိမ်းယူခြင်း၊ လူမသပာတို့၏ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကြူလွန်စော်ကား ခြင်းကိုခံရခြင်း၊ မော်တော်ကားများဖြင့် တိုက်ခိုက်ကြိတ် နှင်းခြင်းတို့ကိုခံရခြင်း ကန်ကြောက်ရိုက်နှက်ခံရခြင်း၊တည်း ဟူသော ခန္တ ပါရမိတို့ကိုရင်းနှီး၍ နာဆွေတိုင်းတို့၏ သပိတ်အရေးတော်ပုံစစ်ပွဲကြီးကိုကူပန်ခဲ့၏။

သပိတ်ခေါင်းဆောင်များထောင်စတေးခံရမှ

ရှိရှိသမျှသော သပိတ်ကိစ္စတို့ကို ခေါင်းခံကာ ရှေ့ စသာင်ရှေ့ရွက်ပြုခဲ့သော သပိတ်ခေါင်းသောင်တို့သည် ပုစ်မအပျိုးမျို တို့ဖြင့် ဓာတားစာဆီးခံရခြင်း၊ သပိတ်နယ် ပည်အတွင်းမှ အနှင်းခံခြင်း၊ လွတ်လပ်စွာ ဟောပြော ရေးထားခြင်းတို့ အပိတ်ခံရခြင်း၊ ထောင်တပုတ်ပုတ် ကျခံ ခြင်း၊ ငွေဒါက်အတပ်ခံခြင်း၊ စသည့်စွန့်စားခြင်းတို့ဖြင့် သပိတ်စစ်ကို တပ်ဦးမှာန၍ ချီတက်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြ၏။

ငှဟန်းတေခ်များစုခမ်း

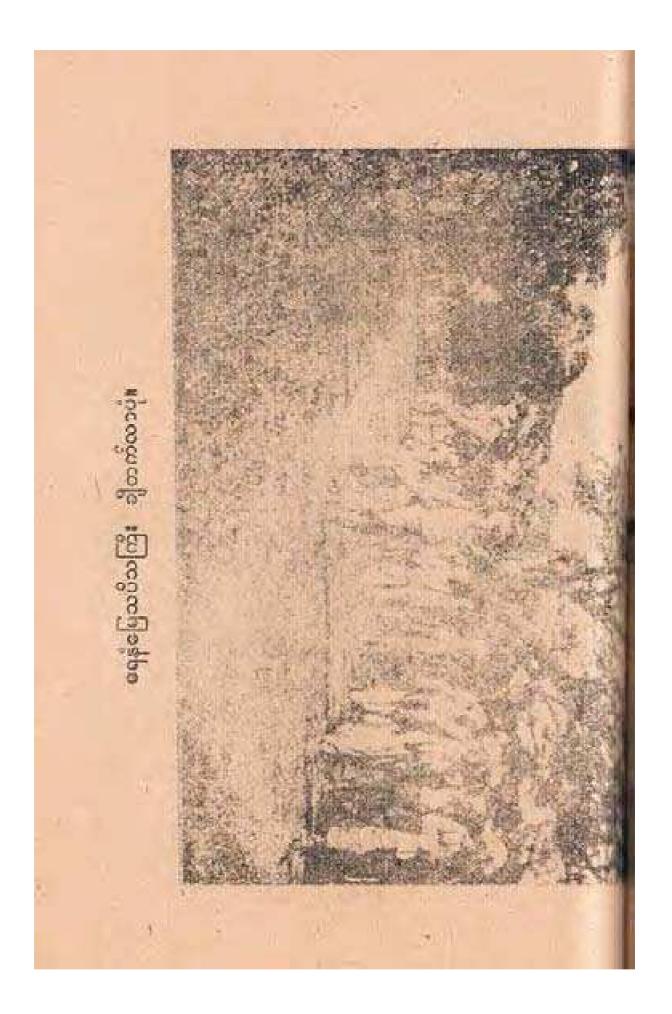
လူခေါင်းဆောင်များပင် မကသေး သသနာ့ဝမ်ဆန်း ပောန်းတော်များကိုပင်လည်း ခန္ဒရှင်စနှစ်က ထိခပ်ပေး သေး၏ လက်သည်းဆိပ်က လက်ထိပ်နာသကဲ့သို့ခါယကာ များ၏ ကောင်းကျိုးအတွက်မနေရက်ဘဲ၊ သပိတ်ကိစ္စတွင် ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ရဟန်းတော် အချို့တို့သည် လည်း ထောင်အကျခံရခြင်း၊ နေရာတကာတွင် အခှောက် အယှက်အဖျက်အဆီးတို့ကို တွေကြုံခံစားခြင်း စသည့် နေရှင်တို့၏ နှိမ်နှင်းမှုကို စံခဲ့ရသေး၏။ သပိတ်စစ်ပွဲ

23

တိုင်းပြည်၏၁ါနပါရမီ

ဖြောင့်မှန်သောအဆွေတို့ ေါတ္ပိ၏ သပိတ်လုပ်ငန်းကြီး ကို တတိုင်းပြည်လုံးက ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်း၊ စားရေး ရိက္ခာတို့ဖြင့်ကူညီခြင်း၊ စသည်တို့ဖြင့် အဆွေတို့ ငါတို့၏ သပိတ်အရေး အောင်မြင်ရန်အတွက် ဒါနပါရမီဖြင့်ဖြည့် ဆီးခဲ့၏။

တတိုင်းတနိုင်ငံလုံးရှိ လူငယ်လူရွယ်ကျောင်းဆူကျောင်း သားတို့ကလည်း ကိုယ်ထိလက်ရောက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ထကြဉ်းက်ဖြင့် လူညီခြင်းပြုခဲ့လေသည်။ ဤသို့အမျိုးမျိုး သော စွန့်ခြင်းကြီးတို့ကို စာရင်းတည်၍ လုပ်ကြီးဆောင်ရွက် ခဲ့သာသပိတ်အရေးတော်ပုံ ကြီးကို ဤမျှမပူလောက်သော ဆောင်မြင့်ခြင်းဖြင့် အသေ့တို့ ငါတို့ ဘယ်နည်းနှင့်မျှမကြေ နှပ်နိုင်။ အသေ့တို့ ငါတို့ ရဲခြင်းခိုင်ကြည်အာတာနည်သို့ မြတည်နှလုံး စိတ်စုံးစုံးချီရှိ နေရှင်တို့ကဝန်ချကာအာသွေ တိုင် တို့အသက်သေခံ၍ တရာသော သပိတ်လက်နက်ကိုစွဲ

သပိတ်စစ်ပွဲ

79

သပိတ်စစ်ပွဲကြီးအောင်မြေနှင်းရန်

ဘုမ်ိနတ်သံ မြေကောင်းမှန်ထုဖြစ်သော ရေနံမြေမှ အစပြု၍ ဖြစ်ပွားခဲ့သောအဆွေတို့ ငါတို့သပိတ်အရေးပုံ ကြီးထည် တနေ့ထခြား အောင်မြေကို နှင်းသည်ထက် နှင်းလေပြီ။

င့်စမ်းရေးကေ့ဒ်မတိ

ပဋ္ဌမအကြိမ် သပိုတ်အရေးတော်ပုံ ကြီး ဖြစ်ပွားပြီး သည်နှင့်တပြိုင်နက် စုံစမ်းရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းအာ အသွေ တို့ ငါတို့အနစ်နာချက်များကို စုံစမ်းရလောက်သာ လာခဲ့ ၏။ စုံစမ်းရေးလောက်မျှသည် အသွေ့တို့ငါတို့ကိုမတိလေး စားပြု့ရာကျသဖြင့် အဆွေတို့ငါတို့ဂရမပြုဘဲ၊ ၎င်းကိုလည်း သပိတ်မေ့ာက်ခဲ့၏။

ပဋိပက္ခဖြန်ခြေရေးခု

ခုတိယအကြိမ် ဆံလျှင်ရေနံချက်ရာတွင် တဖန်သပိတ် အရေးတော်ပုံကြီး ပေါ် ပေါက်ခဲ့ပြန်သဖြင့် နေရှင်တို့က အာဥ္ဘာဝက သခင်ဘိုးလူကြီး

90

ဖြန်ဖြေရေးခုံအဖွဲ့ကို ခန့်အပ်ခါ နောက်ထပ်လိုက်လျော လာပြန်၏။

ဆင်းရဲသားတို့၏ဘုန်းတန်ရိုး

တတိယအကြိမ် တောင်းဆိုချက်အမှတ် (၂၇)နှင့်ပတ် သက်၍ ဗမာတပြည်လုံး ထပြိုင်နက် တချက်တည်း သင့် ါ မကြွင်း လှည်းနေလေ့အောင်း မြင်းတောင်းမကျန်အောင် အသွေတို့ ငါတို့၏ သပိတ်စစ်ပွဲကြီး ခင်းကြကုန်အာ ထို သောအာဝါ ခုနရှင်တို့သည် အဆွေတို့ ငါတို့၏ ဘုန်းတန်ခိုး အောက်ခိုင်ငံ၍တွေက်လသာ့၊ မြန်မြေရေးခဲ့သက်တသမ်းမြင့် သော(အာက်ထရေးရှိုင်း)ခေါ် အလုပ်သမား အာကာရှိ လွှတ်ခဲ့အဖွဲ့ဖြင့် အတွေတို့ ငါတို့၏ တောင်းဆိုချက်များ အနက် တခုမျှမကျန်အောင် အရတိုက်ယူကြကုန်အာ့။

တဆုံးသတ်ရည်ရွယ်ချက်

အတွေတို့ ငါတို့လိုလားအပ်သောအချက်များ အကုန် အစဉ်ရရှိပြီးလျှင် စတုတ္ထအကြိမ်ဖြစ်သော အဆုံးသတ်ရည် သပိတ်စစ်ပွဲ

78

ရွယ်ချက်ကြီးကိုအရတိုက်၍ အခေဒတို့ ငါတို့မယူနိုင်ဟု အဘယ်သူသည်လျှင် ငြင်းဆိုနိုင်ပါမည်လေ၁။

နေရှင်တို့၏ ပရိယခယ်ကျော့ကွင်း

အဆွေတို့ ငါတို့၏ မွေ ရလခွဲစင်ကြယ်လှသော ဘိုး ဘွားပိုင်ပစ္စည်းအကုန်လုံးကို ပြန်ရနန် မနေမနား တဆင့်မှ တဆင့် တိုက်ခိုက်ယူရန်နှင့် အဆွေတို့ ငါတို့၏လုပ်ငန်းတွင် အနောက်အယှက် ဖြစ်မည့် အတွင်းရန်း အပြင်ရန်တို့ကို နှိမ်နင်းကြရပေလိမ့်မည်။ အပြင်ရန်ထက်၊ အတွင်းရန် ခက် ခဲ့သကဲ့သို့၊ အဆွေတို့ ငါတို့မှာ အချင်းခြင်း မည်သွတ်မှု၊ စိတ်ဝမ်းကွဲပြားမှု၊နေရှင် လက်ပါးစေကြီးတို့၏ ပရိယာယ် ကျော့ကွင်းမှ မလွတ်ကင်းနိုင်မှု စသော အခက်အခဲတို့ကို ကျော်လွန်ရန်အရေးကြီး၏။

အလုပ်သမား ဟူသမျှတို့ တအိုးတည်းစား၊ တစီးပွား တည်း၊ နေရှင်တို့သည်၊ အဆွေ့တို့ ငါတို့၏ အောင်မြင် ရန် လမ်းခရီးတွင် အမျိုးမျိုးသော အနှောက်အယှက် အ ဖျက်အဆီးတို့ဖြင့် အဆွေတို့ ငါတို့ကို နှောက်ယှက် ဖျက် ဆီးလတ် ။

အလိမ္မာပဏ္ဏ[ိ]ပ် ပရိယာယ်ပန္စရာဟိတ်များ

ရောင်၍များ ကော့ကြရင် ကော့၍ ဂေးကြမည်။ အ လေးကြပ်ကြပ်ပြုဆိုသကဲ့သို့ နိုင်ငံ၍ သမားတို့၏ လက်ပါး စေတမန် အလိမ္မာပဏ္က ပဲ ပရိယခယ် ပရော ဟိတ် တို့က၊ အဆွေတို့ ငါတို့ကို ဖြားယောင်း သွေးဆောင် လာသော် လည်း အဆော့တို့ ငါတို့ အမိဒ္ဓာန်ပြုမိရက်သား ဖြစ်သော သွေးစည်းမှု အဆွေတို့ ငါတို့ အချင်းချင်း တဦးနှင့်တဦး မေတ္တာဆက်ဆံ မေတ္တာ ကျွမ်းဝင် ချစ်ခင်ရင်းနှံ းမှု စသည့် စည်းလုံး ညီညွတ်ရေးကို မဖိတ်မယ့် မပြိုမယိမ်း မတိမ်း မခောင်းရအောင် အသက်နှင့်လဲ၍ တော်လှန် ခုခံကြ

တမျိုးနှင့်တမျိုး လူတစုနှင့်တစု အလုပ်သမား ဆင်းရဲ သားအချင်းမျင်းပင် စိတ်ဝမ် ကွဲးပြားအောင်နေရှင်တို့က ဗေဒပရိယာယ် အမျိုးမျိုးတို့ကို ပန်တီး နေတော့၏၊ ထို့ ကြောင့် တင်္ခါတရဲ့ ဝါး အစီးပြေသကဲ့သို့ အဆွေတို့ပေါ်တို့ ၏ သွေးစည်းညီညွှတ်မှုကြီးပြို့ကွဲပျက်စီးခြင်းမဖြစ်ရန် နေ ရှင်တို့၏ သွေးခွဲမှုပရိယာယ်ကို လွန်သံဘို့ အရေးကြီး၏။ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတရား၏ ဥူပါဒီ ဋ္ဌ –ဘင် သဘော ရုပ်၊ နှာမ်၊ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရ တရား၏ ဥပါဒ် (Thesis) ဋ္ဌ (Amtihesis)ဘင် Synthesis)သဘော အ

အာင္မွာစက သခင်ဘိုးလူကြီး

ရ ဖေါက်ပြန် ပြောင်းလဲခြင်း သဘာဝဓမ္မကို လွန်ဆံနိုင် သော အရာဟူသည်မရှိ၊ ဥပါဒ်သဘောမှ ၄ သဘော ဋ္ဌ သဘောမှ ဘင်သဘောသူ တဆင့်မှ တဆင့်ပြောင်းလဲ ရွေ့လျားရဖေတော့မည်၊ ရာဇဝင်ကိုပြန်လှန်၍ သုံးသပ် ကြည့်လျှင်လည်းထိုသုံးပါးသောပြောင်းလဲ လှုပ်ရှားမှုတို့ အဆက်မပြတ်အောင်လူးလာခပ်ပြန်နေကြောင်းတွေရှိရပေ သည်၊ ကမ္ဘာပေါ် စ လူပေါ် စ ခေတ် ကတည်းက မရေမ တွက်နိုင်သောဖြစ်မှု၊ ပျက်မှု၊ ပြောင်းလဲမှုတို့သည်၊ မရပ် မနား တဆင့်မှတဆင့်သို့တဖြည်းပြည်း တို့တက်ရှေ့လျား

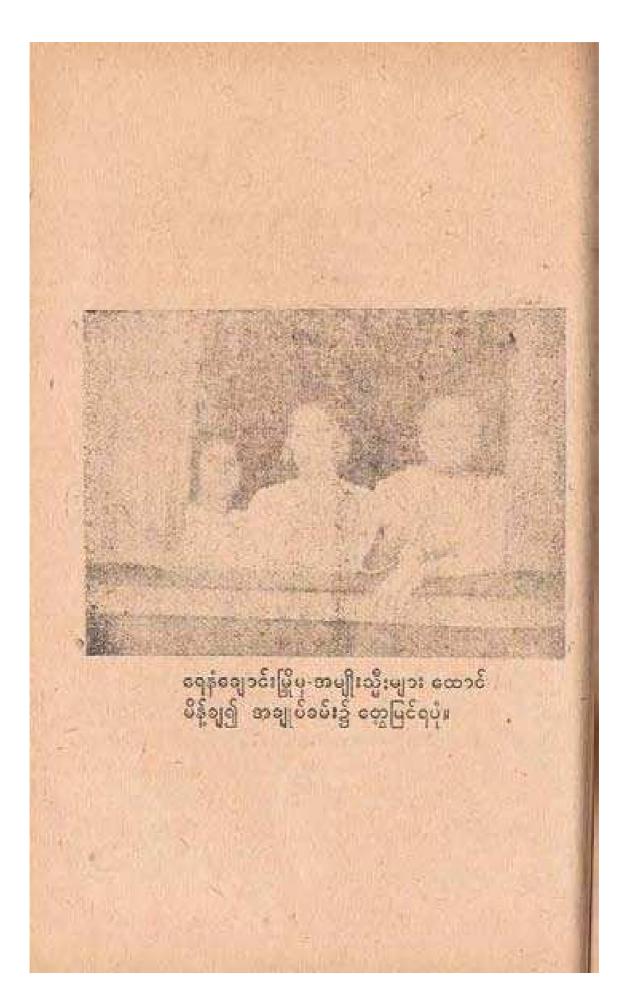
ရွက်သစ်ဓလခင်းက ရွက်မောခင်းကြွေရ၏

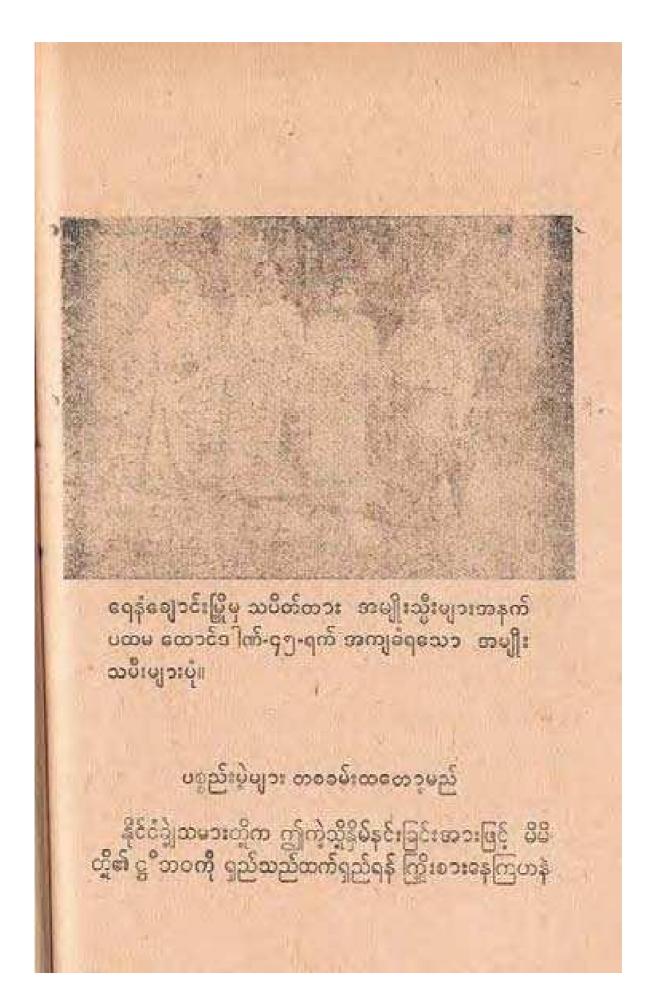
များစွာသော ခေတ်သစ်စနစ်များသည် ကာလဒေသ အလိုက် အလှည့်ကျ၊ အလှည့်ကျ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြလေပြီ။ ရွက်သစ်သောင်းကရူကိုဟောင်းကြွေသကဲ့သို့ ၎င်းတို့၏သက် တန်းစေ့သောအခါ ချုပ်ြမ်းကွယ်ပျောက်ကြခေါ်။ခေတ် ရေးတို့မည်သည် ခေတ်သစ်ကို အငျိုးပေးမြေပင်။

မြေရှင်စနစ်လွှမ်းမိုးခဲ့သော ဗမာပြည်ကို နိုင်ငံချွဲစနစ် ကြီးက လွှမ်းမိုးနှိမ်နင်းခဲ့၏။ သို့လွှမ်းမိုးခဲ့ခြင်းသည်လည်း တိုးတက်မှုသဘာ၁ဝမွေနှင့် လျော်ညီလိုက်လျောခဲ့၏။ တိုင်း ရင်းသား ဗမာလူမျိုးတို့က နိုင်ငံ၍ စနစ်ကို တွန်းလှန် ဖြို့ပျက်ရန် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်းများစွာကပင် ကြံစည် အားထုတ်ခဲ့ကြရ၏။ အချိန်မရောက်ထေးသဖြင့် မလွန်ဆန် အပ်သော သဘောကို လွန်ဆန်၍မရခဲ့။ တက်ခေတ်ဒီလှိုင်း အချိန်တွင် စီးနင်းလိုက်ပါလာသော နိုင်ငံချဲစနစ်၏ ကွပ် မျက်နှိမ်နင်းမှုကို လွန်ဆန်ရန် အားထုတ်သူတိုင်း စခဲ့၎၏။ ထိုအခါ နိုင်ငံခွဲစနစ်မိုးကောင်းကုံ အခါဖြစ်သဖြင့် ခေတ် နောက်တွင် ရောက်ရှိနေသော ဗမာပြည်သည် မလွဲသာဘဲ ခေတ်သစ်၏နိုင်နှင်းခြင်းကို ခံခဲ့ရ၏။

သစ်ငုံတ်မြင့်တုံ - မျက်မြင့်တုံ ဆိုသကဲ့သို့ နိုင်ငံချွဲနေစ် ပယောဂကြောင့် ပေါ် ထွက်ခဲ့သည့် လူနင်းပြား လူများစု ကြီးသည် နိုင်ငံချွဲစနစ်၏ ဋ္ဌ^စဘဝကို ပယ်ပျောက်ရန် အစ ပြု၍ စစ်ခင်းခဲ့သည့်မှာ များစွာမကြေသေးပေ။

မြေရှင်စေအို သမားတို့သည် မလွန်ဆန်အပ်သောနိုင်စံ၌ စနစ်ကို အချီးနှီး အန်တုသကဲ့သို့ ကြီးစွာလော အလုံး အရင်းနှင့် ချီတက် တိုက်ခိုက်လာသော ပစ္စည်းမဲ့ များကို သွေးရူး သွေးစာမ်း ငန်းဖမ်းသကဲ့သို့ နိုင်စံ၌သမားတို့က အရမ်းမဲ့ လိုက်၍ နှိမ်နင်းနေပေတော့၏ သို့နှိမ်နင်းဖြင်း ပင်လျှင် နိုင်စံ၌စနစ်ကို အမြန်ဆုံးပျက်စီးစေရန် စေ့ ဆော် ခြင်းပင်ဖြစ်၏။

တူ၏။ တကမ္ဘာလုံး မငြိမ်မသက် ဆူမွှက်ထကြွနေခြင်းပင် လျှင် နိုင်ငံချဲ့စနစ်ကြီး၏ ပျက်စီးမည့်လက္ခဏာကို ပြနေ ပေဗါးနိုင်ငံချဲစနစ်ဆိုးကြီးသည် တောင်ကမဘက်နိုင်အောင် ဆင်းရဲသား ပစ္စည်းမဲ့ များ တပ်တောင်တာ ငိုလ်ထုနှင့် လူစုပြီး တိုက်ဖျက်ရန် အဆောဝာလျင် စိုင်းပြင်းရပေမည်။ ယခုအခါ ဗမာတပြည်လုံးတွင် အနှံ့ အပြစ်း ဖြစ်မှုားနေ သော အလုပ်သမား၊ လယ်သမားနှင့် ကျောင်းသား၊ လူ များစု လူထုကြီး၏ သပိတ်အရေးတော်ပုံကြီးသည် နေ့ရက် မခြား ကြီးထွားလာသည်ကို အဆော့ ငါတို့ သတိချပ်ကြရ ပေလိမ့်မည်။ ခေတ်သစ်ပြောင်းတ ခေတ်ဟောင်းသေ-ဆို သကဲ့သို့ သက်တန်းစေ ပြီဖြစ်သော နိုင်ငံချဲနေစ်ကြီးသည် ရုပ်-နာမ်-ခန္ဓာ-သင်္ခါရ တရားအရ ဋ္ဌ တွင်မတန်-ဘင်သို့ပင် ဆက်ခံ၍ နောင်လာမည့်ရာဇဝင်တွင် အက္ခရာတစ်လောက် အောင် ခွန်အားကြီးမား တန်ခိုးထွားနေသည့်ဆင်းရဲသား ခေတ်ကြီးကို နေရာခပေးရတော့မည်ကား မချွတ်တည်း။

ကမ္ဘာကြီး မငြိမ် မသက် ဆူပွက် ထကြွနေခြင်းသည် အချော့၌ ငါတို့၏ ကောင်းဟိတ်ဗိဋ္ဌုံ မကြာခင်ကြဲလာရန် ကာလခေသ ရောဂတည်းဟူသော အကြောင်းတရားတို့ အစိုအညီ ဆိုက်ရောက်နေတော့ပြီ။ အဆွေ ငါတို့သည် မလျှော့သော လုံးလဝါယမဖြင့် မပေါ့မဟုတ်၊မသုတ်မနစ် သပိတ်ခဲ့စ်ပွဲ

07

မဖြစ်မနေဟု ပွဲသန်သန်ထား၍ လုပ်ကြ၊ကြံကြ၊ကြိုးစားကြ ကုန်အံ့။

မင်းထည်းမကောင်း မင်းမျှောင်လည်းဆိုးသောစနစ်

နိုင်ငံချဲစနစ် အာဏာစက် လွှမ်းမိုးနေဆမျှ ကာလပတ် လုံး ရောက်သမျှသော ဘေးခဏ်ကို အလုပ်သမားတို့သာ လျှင် ခံကြရကုန်၏။ နေရှင်တို့သည် အလုပ်သမားများ၏ နှာခေါင်းပေါက်နှင့် အသက်ရျှခြင်း၊ အလုပ်သမားတို့၏ မျက်ခုံးပေါ်တွင် စင်္ကြံလျောက်ခြင်း စသည့် ညှင်းနည်း အမျိုးမျိုးတို့ကို စီမံ ဖန်တီးခါ လူဘော်ကျော့ဘစဖြင့် အသက်မွေးမှုပြုကြကုန်၏။မင်းလည်းမကောင်၊ မင်းမျှောင် ကိုလည်း ဆိုးစေသည့် စနစ် မရှိတောင့်တ၊ ရှိကြောင်ကျ ရေသည့် စနစ်ကို ပယ်ပျောက်ရန် နိုင်ငံခဲ့ အမွေ စနစ်ကို ပဋ္ဌမတုံး သုတ်သင်ရှင်းလင်းရပေတော့မည်။

၁။ သပိတ်–သပိတ်—မေ့ဒက်မေ့ဒက်။ ၂။ အုပ်ချုပ်ရေးသစ် ဖျက်ဆီးလေဒ့။

၃။ ဓနရှင်စနစ် ဖျက်ဆီးလော့။

08

ရေနံမြေအရေးတော်ပုံ

လွန်ခဲ့သည့် (၄)လလောက်ကတည်းက အစပြု၍ဖြစ်ပွား ခဲ့သောရေနံမြေသပိတ်အရေးတော်ပုံကား၊ ခုနရှင်နှင့်အလုပ် သမားတို့ တပွဲတလမ်း ခွန်အားစမ်းကြသော အရေးတော် ပုံဖြစ်ကြောင့် လူတိုင်းသိရှိရပေပြီ။

ထိုရေနံမြေ သပိုတ်အရေးစတင်ပု ကြီးသည်။ ယခုထက် တိုင် မပြီးမပြတ်သေးဘဲ။ နိုင်ငံနှင့်အဝှမ်း ဘူညီဖေဲ တသဲ သဲဌိတော့၏။

ထိုကြောင့် မြန်မာပြည်တွင်မှီတင်းခန့်ဆိုင်ကြကုန်သော အလုပ်သမားတောင်သူလယ်လုံး၊ ဆင်းရဲသားလူအောက် တွန်းစားတို့သည် ဤသပိတ်အရေးတော်ပုံကြီး ဖြစ်ပွားထု အကြောင်းရင်းကို စေ့စပ်သေချာစွာ သိရှိနားလည်ဘို့ရာ အရေးကြီးလူပေသည်။ ရေနံကုမ္ပဏီပိုင် နေရှင်တို့သည်။ အမျိုးမျိုးသောစနှစ်တို့ကို စီမ ဖန်တီး၍ မည်သို့မည်ပုံ အလုပ်သမား ဆင်းရဲသားတို့အား ညှင်းပန်းဖိနှိပ်ထားပုံ၊ နှိပ်နှင်းထားပုံတို့ကို ဦးစွာပဋိမှ ရေးသားမေါ် ပြရပေလိမ့် မည်။

အာဠာဝက သခင်ဘိုးလူကြီး

30

လုပ်သူ့ကမရမလုပ်သူသာရသောစနစ်

ရေနံကုမ္ပဏီပိုင် ခန်ရှင်တို့သည် မြန်မာပြည်မှ နှစ်စဉ် အိပ်ဝင်အမြတ်အစွန်းအဖြစ် ေပေါင်း ၆-ကုဋေမှ ၁ဝ ကုဋေအထိ ရရှိယူငင်းကြ၏။ အလုပ်သမားတို့အား လစာ ဇေ့အဖြစ်ဖြင့် ဇာနှစ်လုံးအတွက်မှ ေပေါင်း (၇) သန်းမှ ၁ဝ-သန်းအထိလောက်သာရကြ၏။ မိမိတို့၏ခွန်အားသက် သက်ဖြင့် ပင်ပန်းတကြီး ရင်းနှ းလုပ်ကိုင်မှသာ ထွက်ရှိပြစ် ထွန်းအပ်သော ပစ္စည်းသစ်၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာသစ်များ အနက် (၁ဝ)ပုံတပုံမျှလောက်ကိုသာ အလုပ်သမားတို့ ရယူပိုင်သိုင် ခွင့်ရှိကြတုန်၏။

လုပ်သူမရမလုပ်သူကိုသာရစေသောဇောက်ထိုးမိုးမြှော် စနစ်ကြီးသည် တည်တန့်နေခြင်းအားဖြင့် အဘက်ဘက်တွင် သူပွက်နေပေ၏။

ဘိ-အို-စီ၏ ကုန်ဆိုင်ကြီး

နေရှင်တို့သည် မိမိတို့က အလုပ်သမား ဆင်းရဲသားတို့ အား လစဉ်လစဉ် လစာအဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ပေးနေသည့် အခ ကြေးငွေများကိုလည်း မလို ရမက် လောဘမီး တိုက်ခါ သပိတ်စစ်ပွဲ

80

ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော စနစ်ဆိုးအပျိုးမျိုးတို့ အသုံးပြ ခါ ပြန်လည်လှည့်ပတ်၍ နိုင်လိုမင်းထက် လုယက်ယူငင် ကြကုန်သေး၏။

အလုပ်သမားတို့သည် ပျမိ မျှခြင်းအားဖြင့် တစန္နလျှင် တကျပ်ကျစီ လုပ်ခအဖြစ်ဖြင့် ရရှိကြက်န်၏။ ထို ၁-ကျပ် အနက် ၂၅-ရာခိုင်နှန်း (တမတ်)ကို ဆန်ဂိုဒေါင်ခေါ် သည့် အလွန်အကျူးအဖြတ်တင်ခါ။ ကုမ္ပဏီကဖွင့်လှစ်ထားသော ကုန်စုံဆိုင်သို့ ပြန်လည်ပေးအပ်ကြရကုန်၏။ ၂-ရာခိုင်နှံး မျှကို အစိုးရအား သဘာမေအာစ္စန်အဖြစ်ဖြင့် ပေးရ၏။ ကုမ္ပဏီတထုတ်ရောင်းသည့် ခါတ်ဆိုဘဂါလဲကို (၁၁-၁)။ ရေနံဆီတဂါလဲတို့(၅-၁)ကျပေးရသော သွယ်ဝိုက်စွန်ကို လည်း အလုပ်သမားတို့ ဆင်းရဲသားတို့သာ ထမ်းဆောင်

စရာက်သမျှလေးခါက်အလုပ်သမာခံ

အိမ်ပူရေးရာအတွက်နှင့် မမာမကျန်း ဖြစ်သည့်အတွက် ခံယူရသောခွင့်ရက်များနှင့် တနင်္ဂနွေနေ့များတွင် အလုပ် သမားတို့လုပ်ခမရရှိကြချေ။ တနေ့တာအတွက် အလုပ် ချိန်ကုန်သဖြင့် ဆိမ်ပြန်ခုန် အချိန်ကျရောက်သော်လည်း ကုမ္ပဏိဏ်အလုပ် အရေးကြီးသည်ဆိုကာ နာရီပိုအတွက် လုပ်ခမရဘဲ အချောင်ခိုင်းသည့် နစ်ဖြင့် နေရှင်လက်ပါးစေ မျက်နှာဖြူတို့က အာဏာကုန်ပြခါ အလုပ်သမားထဲမှ ကုမ္ပဏီအတွက် မိုက်ခကြီးလည်း ခွဲဆေး၏။ တခါဘရဲ အကြောင်းမညီညွတ်သဖြင့် အလုပ်သမားတို့ အလုပ်ခွင် အတက်နောက်ကျလျှင်စက္ကန့် ၂ဝ-အတွက် ၂-ပဲ နာရီဝက် နောက်ကျသည့်အတွက် ၂-ပဲမှ ၁-ကျပ်အထိဒါက်တပ်ခြင်း နာရီဝက်ကျော်လွန်၍ နောက်ကျလျှင် အလုပ်မှထုတ်ပြစ် ခြင်း၊ ရက်သတ္တ၊ တပတ်၊ နှစ်ပတ်၊ ၃-ပတ်၊တလစသည့် တိုင်အောင် လုပ်ခရေ အလုပ်ပိတ်ထားခြင်း၊ စသည့်နည်း အမျိုးမျိုးတို့ပြင့် အလုပ်သမားတို့အား ပေးအပ်ပြီးသော လစာမှပင် ဒါက်စွေအဖြစ်ဖြင့် နေရှင်တို့ကအတင်းအကြပ်

အလုပ်ခွင် အသုံးပြုသည့် ဟောင်းနှမ်းသဖြင့် မခိုင် သော ဆူဆောက်တဆာပလာတို့ ကျိုးပဲ ပျက်ဆီးပြန်လျှင် လည်း တန်ဘိုးထက် ှ ဆ ၅-ဆမျှကို အလုပ်သမားတို့ ဒါက်တပ်ခံရပြန်၏။ ထိုသို့ဒါက်မျိုးမှ လွှတ်ကင်းရလေ အောင် အလုပ်သမားတို့သည် ကျိုးပဲ သော ဆူးဆောက် တန်ဆာပလားတို့ကို မိမိတို့ရေတိုဖြင့် တိုတ်တဆိတ်ဝယ်ယူ ထည့်သွင်းကြရ၏။ ဤစနစ်ကား သွယ်ခိုက်သော နည်းဖြင့် အလုပ်ခွင်တွင် ကျိုးပဲ့ပျက်ဆီးသောကရိယာ တန်ဆာ ပလာတို့ကို အလုပ်သမားတို့အား ဝယ်အထည့်ခိုင်းသော စနစ်တည်း။

ကုမ္ပဏီကစိတ်နှင့်မခတ်မိတိုင်း အပြစ်ရှာကြ၍ အလုပ် ထမားတို့အား လုပ်ခမရှိဘဲ၊ စက်စက အလုပ်ပိတ်ပစ်၏။ အလုပ်ပိတ်ခံရသော အလုပ်ပိတ်ခံရသော အလုပ်သမားကို ပေးရမည့်လုပ်ခကို ကုမ္ပဏီက မိမိအိပ်တွင်းသို့ ပြန်ထည့် လိုက်၏။ ၎င်းလုပ်ရမည့်အလုပ်စာ၁ဝန်ကိုသာ၎င်းနှင့်အလုပ် ဌာနတင္ဌနတည်း လုပ်ကိုင်နေကြသော အခြားအလုပ်သမား များမျှရှိခိုင်းလုပ်ကြရ၏။ ဤစနစ်ကား ကုမ္ပဏီအတွက် စရိတ်ကျဉ်း၍ အလုပ်သမားတို့ကို အလုပ်ပို၍ အတင်း အကြပ် စေ ခိုင်းသော စနစ်တည်း။

ေပစ်စင်ရခွင့်ရသိုက်ရှိရန် လုပ်သက်စေ ရောက်ခါနိုးတွင် ကုံမွက်ကကလိန်ဥါဏ်ထွင်၍ဆရာဝန်၏ဆက္ခအညီဖြင့်မကျွန်း မာတော့ပြီဟု၍၎င်း၊ ဆိုမင်းမရှိပြီဟု၍၎င်း၊ ရမယ်ရှာ၍အ ကြောင်းပြပြီးလျှင်ဆလုပ်မှထုဘဲပြစ်ခြင်းခံရသောအလုပ်သ မားများမရေမဟွက်နိုင်လောက်အောင်များပြားလှ၏။လုပ် သက်ရှည်သည့် လခကြီးစား အလုပ်သမားဟောင်းကြီး များကို လလေျာ့မြစ်ခြင်း၊ ၎င်းတို့ကိုအဖြစ်ရှာ၍ အလုပ် မှထုတ်ပြစ်ပြီးလျှင် လူသစ်များကို လာဆနည်းငယ်သာ

အာဠာဝက သခင်ဘိုးလှကြီး

89.

ပေး၍ ၎င်းတို့နေရာများတွင် ခန့်ထားခြင်း၊ လခနှင့်ထုတွး များတွင် ခန့်ထားခြင်း၊ လခနှင့်ရာထူးများကို လျော့ပစ် ခြင်း၊ စသည့် ညှင်းနည်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် အလုပ်သမားတို့ ကို လခကြီးစားခုနရှင် လက်ပါးစေတို့က အနိုင်ကျင့်ကြ ကုန်၏။

တွင်းထူးဆရာ၊ ခုတ်တံျွန်ဆရာ၊ လက်သမား ဆရာတို့ သည်လုပ်သက်ရှည်လျင်းရှည်သည့်အလိုက် ကူလီအလုပ် ဆီ က ထည့်အလုပ်ဖေလဝမ်အလုပ်စသည်ပြင့် အစဉ်တစိုက်တဆင့်မှ ထည့်အလုပ်ဖေလဝမ်အလုပ်စသည်ပြင့် အစဉ်တစိုက်တဆင့်မှ ထားခဲ့သို့ရာသူး လျှော့လခေလျှာ့ချခြင်းကိုခံကြရကုန်၏အ လုပ်ခွင်တွင် ဖြစ်ပွားသည့်ရှောင်တခင်မှုများကြောင့်အလုပ် သမားဆိုအည်းကိုယ်လက်အား ါ ချို့ယွင်းခါ မိမွေးတမွေး တိုင်းစာစကို ပြန်လည် မရရှိဘဲ လူချင်းမတူ သူချင်းမမျှ၊ ဖြစ်နေကြရရာသော အလုပ်သမားတို့သို့ နေရင်တို့က ရေ နှစ်ဆု ဝါးကူ၍ နှစ်သည့် နယ်လျှင်ကြေးမှစပေးဘဲထားကြ

ဂန္ဂရင်တို့၏ ရောမစေတနာ

နေရှင်တို့ အလွန်အကျူး ကြောက်လန့်သော အရာဘ ခုကားအလုပ်သမားတို့ကို ပေးမည့် လျော်ကြေးပင်တည်း။ အလုပ်သမားတို့ အလုပ်ခွင်၌ အနာတာရ ဖြစ်လျှင် လျှော် ကြေးပေးရမည်စိုးသဖြင့် ကိန်က်နာကျင်မှုမှ ပျောက်ကင်း ချမ်းသာလေအောင် အထုံးဝါယမှ စိုက်ထုတ်ရဲ့ကုသသည် ကားမလွဲတည်း၊ သို့သော်လည်း ဆရာဝန် လက်လျှော့ရ သော အလုပ်သမားတို့ကိုကား လျော်ကြေး မပေးရလေ အောင် အလုပ်သမားတို့ကိုကား လျော်ကြေး မပေးရလေ အောင် အလုပ်သမားတို့၏ အပေါ် တွင်သာ ဆင်ခြေပေး အပြစ်ပို့သေး၏း ကုမ္ပဏိကြီးများ ရှိသည့် ရပ်ကွက်မြှုံနယ် များတွင် ကုမ္ပဏိ ဆေးရုံများသည်အစိုးရဆေးရုံများထက် သာလွန် ကောင်းမွန်ကြောင်းတို ထောက်ရှုခြင်း အားပြင့် နေရှင်တို့၏ စေစာနာရင်းကို သိရှိနိုင်ကြပေလိမ့်မည်း။

စာလိုပ်သမားကို သက်တန်းတိုးစသောခနဂ္ဂင်စနစ်

ခါတိုင်း ခါတိုင်း ၄-၅ယေဒက်မျှသော အလုပ် သ မားတို့ လုပ်ကိုင်သည့် အလုပ်ခွင်နေရာများတွင် လူလျော့ ပြစ်၍ အလုပ်သမား တယောက်ထဲကိုသာ လုပ်ခိုင်းခြင်း သည်မည်မျှ အလုပ်သမားတို့ကို ယက်တန်း တို့စေကြောင်း ကို လူတိုင်းတွေးတော့သိရှိနိုင်ကြပေလိမ့်မည်။

အာဠာဝက သခင်ဘိုးလူကြီး

18 6

ပြယ္ဂ်ကား

တနေ့လျှင် မိုင်၊ ၅ ဝ ကျေ သွားသောမော်တော်ကား သည်၊ ၁ ဝ နှစ် ခံပါက ၎င်းတို့ကို တနေ့လျှင် မိုင်ပေါင်း ၁ ဝ ဝ စသည်ဖြင့် ခရီးပို၍သွားစေသဖြင့် ၎င်းမော်တော် ကား မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ (၁ ဝ)နှစ် ခံတော့မည်မဟုတ်၊ နေရှင်တို့ အဖြတ်အစွန်းရသည်ထက် ငှစေခြင်းငှာ၊အလုပ် သမား တင်းရဲသားတွဲသည် သက်တန်းမစေ ခင် အသေခံ ရကုန်၏။

စစ်ဖြစ်ပွားချိန်တွင်သာမဟုတ်သေး၊ တိုင်းပြည်ငြိမ်သာ အေးချမ်းစဉ်တွင်လည်းနိုင်ငံခဲ့ စနစ် နတ်ဆိုးများသည် များစွာသော အလုပ်သမားဆင်းရဲသားတို့ကို ဖမ်းစားပေ သေး၏။

စေတ်သစ်က**ာက**ဝိလ္လ⁹ယများ

နှစ်စဉ် နှစ်စဉ် အမြတ်အစွန်းအဖြစ် ေွသန်းပေါင်း များစွာကို အလုပ်သမားတို့၏ ကာယ၊ ဉာဏ်ဏ၊ လုံ့လ ဝိရိယသက်သက်ဖြင့်နေရှင်တို့ရရှိတတ်ကြသော်လည်းအလုပ် သမားတို့၏ အမေါ် တွင်ကား ဖုတ်လေသည့်ေါးပို ရှိလေ တယ်မှ မမှတ်သော စိတ်ထားမျိုး နေရှင်တို့ ထားရှိခြင်း ကို အလုပ်သမားတို့အတွက် ဆောက်လုပ် ထားသောနေ အိမ်တန်းလျား များ၏ အခြေအနေကို ကြည့်ရှုခြင်းအား ဖြင့် သိနိုင်ပေလိမ့်မည်း

အ လုပ် သ မား တို့ ၏ ကျန်း မာ ရေးကို လုံးလုံး ဂ ရ မ ပြ ဘဲ၊ နေ အိမ် တန်း လျှား တို့ ကို ဆောက် လုပ်ပေးထား၏၊ အလုပ်သမား တအိမ်ထောင်လုံး အိပ် ရအေတွက် ၁ ဝ ပေ ပတ်လည် အခန်းတခန်း အလုပ်သ မားတို့က ညွှေခန်း၊ စာမင်းစားခန်း၊ နေထိုင်ခန်း၊ အိမ် ထောင်ပရိဘောဂ ထားရန်အဖြစ် တခန်းကိုလည်း အမျိုး မျိုးနှင့် အသုံးပြုရသည့် တံခါ၊မရှိ၊ ဟာလာ ဟုာ်းလင်း ဖြစ်သော ၁ ဝ)ပေ ၆၊ ပေ။ တခန်း၊ အလုပ်သမားထ အိန်ထောစ်လုံး နေထိုင်ရန်အတွက်၊ အတွက်ကျ အကျယ် အဝန်း စုံစုပေါင်း စတုရန်း ပေပေါင်း ၆ ဝ၊မျ သာ ဖြစ်တော့သည်၊ ဥရာပတိုက်သားတဦးတည်း နေထိုင်ရန် အတွက် ဆောက်လုပ်ထားသော ၂ ထပ်အိမ် များမှာမူ ကား စတုရန်း ပေပေါင်း ၁ ဂ ဝ ဝ မျ၊ ကျယ်ဝ န်း၏၊ ထည်းကျဉ်းမြောင်းလှသည့် နေအိမ် တန်လျား များတွင် နေထိုင်ခြင်းစားဖြင့် အလုပ်သမားတို့၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ဓာကျင့်စာရိတ္ထကို မည်မျှထိခိုက်နှစ်နာစေကြောင်း သိရှိနိုင် ပေးပိမ့်မည်။

တအိမ်လုံးတွင် ပြူဘင်းပေါက် တပေါက် သာလျှင် တပ်ဝဲထားခြင်းကြောင့် လေကောင်း လေသန့် မှန်မှန်မရရှိ သည့်အပြင်းရောဂါဆိုးအမျိုးမျိုးကိုလဲ လွယ်ကူစွာပြန့်နှံ့ စေနိုင်ခြင်း၊ တြမ်းပြင်မှ တတော်မိတ် ခေါင်းမိုး အထိ သမဲ့ပေ၊ သာကွာပေးသဖြင့်၊ နေ၏အပူရှိန်ကို လွယ်ကူစွာ ကူးသွယ်ယူဘတ်သော သတ္တိရှိသည် သွတ်မိုးကြောင့် ပြုတ် ထားသည့်အလား ပူပြင်းလာသည့် အခန်းကျဉ်းကလေး များအတွင်းတွင် အလုပ်သမားမိသားစုတို့သည်းညှပ်ပူးညှပ် ပိတ် နေထိုင်ကြရသဖြင့် ကျန်းမာခရး အခု နေပူတဲတွင် နေရသည့်ထက် ဆိုးဝါးခြင်း၊ စသည်တို့သည် အလုပ် သ မားတို့၏ ကိုယ်ဖိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာမှု အလုပ်သမားတို့၏ ကျန်းမာရေးများကိုအလွန်အကျူးထိခိုက်စေ၏။

တနည်းအားဖြင့် ဆိုရမည်မှာ အလုပ်သမားတို့၏ နေ ရေး၊ ထိုင်ရေး၊ အခြေအနေသည် ဥပုညခရး၊ ကာက ဝလ္လ[ိ]ယ ဇာတ်တွင် ပါရှိသော၊ အကာဆူးကေ်၊ အင်ဖက် အမိုး၊ ကြူရိုးတိုင်တူ နေပူကြဲကြဲ ဝက်သိုက်ထဲ၌၊ အုဋ်ခဲ ခေါင်းအုံး၊ အိုး တလုံးဖျာမရှိ၊ ဘူမိကမ္မသာ၊ မြေမွေ့ ထုဝယ် ချူချာတော်မူလှသော ကာကဝလ္လပိယ မွဲပြာ မောင်နှံ တို့ ပျော်ကြသည့် ခမ်းဝါး" ဆိုသည့်စာပုခ်တွင် ပါသော နေရေး ထိုင်ရေး အခြေ အနေထက် ဆိုးဝါး ကြောင်း ရေနံမြေ၏ ခြောက်တွေ့ ပူပြင်းလှသော ရာသီ ခုတုက သက်သေခံပေလိမ့်မည်။

အထိပ်ခါယ်ငွေ့များ

ရေနံခြေရပ်ကွက်များတွင် အလုပ် လုပ်ကိုင်ကြရသော အလုပ်သမားတို့သည်အလုပ်ခွင်၌အလုပ် လုပ်စဉ် ကန့်ခါတဲ့၊ ရေနံခါတ်များပါဝင်သော အသိပ် ခါတဲ့ခို၊ ခါတ်ငွေ့ များကို ခန့်စဉ်နှင့်အမျှ ရှူရှိုက်စနရခြင်းကြောင့် မကျန်း မမာပြင်ခြင်းမှ ပပျောက်စေရန် လုပ်ခပျော် အခွင့် လုံ လောက်စွာမရရှိသဖြင့် အလုပ်သမားတို့၏ ကျန်းမာမှုသည် တနေ့ထက်တနေ့မတေ့တော ဝန့်လောက်အောင်ပင် သာ၍ သာ၍ ဆိုးခါးနေတော့၏၊

ဥစ္စောပတိုက်သား မျက်နှာဖြူတို့ကား အလုပ်ခွင်၌ရင်း နေချလိုင်ရေး အခြေအနေရသော်၎င်း၊ ကုမ္ပဏီက မေး ထားသော နေအိမ်များနှင့် အခြေအနေအရသော်၎င်း အထက်ပါကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေသည့် လေဆိုး လေ ညှစ်များကို အလုပ်သမားများကဲ့သို့ မရှူမရှိုက်ရရုံမျှ မကြာ ဆရာဝန်တို့က ၎င်းတို့ကို ပိုးမွှားမွှေးသလို မျက်ရေ မပြတ် ဂရုတစိုက် စောင့်ရှောက် ကြပ်မပ်ကုသ သဖြင့် ၎င်း တို့၏ကျန်းမာရေးကို လုံးလုံးမထိခိုက်ဟု ဆိုရပေလိမ့်မည်။ ၎င်းပြင် ဥရောပတိုက်သားတို့ (၃)နှစ်တကြိမ်း(၆)လ လခအပြည့်၊ ပဋမတန်းဖြင့် ခရီးစရိတ်လည်း တပါတည်း ကုမ္ပဏိက ပေးကမ်းထောက်ပဲ သေး၏။

အလုပ်သမားတို့ကိုမူကား ညာကပေး၊ တယ်ကပြန်ယူ သည့်နည်းဖြင့် ဘာသာရေးနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ခွင့်ရက်များ ကိုပင်လည်း ပြန်လည် ဖြတ်နှတ်ခဲ့သည်မှ စနက်မီးစကား၊ သပိတ်အရေးတော်ပုံ မီးကောက် မီးလျှ ကြီးများ ဖြစ်ပွား ခဲ့ကြောင်း လူတိုင်းအသိဖြစ်၏။

တိုးဝါးသည်စနစ်

နေရှင်တို့ အမြတ်အစွန်းရမှုအတွက် အလုပ်သမား ဆင်း ရဲသားတို့ ကျိုးရ—ကန်းရ အင်္ဂါချွတ်ယွင်းခြင်းခံကြရ၏။ လူချင်းမတူ၊ သူ့စျင်းမမျှ မိမွေးတိုင်း ဘမွေးတိုင်း ဘဝကို ပင် စွဲနို့လွှတ်ကြရကုန်၏။ ရောဂါဆိုး အမျိုးမျိုးတို့ကို မိစိးနှိပ်စက်မှုကြောင့် လူစဉ်မမှီကြရ။ ဖွတ်ကြော ပြာစု၊ ခရုဆ်ကျွတ်၊ ခါးဝတ်လှူ့ချင်း၊ ထမင်းရက်ချန်၊ ရေရက် မှန်နှင့် နေကြရ၏။ သက်တမ်းမျှမစေ့ခင်လည်း အသေခံ ပေးကြရ၏။ ပညာသင်ကြားရေးဘက်က ကြည့်ပြန်လျှင် လည်း ရှင်ဘုရင်ကြီးမာပါစေ၊ စုံထောက်ကြီး တမ်ခိုးကြီး ပါစေ၊ အသက်ရှည်ပါစေ-ဆိုသည့် ကျွန့်ဘဝကို အရှည် သဖြင့် တည်တန့်စေမည့် ပညာကိုသာ သင်ကြားကြရ ကုန်၏။

ဤမျှလောက် ယုတ်မာညစ်ညမ်း ဟောသရမ်းလှသော အမျှေစနစ်ဆိုး စနစ်ညစ်ကြီး၏ ဖိနှိပ်ကြိတ်နယ်ခြင်းကို မခံ မရပ်နိုင်လွန်းသူဖြင့် အလုပ်သမားတို့သည် မလွဲမရှောင်သာ တော့ဘဲ သပိတ်လက်နက်ကို စွဲကိုင်ကာ နေရှင်တို့ကို တိုက်ခိုက်ခုခံခဲ့ကြရ၏။ ရေနဲမြေသပိတ်အရေးတော်ပုံကြီး သည် လူ့ အခွင့်တရားကို နေရှင်တို့က ဖခနေနဲ့ မေါက်ပြား ကျူးလွန်စော်ကားမှုကြောင့် ဖြစ်ပွားရကြောင်း ထင်ရှား လူပေပြီ။ ထို့ ကြောင့် ဤအရေးတော်ပုံကြောင့် ဖြစ်တွန်း အပ်သော ကျွာ့အနိုင္တဲ့ အကျိုးတရားသည် ရေနံကုမ္ပဏီပိုင် နေရှင်တို့၏ တာဝန်သက်သက်မျှဖြစ်သဖြင့် ထိုတာဝန်သည် နေရှင်တို့၏အပေါ် ၌သာ လုံးစတည်ဧရေမည်။

သပိတ်ကိစ္စကြောင့် ဖြစ်ပွားသည် စီးပွားရေး နှစ်နာချက်များ

ရေနံကုမ္ပဏီများက အမြတ်အစွန်းအဖြစ် ရရှိအပ်လော ငွေကောက်ခံရရှိသော အခွန် အထုပ် စသည့် ပစ္စည်းသစ် များကို စုပေါင်းလိုက်ပါက ဖျမ်းမျှခြင်းအားဖြင့် ကနေ့ လျင် ငွေပေါင်း တသိန်းခွဲမှ နှစ်သိန်းနီးပါးခန့်ဖြစ်၏။ဤ မျှလောက် များပြားသော စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့သည် သပိတ် အရေးတော်ပုံအစပြုရာ လွန့်ခဲ့သည့် (၄)လခန့် ကတည်း ကပင် ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားခဲ့ပေသည်။

နေရှင်တို့၏ ပယောဂကြောင့် ဖြစ်ပွားခဲ့ရသော ဤ သပိတ်အရေးတော်ပုံကြီးသည် မြန်မာပြည်ရှိ ဆင်းရဲသား ခေါင်းရွက်ထမ်းပိုးထမ်းစျေးသည်များတို့၏ စီးပွားရေးကို မည်မျှ ထိမိုက်နစ်နှာစေကြောင်းကို တွေးကြည့်ခြင်းဆား ဖြင့် သိရှိနိုင်ပေလိမ့်မည်။လှေသူကြီး လှေမောက်က အရေး မကြီးလှစျေ။ လှေထိုးသား စောင်ပါသွားခြင်းတား အရေးကြီး၏။ နေရှင် နိုင်ခဲ့ စနစ် တည်တန့်နေထမျှ ကာလပတ်လုံး မရှိတောင်စား ရှိကြောင့်ကျ ဖြစ်ရမည်ကား မလွဲတည်း။ အလုပ်သမား ဆင်းရဲသားတို့ လွတ်လပ်မှသာလျှင် လူတိုင်း လည်း လွတ်လပ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ နိုင်ငံချဲစနစ်ကို အရင်း အမြစ်မှနေ၍ သုတ်သင်ခနေသော ရေနမြေ အလုပ်သမား တို့ကို လွတ်လပ်ချား လိုသား နှစ်ချိုက်သူတိုင်း စစ်ကူပေး ရမည်ကား မလွဲသော မဟာဝတ္တရားတော်ကြီး ဖြစ်တော့ သတည်း။

စစ်တွေမြို့ထုတ် ဒို့လက်ရုံးသတင်းစာမှ ကောက်နုတ်ချက်

ရေဒီအလုပ်သမားများအတွက် သခင် ကိုယ်တော်မြိုင်းက တိုင်းနေပြည်သူရှင်လူအပေါင်းတို့အား မေတ္တာရပ်ခံခြင်း

အကြောင်းကို ဆိုလျှင် တုရင် သီရိခမ္မာသောကမင်း တရား တည်ထားတော်မူခဲ့သော မုဒ္ဓော စေတီတော်အဝင် မြှေခြင်းတင်ဟု ထင်ရှားခဲ့သည့် စနေနှံတုရားကြီး၏ တရား တည်းဟူသော ရောင်ခြည်တော် (၆) ဆိုင်တို့ တဖြင့်နက် ကွန့်မြူးတော်မူရာ ဆိတ်သာ ကွန်းထောက်မြို့ ဟူ၍၎င်း၊ နောက်နောင်တဖန် ပုဂ အင်းပတော်တို့မှာ ရေနဲ့ သင်္မြို့ ဟူ၍၎င်း၊ မြင့်ညောင်းတဖန် ရှည်ကြာပြန်သော်၊ရေနဲ့ သာ

0.9

တည်းဟူသော ရေနံ့ အပေါင်းတို့ မြစ်ချောင်းသဏ္ဌာန်၊ ယိုစီးပြန်သမို့ ၊ ရေနံချောင်းမြှုဟူ၍၎င်း (သုံး) ကြောင်း၊ (သုံး) လိ(သုံး) နာမည်ဖြင့် မြန်ပြည်အတွင်း ကျော်ဇော ခြင်းရှိပေသော ဘူမိသေဋ္ဌ၊ မြေများနက်သန်၊ အောင်မြေ မှန်သော ရေနံချောင်း မြို့ကြီး၏ အတိကာလ၊ မြန်မာ ရာဇဝင်၊ ထို့ ပြင့်တခန်း၊ မြို့တည်းစာဘာမ်းတို့အရ ပေါ်ပြ ရမည်ဆိုလျှင် အောက်တွင် ပါရှိသည့်အတိုင်းပင်တည်း။

ငါးကျိပ် ငါးပါးသော မင်းတရားတို့ စံတော်မူခဲ့ရာ အရိမဒ္ဒနာပူရမည်ထော ပုဂ ပြည်တွင်၊ ၃၆-ကြိမ်မြောက် စိုးစံတော်မူသော တန်နက်မင်းလက်ထက်၊သက္ကရာဇ် ၂၆၈ ခုနှစ်တွင် စလေမင်းခွေး၏ လက်ချက်ဖြင့် တန်နက်မင်း နတ်ပြည်စံရကား မိဖုရားကြီးသည် ဤမည်သောဆော့တော် မျိုးတော် ၁၂ အိမ်ထောင်တို့နှင့် တိမ်းရှောင် ထွက်ပြေး ခဲ့ရာ ဆိတ်သာကွမ်းထောက် မည်သော တောကြီးအတွင်း သန့်ရှင်းသာယာသော မြေပြင်ထက် စီးတွက်သော မြေဆီး ဩဇာ ရေနဲ့ သာများကိုတွေ့ခြံရာ၊ စိတ်သာကွမ်းထောက်မြို့ မြေတိုင်းသူကြီးထံဝယ်၊ နယ်လေးရပ် သတ်မှတ်တောင် းယူ သည်မှာ.... ကပိုတ်စစ်ပွဲ

200

- (၁) အရှေ့ကို တောင်ခဲ့မောက်၊
- (၂) အနောက်ကို ပြားကြီးတောင်။
- (၃) တောင်ကို ယောက်သွား တောင်တွင်ရင်း မင်း လင့်တောင်။
- (၄) မြောက် ကိုကျောက်မဆင်။

အကြင်သို့သော နယ်လေးရပ်အတွင်း တန်နက်မင်း မိဖုရားဆွေးသားစု ၁၂-အိမ်ထောင်တို့သည်းဤအဆိုပါ ရေနံ့သာတည်းဟူသော မြေဆီရေနံများကို တူးဖေါ် ရောင်းချစားသောက်နေထိုင်ကြပေကြောင်း။

၎င်းစာဆိုပါ စလေမင်းခွေးလက်ထက်မှုမှင်း (၆)ဆက် မြောက်ဖြစ်သော ဆနော်ရထာမင်းစော လက်ထက်တော် တွင်းမှာ သူဝဏ္ဏဘုံ မိမည်သော ဆထု ပြည်မှ ပိဋကတ် တော်များသည်။ ဤမည်သော ပုဂ ပြည်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ရာ စာပေပိဋကတ်တို့ကို ပိုးဟတ်၊ ပရွက်၊ ကြွက်၊ အစရှိသော တိရိစ္ဆာန်တို့ မပျက်ဆီးစိမ့်သောငှါ နှံသာမြေဆီ တည်းဟူ သော နေနီဖြင့်သုတ်လိမ်းရမည်ဟူသော ရှင်အရတ်၏ မိန့် ခွန်းတော်အလိုကြောင့်ထိုအဆိုပါတွင်းစားရိုး ဆွေမျိုးတစု တို့က၊ ကောင်းမှုကုသိုလ် ပြုလိုလတ်သဖြင့် ဝိဋကတ်စာဝပ တို့ကို သုတ်လိမ်းတို့ရန်း စေတနာပြဋ္ဌာန်း၍ လှူချိန်းသော အလေ့အထရိကြ၏။

၎င်းနောက်သော်နော်ရထာမင်းစောမှ (၄) ဆက်မြော်
တွင် စိုးစံတော်မူသော အလောင်းစည်သူဘုရင်သည် တိုင်း
ခွင်လှည့်လည်တော်မူဆု ဆိတ်သာကွမ်းထောက် ခေါ်တွင်
ဟောင်း၎င်း၊ ရေနံ့သာမြို့ တလျောက် ယောက်သွား
တောင်ခေါ် ရင်းမင်းလင်းတောင်သို့ ဆိုက်ရောက်တော်မူ
လင့်ကစား၊ မိဖုရားမောင်းမ အပေါင်းတို့သည်- ၎င်းရေ
နံ့သာဆီတွင်းတို့နှင့် ရှုခင်းသာယာသော ရေနံချောင်း
အရပ်တွင် ပျော်ရှင်မြူးတူး မဇူးမမြင်၊ ဘုရင်ထံမှောက်၊
အရောက်အလါပင့်၍အခွင့်မပြေရှိရကား၊ညောင်အုရှ်မြိုစား
ရှေညောင်မြိုစား စသော မိဖုရား(၇)ပါးနှင့်တကူ၊မိဖုရား
တို့၏မောင်တော်ကို ပါကွစ်မျက်၍ အသက်သေကြသော

သပိတ်စစ်ပွဲ

208

စာခါ အဆိုပါအရပ်တွင် နတ်ဖြစ်ပြန်၍ ရေနံတွင်း တ လျှောက်ကို စောင့်ရှောက် နေဆိုင်ကြရာကြာင်းနှင့် ရှေး ဟောင်းယမန်က ရေနံတွင်းစား တွင်းရိုးတို့ကို မြောက်ပသ ကြသည်။

ဆုတောင်းလက်ာမှာ

ဘိုးကြီးသခင်၊ ကျေးဇုးရှင်နောင်၊ ညောင်ထုပ်၊ ညောင်ရွှေ၊ စလေထိးလင်း၊ ကျပင်းပုပွဲ ါးသောင်ရမ်းစား၊ ပိဖုရား(၇) ပေါ် မောင်တော်ထင်ရှား၊ ကြေးပုဏ္ဏား၊ စားတော် ခေါ် ပါလောက်တော်ခေါ် ပါ၊ အစဉ်ကိုး၍ အရိုးတင်ပါသည်။ အမြုတ် တောင်လိုတန်းပါစေ၊ အရည်ခေါင်းသို့ ပန်းပါစေ၊ မစတော်မှပါမည့်အကြောင်း နှင့်ဆုတောင်းတင်မြောက်ကြပေကြောင်း 220

၎င်းအခါကစ၍ မြေသီကို ရေနံခေါ် ကြသည့်ပြင် အကြင်သို့သော ရတနာပူရ အင်းဝခေတ် ဂ၆၃-ခုနှစ်အတွင်း၊ မင်းအ ဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသော ရွှေနန်းကြော့ ရှင်လက်ထက်သူပျက်၊ သူမှု ၊ သူ့ပုန်အပါ အဝင်၊ ရှေ့နော်ရထာ၏ ကျွန်ငသောက် ကြာတို့ ထကြသောင်းကျန်းသည်တွင် အ ကြင်သို့သော ရေနံချောင်း ခေါ် တွင်ရာ ရေနံ့သာမြိစားကမ္မာသာဇီဝဘွဲ့ခံအမတ် မောင်ရွှေကျိုင်းသည် ဤမည်သော ဘုရင် သခင် ရွှေနနီးကြော့ရှင်၏အတွက်၊အသက် ကိုလဲ၍၊ အောင်ပွဲယူခဲ့ကြောင်းနှင့် ရှေး ဟောင်းရာဇဝင်များအရ၊ ကဝိလက္ခမည် သော သတိပုံတွင်၊ ရွှေနန်းကြော့ထံ အ သေခံရေနံ့ သ၁စားပွဲဟူ၍ စပ်ဆိုတော် မူခဲ့ကြေခင်း။

၎င်းအထက်က အမြွက်မျှဘော်ပြခဲ့သော လောက်ရတ

နာ၊ လောကုတ္တရာ ရတနာအပေါင်းတို့နှင့် ကောင်းမှန်စွာ ပြည့်စုံကု လကြွယ်ဝသော ရေနချောင်းမြို့၊ တွင်းရှိ၊ တွင်း စားတို့မှာ၊ သူနာပရန်၊ ကမ္မဒီပ၊ ကမ္ဘောဗနှင့်၊ ရာမညမတ် ခြံ ၊ ပုဂ ၊ မြင်းစိုင်း၊ စစ်ကိုင်းပင်းယ၊ အင်းဝတပြာ၊ ရတ နာသိတ်၊ စသောမင်းအဆက်ဆက်၊ ပိဋကတ်တော်သုတ်ရန် ရေနံအနည်းငယ် ဆက်သွင်းရခြင်းမှတပါး၊ အခြားဆော မင်းမှုစိုးဝန်၊ အခွန်ဝင့်ကြေး၊ မပေးဆောင်၊ မထမ်းမရွက်၊ သက်သက်ကင်းရှင်း၍၊ တွင်းကြီးမင်းတွင်းခေါင်မင်း၊တွင်း ဆော်မင်း တွင်းရိုးပင်း၊ စသည်ဖြင့် မြန်မာဘာသာ ကသ ညာနှင့် မင်္ဂလာရှိခဲ့သော ရေနံအျာင်းမြို့တလွှား တွင်းစား တွင်းရိုး၊ အမျိုးသန့်စင်၊ သာကီဝင် မရွောတ္ရွိမှာ မစ်ပမာ၊ က ကြမ္မာလျှင်၊ ဖန်လာချိန်ကျ၊ သိမ်းလှဘို့။ ။ သိင်္ဃ တန်ဆောင်၊ ဘုန်းတော်မှောင်၍၊ ကုန်းတောင်နေမီးမထိန် ည်း၍၊ တိုင်းကြီးပြည်ကြီး၊ အချီးနှ®းလျှင် ထီးသုံးနှန်း ထုံး၊ မြို့သုံးသူည ဤသုံးဝတွင်၊ သူညခေတ်မှာ၊ ဖြစ်လာရ ချေ။ တို့တတွေသည်။ သေသော်မှတည့်သြော်တောင်း၏။ ဟူသော မန္တလေးပျက်တမ်းချင်းနှင့်အညီ၊ ဤသည်သော စေတ်၊ သက္ကရာဇ်တမှောင့် ၁၂၄၇-ခုနှစ်မှာ တု**ံ**ဘေ တားမားတည်းဟူသော ဓန္ဒရှင်တို့နှင့် မြန်မာဘုရင်တို့သည် အကြင်တောင်ငူ သစ်တောရေးကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဖြစ်ကြ သည့်မှဆင်းတွင်၊အင်္ဂလိပ်မင်းတို့တိုက်ခိုက် သိမ်းရုံးရာမြန်မာ ပြည်အလုံးဆုံးရှုံးခဲ့ရသည့်ကစရိမြန်မာပြည်အတွင်း ယင်း

အသိုပါ ရေနံချောင်းမြို့သါးတွင်းစါး၊တွင်းရိုးတို့မှါခိုကိုးရာပွဲ၊ အားပါးနဲ့လျက်တကယ်နေရှင်ကြီးများဖြစ်ကြပေသည့် ဘီ အို·စိ ကုမ္ပဏိကြီးတို့ လက် တွင်း သို့ သက်ဆင်းကျ ရောက်၍၊အောက်ကျ နောက်ကျ၊ အကျကြီး ကျလျက်၊ မြန်မာတိုင်းဘွား၊ ဆင်းရဲသားဟူသည်ကူလီတည်းဟူသော ရေနီ အလုပ်သမား အပေါင်းတို့မှာလည်း ၎င်းစုနှင့င်း ဘီ-အို-၈ သူဋ္ဌေးတို့ ကြွေးသမျှပေးသမျှခုက္ခဆင်းရဲကြီးစွာ နှင့်လုပ်ကိုင် အသက်မွေးကြရှောပေကြောင်း၊ ဤသို့လျှင် အကြင်သဘာဝမွေနှင့် မမျှတသော နေရှင်ဝါဒသည်မမာ များ တိုင်းပြည်တလျှောက် ရောက်လာ ပေါက်လာရကား ရေနှံစမြေအလုပ်သမား၊ ဆင်းရဲသား အဧပါင်းတို့သည်။ နှစ်ရှည်လများ စွမ်းပကားနှင့် အာ ဆင်ကျိုးကုန်း၊ နွားနယ် ရန်းတော်လည်း အသုံးမင္၊ အစားမင္၊ ခါးမလုန္ပင့်ရက္မ တွင်းဆုံးလူဖြစ်ရှုံးကြသည့်အလျောက် နောက်သောခေတ် ဟုဆိုအပ်သော ရောင် သက္ကရာင် ၂၉၂၂-ခု၊နှစ်က တကြိမ်၊ ၁၉၂၅-ချနှစ်ကတကြိမ်ယခုလေဒလေသတယ် ၁၉၇ဂခုနှစ် တွင်တခါ့၊အထိုပါသီ၊အိုးစီ နေရင် တစုကို အ တုသည့် အ ထား အလုပ်သမား ဆင်းရှိသား တစုက စစ်ပြင်နေသည့် အနေ အလုပ်တွေကို အကုန်ရပ်စဲ၍ အလုပ် မဆင်းကြဘဲ။ စဉ်းမျဉ်းဥပဒေနှင့် အညီ ဤမည်သောသပိုဘ်လက်နက်ဖြင့်၊ ဖြို့ပျက်တိုက်ခိုက်ကြသည့်ကား သိကြားနှင့်အသူရာနှစ် မြူ ဟာခင်းသည့် စစ်ပွဲကဲ့သို့ တခဲ့နက် ဆူည လျက်ရှိချေသည်။

ဤသို့ အစပဋိပါ ခုတိယ။ အလုပ်ရပ်စဲရေး ဟူသော။ သပိတ်စစ်ပွဲများတွင် အလုပ်သမား ဆင်းရဲသားတို့ကားအ ရေးနိမ့်ခဲ့သည့် အလျောက် နောက်သောအခါ အဆိုပါ၊ ဘီးအိုးစီ နေရှင်တို့သည် ဤသို့သော အလုပ်သမား ဆင်း ရဲသား ခုက္ခသည် တသင်းတို့အား ညှင်းသတက် ညှင်း သည့်လက္ခာဖြင့်၊ ဆက်ခါဆက်ခါပြုမူကြသည့်အလျောက် ယခုတတိယအကြိမ်မြောက် မှောက်သော သပိတ်တည်း ဟူ သော အလုပ်ရပ်စဲကြသည့်မှာ (၆)ကျော်ကျော် (၇)လ နီးပါး ရှည်လျား မြင့်ကြာခဲ့လေသည်။

ဤရေနံ အလုပ် သမား ဆင်းရဲသား ဒုက္ခသည် အ ပေါင်းတို့ ၎င်း အလုပ်ရပ်စဲ စစ်ပွဲ ကို ဆင်နှဲ့ တိုက်ခိုက်ကြ သည့်ကိစ္စမှာ ပဌမ ချောက်မြို့မှစ၍။ ရေနံစချာင်းမြို့။ လှမ်းရွာ မိုလာတို့မှ တဆင့် ယခင်အား ၊ တေနာပူများ အင်းဝခေတ်က မင်းထားမြအစစ်ဖြစ်သော ပေါ် ထူကိပြည် သား၊ ကျင့်မှား အယူ၊ ကုလားဖြူ ငေက်ာကို မြန်မာ ဘုရင် ဆာကီဝင် တည်း ဟူသော အနောက်ဘက် လွန် မင်းတရားသည် ဤ- မည်သော မြိုလယ် ကားစင်တွင် ခါးတင်၍သတ်ဖြတ် ကွက်မျက်စောဉ်မူခဲ့ဘူးထု ရတနာ သံ လျှင်မြို့သို့ပင်လျှင် ကူးစက်၍လက်နက်တည်းဟူသောသမိတ် စစ်ပွဲ ဖြစ်ဆဲ တိုက်ခိုက်ဆဲပင်ဖြစ်လေသည်။ ယင်းသို့သော သပိတ်လက်နက် ကူးစက်ပြန့်ပွားခဲ့ရာ၊ အဆိုပါ ဘီအိုစီ-ဂန္ရှင်တစုတို့က ယခုအခါ နှစ်ဖြာနှစ်ရပ် စေ စပ်ရေး အဖွဲ့ ဖွဲ့ စည်းသည့် အချက်ကိုပင် လက်ခံရ လေပြီး ဤသို့ဖြစ်လင့်ကစား တီအိုစီ နေရှင်တို့က အကြင် ရေနံချောင်းတလျောက်၊ ချောက်နှင့် လမ်းရွားပို့သာ အစ ရှိသောဌာနတို့တွင် အလုပ်ရပ်စဲသူပေါင်း(၂ဝဝဝ)ကျော် မျှရှိပါသေးလျက်။ခန္ရရှင်တို့က အကြင်သို့သော ပရိယာယ် ဖြင့်၊ ရေနံမြေ သပိတ်မရှိတော့ဘူး။ အထူးဘလည် တယ် ဝယ်ဘယ်လို ထိုထိုဤဤ ပြောဆိုသေး၏။

သို့သော်လည်း။ ဘီ၊ ဆို၊ စီ နေရှင်တို့က အကြင်သို့ သော ကာလပတ်လုံး လျော့၍ မပေး။ ထိုသို့သော ကာ လပတ်လုံး အချုံး ဓာနိုင် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်လိုသော ဤသ ပိတ်မှာ အတိတ်အဆိပြည့်သောသံမဏ သဖိတ်အစစ် ဖြစ် သည့်အလျှောက် မပျောက်မရှည် ကပ်လုံးတည်မည်ကို ယုံ ကြည်မျော်လင့်ဘွယ်ရှိသည်။

ဤသို့လျှင်၊ ရေနံအလုပ်သမား ဆင်းရဲသား တို့သည် အတည်မှပျက် ဆက်ခါ၊ ဆက်ခါ၊ မခြား နေ့ညကြိုးစား ကြသည်မှာ ဘယ်သူ ဘယ်ဝါတို့ အကျိုးပါနည်း။ သပိုတ်စေ်ပွဲ

ccc

မြန်မာပြည်တွင် ဘီ၊ အို၊ စီ, ခနရှင်တို့သည် အကြီး အကျယ်ဆုံးဖြစ်၍ ဤသို့သော ခနရှင်တစုတို့အား အဲ့တု ကာ အလုပ်သမားတို့ခြနစ်နာချက် အစတွေကို ပပျောက် လေအောင် သပိတ် လက်နက်ကို သုံးနေကြချော်။

အကယ်၍ ဤအလုပ်သမား ကိစ္စကြီး အောင် ဖြင်ခဲ့ပါ မူ။ မြန်မာပြည်ရှိ အလုပ်သမားတို့အား နေရှင် တစုတို့ က အမှ အားလျော်စွာ ကျိုးနှံ လာပေမည်။ ယင်းသို့ ကျိုးနှံ သည့်အလျောက်ညှင်းပမ်းခြင်းများလည်းနည်းပါး ပေမည်းအကယ်၍ ဤရေနံအလုပ်သမားများ ကိစ္စကြီး ဆုံး ရှုံးသွားပါကမြန်မာ ပြည်တွင်နေရှင်တစုလုံးသည် ပိတ်ပုံး လွှမ်း မိုးသည်ထဲကို လွှမ်းမိုး၊ ကြုံးဝါးသည်ထက် ကြုံးဝါး ခါ နေရာထကာမှာ၊ အားလုံးသော အလုပ်သမား အ ပေါင်းတို့အား ညှင်းသည် ထက် ညှင်းမည်မှာ အတည် ကေနံဖြစ်တော့၏။

သို့ဖြစ်၍ ရေနံကိစ္စကြီး ဧအာင်မြင်မှသာအလုပ်သမား အပေါင်းတို့ ချောင်ချီပေမည်။ အောင်မြင်ရန် ကား ခွ

အာဋ္ဌာဝက သခင်ဘိုးလှကြီး

200

ပင်ဖြစ်တော့၏ ငွေဘယ်အတွက်လိုသနည်း၊ အလုပ် ရပ်စဲ ထူများအား သပိတ်အတော အတွင်၊ အစား အသောက် မချို့တဲ့စေရန်တကြောင်း၊ အလုပ်ရပ်စဲရေး အောင်မြင်ရန် အခြားကိစ္စ အရပ်ရပ်တို့ကိုဆောင်ရွက်ရန် တကြောင်း ဖြစ် တော့၏။

ထို့ ကြောင့်ဆရာသည် ယခုအခါ သိတ်သိတ် မနေနိုင် တော့ဘဲ၊ နွှဲခဲ့၊ တိုက်ခဲ့၊ သော သပိတ်အင်အား ပြည့်၍၊ ဘီးဗိုးစီ, နေရှင် အား၊ ဓာလုပ်သမားတို့က စစ်ပြုသည် ကိုနိုင်နှင်းစေရန် အလို့ ၄၁ဆရာ၏ အစွမ်းအားအလျောက် ထောက်ပဲ အဲ့သော တိုင်းနေပြည် သူ အပေါင်းတို့ထဲမှရေ နှံသပိတ်မှောက် ဓာလုပ်သမား အပေါင်းတို့အတွက် သင္ဒါ ကြေးအလို့ ၄၁ မေတ္ထာရပ်ခံလိုက်ရပေသည်။

ဤအလုပ်သမား ကိစ္စကြီး အောင်မြင် လိုသူတိုင်းတို့ သည်။ ဆရာတံသို့ ကိုယ်တိုင်ဆော်၎င်း။ စာတိုက်မှသော် ၎င်း။ မိမိတို့ သစ္ခါတရား စွမ်းအား ရှိသ၍ အမြန်ဆုံး သပိတ်စစ်ပွဲ 200 အလှူေွ့ကို ဆရာကြီး အောက်ပါခနအိမ်သို့၊ တင်ပို့ ရန် ရည်သန်သနှင့်အခွင့် လျှော်စွာမေတ္တာရပ်ခံအပ်ပါသဘည်း။ (ပုံ) သစင်ကိုယ်တော်မြိုင်း အမှတ်-- ၅ ချမ်းသာလမ်း၊ ကျွန်းတောကွက်သစ်။ ကြည့်မြင်တိုင်။ ၁၃ဝဝ—ပြည့်။ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၆-ရက်။

အာဋ္ဌာငက် သခင်ဘိုးလှကြီး

000

ရေနံပြေ တို့ဗမာအလုပ်သမားအစည်းအရုံးဝင် ခေါင်းဆောင်များ

ရေနံချောင်းမြို့ အလုပ်သမားခေါင်းဆောင်များ

သခင်ဘမောင်။ သခင်စံလိုင်။

သခင်လှိုင်။ သခင်စောဒဖေ။

သခင်ဖေကြီး။ ယခင်အေးမောင်။

သခင်တရင်။ သခင်အင်ရွှေတ်။

သခင်ထွန်းတင်။ သခင်ခမာင်လေး။

ချောက်မြို့ ဓာလုပ်သမားခေါင်းဆောင်များ

သခင်ဘိုးလူ။ သခင်ထွန်းခင်။

သခင်ဖေသန်း။ သခင်ဘတင်။

သခင်ခင်။ သခင်မေခင်ကြီး။

သခင်သင်။ သခင်ငွေရှန်။

သပိတ်စစ်ပွဲ

300

သခဋိလွင်။

သခင်တင်။

သံလျှင်မြို့ အလုပ်သမားခေါင်းဆောင်များ

သခင်ဗ။

ထခင်နာရန်ဆင်။

သခင်ထွန်းလူ။

သခင်ပဂ္ဂတ်တီ။

သခင်ဘိုးချင်း။

သခင်ဖိုဂ်ျားဆင်။

သခင်ညွှန့် ။

သခင်သိမ်းမောင်။

သခင်လှမြင်။

တခင်စိုး။

ရန်ကုန် ဗဟို တို့ဗမာအစည်းအရုံးကြီးမှ ဝင်ရောက်ကူညီသူများ

သခင်လေးမောင်။ သခင်သိန်းအောင်။

သခင်စ်ထွန်းလူ။

သခင်သိမ်းမောင်။

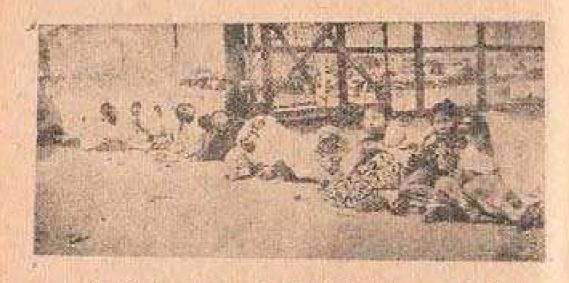
သခင်တင်မောင်။

သခင်နျ

အာဋ္ဌာဝက သခင်ဘို့လုကြီး

သခင်မြ(အောက်လွှတ်တော်အမတ်) သခင်လှမောင်။ သခင်သန်းတွန်း။ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း။ အထက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများသည် အလုပ်သမားများ၏ ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို တကယ်တန်း ဝင်ရောက် ဆောင် ရွက်သူများဖြစ်သည့်အပြင် အရာရာမှာ ထိန်းသိမ်း စောင့် ရှောင့်ကြလေသည်။

010

စတိုငျံနှင့်သံဂဟေ ဆော်ရှိပေါက် အဝင်-၂-ခု စလုံးကို အမျိုးသို့၊များစိတ်အားထက်သန်စွာဖြင့် တားဆီးပိတ် ဆို့အိပ်နေပုံ။ တို့ဗမာအစည်းအရုံး၏ ကြွေးကြော်သံ ဂျာနယ် အတွဲ(၁) အမှတ်(၅)မှ ကောက်နှတ်ချက်။

ရေနံမြေအရေးတော်ပုံ

ရေနံမြေမှ ကြွေးကြော်သံ။ တို့ပြည်—တို့မြေ—တို့ရေနံမြေ။ ရေနံမြေအလုပ်သမားများလည်မျိုကို အလုပ်ရှင် ထူဋ္ဌေးများက ညစ်သလော.... (ညွှန့်ပေါင်းအစိုးရ—ဒုတိယ တရားခံ) နေရှင်ကာကွယ် အုပ်ချုပ်ရေးသစ်-တို့အလိုမရှိ။

ငါတို့ ရေနံမြေအလုပ်သမားပေါင်း တသောင်းကျော် တို့သည် ဇန်နဝါရီလ (၉)ရက်နေ့မှစတင်၍ အလုပ်ရပ်စဲ ခဲ့ကြလေရာ ရက်ပေါင်း ၆ဝ ကျော်ခဲ့လေပြီ။ ရေနံမြေ အလုပ်သမားများ ဤလိုလားချက်နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ကိုလည်း ရေနံမြေ အလုပ်သမားများ ဒုတိယ အစည်း အဝေးအရ ငါတို့ လုံးဝသိရှိကြရပေပြီ။ ၎င်းတို့ကို ထပ်

0.0

အာဌာဝက သင်ဘိုးလူကြီး

275

မ၍ စွဲမြဲစွဲ၁ သိရှိရန်အတွက် <mark>အောက်ပါအတိုင်း မေါ်ပြ</mark> ဦးအေ့။

ရေနီမြေအလုပ်သမားများ၏ လိုလားချက်နှစ်နှာချက်မှာ

- ၁။ အလုပ်မှန္တတ်ဖစ်ခြင်းခံရသော သခင်-ခင်ကိစ္စ အလုပ်သမားများ အခွင့်မရှိဘဲ အလုပ်မှ ထွက်လျှင် ထုတ်ဖစ်ခံရသောနှစ်နာချက်။
- ၂။ နေ့စားမဟုတ်၊ လစစား အလုပ်သမား အမြ ပြောင်းလွှဲပေး၎န်။
- ၃။ တနှစ်လျှင် နေ့အား ၅၃ရက်ပေးရန်။
- ၄။ ၁-၂-၃ အချက်များကို ထုမ္ပဏီက- ၃-ရက် အတွင်း အစည်းအရုံးကြီးသို့ဖြန်ကြားရန်။
- ၅။ အလုပ်ရပ်သဲခြင်း ဆက်လက်ပြုရန်ကို အသိ အမှတ်ပြုရန်။

သပိတ်စစ်ပွဲ

ورد

၆။ ဘီ--ဆို--စီ-ကျောင်းများကို အလုပ်သမား အစည်းအရုံးမှ ကိုယ်စားလှယ်များအားဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ကော်မီတီနည်း အတိုင်း အုပ်ချုပ်နိုင်ရန်။

၇။ လက်ရှိဆေးဘက် ဆိုင်ထု ဆရာဝန်များ ဖြုတ်၍ အစိုးရနှင့် အလုပ်သမားဆရာဝန် ၂ယောက် ခန့်ထားရ၏။

ဂ။ ဘီတိုင်းအလုပ်သမားများ၊ တန်းလျားများ မှာ ကျန်းမာရေးနှင့် ဆန့်ကျင်၍ ပြုပြင် ပေးရန်။

၉။ ဆန်ဂိုဒေါင်ကို ကုမ္ပဏ[ိ]နှင့် အလုပ်သ**မား** များ၊ကိုယ်စားလှယ်များ တွဲတက် အုပ်ချုပ် နိုင်ရန်။ 2/9

အာဋ္ဌာဝက သခင်ဘိုးလူကြီး

- ၁၁။ လေဘာငြူရှိရုံးကိုဖြုတ်၍အလုပ်သမားများ ကာကွယ်ရေးရုံး ဆောက်လုပ်ပေးရန်။
- ၁ ၁ ။ အိုစၥ၊မင်းစၥ ဘဏ်စုဆောင်းရေးစာအုပ်ကို ဗမာလိုပြန်ဆိုထားရန်။
- ၁၂။ တန်းလျား ရပ်ကွက်နှင့် မွောရုံတွင် အလုပ် သမားများ လွတ်လပ်စွာ နေနိုင်ရန်။
- ာ ။ အလုပ်သမားများကို သက်သက်မဲ့ လေဘာ ြူရိုက ထုတ်ပစ်ခြင်းကိုရပ်တန့်ရန်။
- ၁၄။ စုံထောက် အချောက်အလှန့်နှင့် အနောက် အယှက်ကို ကန့်ကွက်ခြင်း။
- ၁၅။ ၁၂-နာရီမခိုင်းစေဘဲ ဂ-နာရီခိုင်းစစရန်။
- ၁၆။ ဆုေွကို ၅-နှစ်မပြည့်ဖြစ်စေ ထုတ်ပေးရန်။
- ာ၇။ ရေနှံမြေအိမ်ခြေများကို အစိုးရကဖျက်သိမ်း ခြင်းကို ကန့်ကွက်ရန်။

- ၁ဂ။ ရေနံချောင်းအလုပ်သမားများအတွက် ဆန့် ဂိုစေါင်အဖြတ်တော်ကြေးငွေများကို ပျက် ကွက်သည့် လခင္ဒေများ ဇန်နဝါရီလ ၁ဝ ရက်နေ့သုတ်ပေးရန်။
- ၁၉။ ရေနီမြေသည် ခန္ရရှင်လက်ပတ် နှစ်ပေါင်း ၅ဝ—ရှိနေသဖြင့် တိုင်းရင်းသား အလုပ် သမားများသို့ ပြန်ပေးရန်။
- ၂၀။ ဆေးရုံတက်ရသော လူနာများအတွက် ဥလ တိတ် လစာတဝက်နှင့် ခွင့်ပေးခြင်းကို တလ လစာအပြည့်နှင့် ကျန်နှစ်လတွင် လစတဝက် ရရန်တို့ဖြစ်သည်။

2)6

အာဋ္ဌာဝက် သခင်ဘိုးလှကြီး

ထိုလိုလားချက်ကန့်ကွက်ချက်များ အထမြောက် အောင်မြင်ရန် အောက်ပါကော်မီတီဖွဲ့၍ ကုမ္ပဏီများမှ တောင်းဆို၏။

၁။ လေဘာ ဦးသလိုင်။

၂။ တို့ဗမာအစည်းအရုံးဥက္ကဋ္ဌ သခင်လေးမောင်။

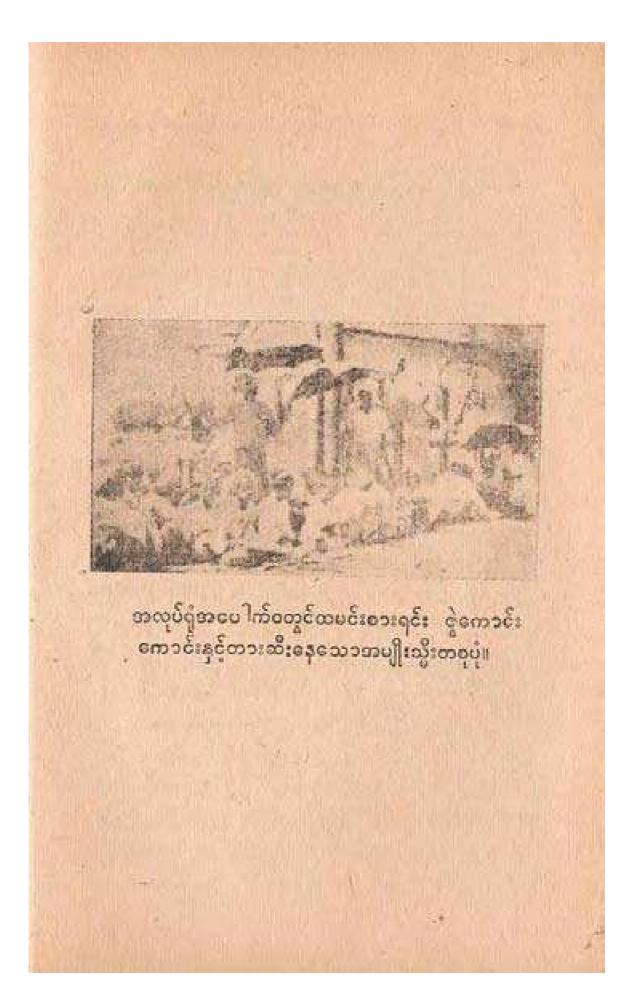
၉။ သခင်သင်။

၄။ သခင်ခ။"

၅။ သခင်ဘတင်။

၆။ သခင်စောခင်ဖေ။

၇။ ကိုယ် မင်းကိုယ်ချင်း သခင်မြတို့ဖြစ်ခကြာင်း ယခုထက်ထိ၊ ဤအထက်ပါ တောင်းဆိုချက် များ၊ မရရှိသည့်အပြင်။

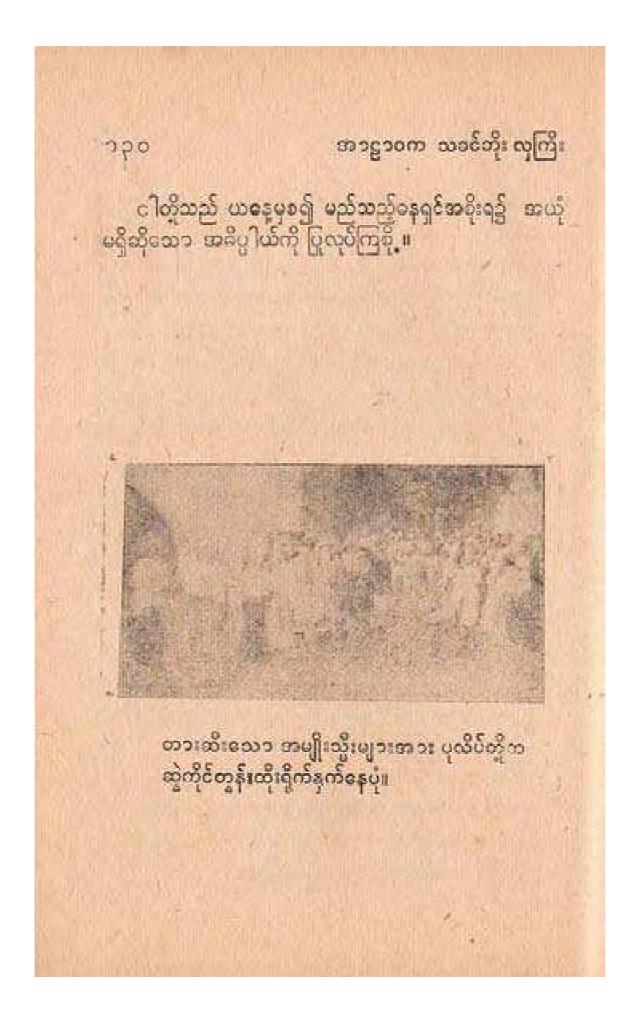
အာဋ္ဌာဝက သခင်ဘိုးလှကြီး

pjp

- ၁။ ၁၄၄-နှင့်၁၂၄(က)ပုဒ်မများကို အစိုးရသုံး စွဲခြင်း။
- ၂။ အလုပ်သမားမိန်းမများကို မြုံလိုက်ဖမ်းသီး ခြင်း။
- ၃။ နံပါတ်ခုတ်များဖြင့်ရှိက်နှက်ခြင်း။
- ၄။ ပုလိပ်အာဏာအသုံးပြုခြင်း။
- ၅။ အလုပ်သမား ခေါင်းဆောင်များ တရားစွဲ ထားခြင်း။
- ၆။ အမျိုးသမီးများကို ပုလိပ်များက ကိုယ်ထိ လက်ရောက်ညှင်းပန်းခြင်း တို့သာလျှင်ရေနံ မြေသပိတ်သမားများ ရရှိပေသည်။

အလုပ်ရှင်နှင့် ဘီ-အို-စီများကမှ ဖြူသည်မဲသည်ဟူ၍ ကြေငြာစာဘာဘာစေမျှ မထုတ်စေခဲ့ကြောင်း ဆင်းရဲသား အလုပ်သမားများမှာ နေရှင်သူဋ္ဌေးတို့၏ မထီးလေးစား ပြု လုပ်ခြင်းကို ခံရယ်မျှမက စည်းစေးစီဘန်းခြင်းမပြုရ အမိန့်၊ နေဝင်မီးညှိမ်းအမိန့် အစရှိသည်တို့ဖြင့်အစိုးရအမှုထမ်းများ ၏ တဘက်စီးနှင်း စီမ ခြင်းများကို စံကြရသေး၏။ နန်း ရင်းဝန် ၅ေ ကြံတာဘာမော်နှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး နေကြီး ဒေါက်တာ သိန်းမောင်တို့က အထက်ပါအစိုးရ အမှုထမ်းများ၏ တဘက်စီးနှင်း စိမ် ချက်များကို ဖျက် သိမ်းတန်သလောက် ပျက်သိမ်းရန် သပိတ်မှောက်သည့် အရပ်များ တိုင်းခမ်းလှည့်လည် ကြည့်သောအခါ၌ အမိန့် ပေးခဲ့သည်ဟုငါတို့ကြားသိရ၏။ ဆင်းရဲသား အလုပ်သမာ များမှာ အစိုးရအမှုထမ်းများ၏ ချုပ်ချယ်ခြင်းမှ အနည်း ငယ်မျှသက်ရာရရှိပေသည်ဟု သတင်းစာများထင်ကြသော် လည်း အလုပ်သမားသပိတ်များ၏ အရင်ခံနှစ်နာချက်များ နှင့်ပတ်သက်၍ (ဆင်းရဲသားဝန်ကြီးချုပ်နှင့်ကူးသန်းရောင်း ဝယ်ရေး ဝန်ကြီးသွားရောက်ခြင်းဖြင့်)ကား ဘာမျှ အ ကျောင်းမထုံးလူချေ။

အလုပ်ရပ်ဆဲခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ နန်းရင်းဝန်နှင့် ထူး သန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးချုပ်ထကြေငြါချက်ထုတ်ဝေ၏။ ထိုကြေငြချက်၌ မိမိတို့အခဏမျှေမတတဲ့နိုင်ကြောင်း ဝင် ရောက်စွက်ဖက်ရန် ဥပဒေမရှိကြောင်း၊ စုံးမ်းးရေးကော်မိတိ ဖွဲ့၍လွှတ်လင်ကနား၊ အစိုးရ(ဝါ)ဆင်းရဲသားဝန်ကြီးချုပ် အဖွဲ့၌အစြာခုမျှပြုလုပ်ပိုင်ခွင်အခြာခြင်းကျင်း(ဝါ)လက်ရှိ ညှန်ပေါင်းအစိုးရသည် ရုပ်သေးရပ် အရိုးရဖြစ်၍။ ဖခာ ပြည်ကျွန်ထက်ရှည်မည့် ခနရှင်ကားကွယ်မည့် အုပ်ချုပ်ရေး သစ်ကို ထောက်ခံသော သစုံးမရှိသည့် 'မျိုးနှစ်' များဖြစ် ကြောင်း ဝန်ခံချက်ပေးထားလေသည်။

တီ အို စီ သူ့ခဋ္ဌားများ၏ စေါင်းမာပုံကို ထောက်ရှုခြင်း အားဖြင့်ထိုကဲ့သို့ ဥပဒေများကိုအစိုးရကပြုလုပ်၍မပြီးသေး မှီရေနံမြေအလုပ်သမားများကိစ္စမှာကြေအေးနိုင် ရန်ခဲယဉ်း လှပေ၏။ ထိုကဲ့သို့ကြာရှည်စွာဆွဲ၍ ခွန်အားပြနိုင်ရန် အလုပ်သမားများအား....

(၁) ငွေအား၊ (၂) လူအား၊ (၃) အစည်းအဝေး၊ (၄) ဆူထူပူပူစီတန်းခြင်း၊ (၅) ယူပိနယ်လွှတ်တော်၌ (အလုပ်သမားကာကွယ်ရေး) ကူးသန်းရေး အရှတ်အထွေး ဥပဒေကြမ်း တင်သွင်းဘိသကဲ့သို့ ဗမာပြည် လွှတ်တော်၌ တင်သွင်းရန်၊ (၆) လွှတ်တော်စေတ္တရပ်ဆိုင်း၍ အလုပ် သမားများကိစ္စကို စာစိုးရနှင့်ဆွေးခန္ဓးခွင့်၊ (၇) ဤကဲ့သို့ မရလျှင် လွှတ်တော်အယုံမရှိ၊ အစိုးရအယုံမရှိ၊ အဆိုသွင်း ရန်၊ (ဂ) ဤကဲ့သို့မှမရပါက လွှတ်တော်အမတ်များ လွှတ်

(၁) မှ (၆)အထိပြုလုပ်နေ၏။ ပြုလုပ်အံ့။ အစိုးရ အယုံမရှိ အဆိုသွင်းရာ အမျိုးသားအစိုးရ ထောင် မယ်လေးဘာလေးနှင့် အဆိုးရှုံးသွား၏။ အမတ်ဂု-ဦးသာထောက်ခံ၏။ (သခင်ဥ-ဦး၊ဖေဘိယံ-၁ လေဘာ ၁-နှင့် အခြားအမတ် ၂-ဦး။

၎င်းသို့ကား တကယ် အာဇာနည် မျိုးချစ်ဆန့်ကျင် ဘက်ဂိုဏ်းဝင်များ ဖြစ်လေသည်။ ငွေနှံမြေသပိတ်သမား များ ကူညီရန်အတွက် ရန်ကုန်မြို့၌ မြိုလုံးကျွတ် အစည်း အဝေးကြီးကို ဘုရင်မ ပန်းခြံ၌ကျင်းပခဲ့၏။ ရွှေတိဂုံ ဘုရား၌ သပိတ်အမျိုးသမီးများ ညင်းပန်းမှုကို အခိက ထား၍ အစည်းအဝေးပြွ၏။ ထို့နောက် မြို့ထဲလှည့်၍ ခန္ရရှင်တွန်းလှန်ရန် ဆူပူခဲ့၏။ အောင်မြင်ခဲ့၏။ တမြို့လုံး လွှင်လွှင်ရုရုဖြစ်သွားလေ၏။ လှုပ်ရွမှုခါတ်ကြီးသည်၊ တော မီးပမာ တပြည်လုံးပြန့်နှံ့သွားသည်ဟူသတတ်၊ ငါတို့ဗမာ လူမျိုးသည်။ အမျိုးထိကနာတတ်သည်မက အလုံပ်သမား ထမင်းရှင်များထိလျှင် ' နာတတ်လာစချပြီး သပိတ်မိန်းမ ျိုများကို ပုလိပ်များကဆွဲရမ်းတွန်းဖယ်ပစ်ခြင်း၊တိရိစ္ဆာန် များကဲ့သို့ လော်ရီများပေ Tသို့ အပြုံ တခေါင်းကြီးလူများ ကို ငပိ-ငချင်သိတ်သကဲ့ တင်ဆောင်သွားခြင်း၊ ဘီ-အို-စီ ပိုင်အခန်းတခန်းတွင် အပေါ့အပါးပင် သွားခွင့်မပြီး ထမင်းအငတ်ထား၍ ပိတ်လှောင် ချုပ်နှောင်ထားခြင်း၊ တောက်ပံုရေးအဖွဲ့ အမျိုးသမီးမျှဘကို ပုလိပ်မျှားက ဒု**တ်** နှင့်ရိုက်သဖြင့်ထိခိုက်နာကျင်သွားသောကြောင့် ဆေးရုံပို့ လက်မောင်းကျိုးမဘတ်နာသူနာဧသမဘတ် မူးမေ သူမေ

သပိတ်စစ်ပွဲ

299

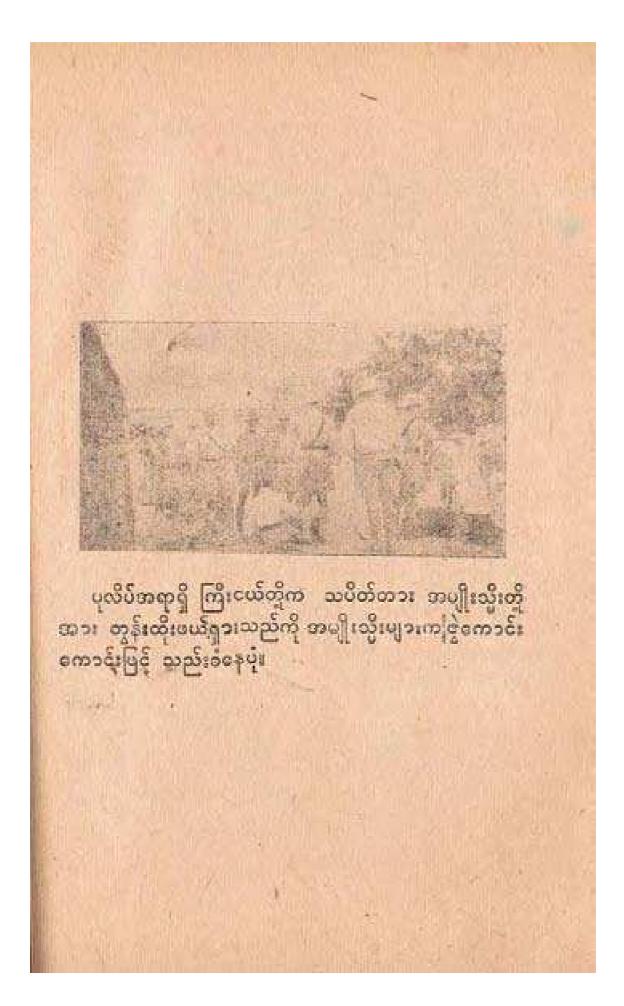
စသည်ဖြင့်သခင်အားရ ကျွန်ဒေါဏ်ဝမှုတို့သည်။ ဗမာအာစိုးရ နေရှင်အစိုးရဖြစ်ကြောင်း ထင်ရျားလုတော့၏။

မျက်နှာကြီးရာ ဟင်းဖတ်ပါ၍ နေရှင်သာ့ကာကွယ်၍ ဆင်းရဲသားတို့ဖိဆီးသောအစိုးရဖြစ်ကြောင်း ဆိ**တ်**ရေဖြင့် ပုံး၍မရတော့ချေ။ တို့ဗမာ တို့သင်းတို့သွေးချင်း သား ချင်းများအဖြစ်တွေကို ရှုကြကုန်၊သင်တို့ထမင်းရှင် အလုပ် သမားများ ဖိဆီးခံရခြင်းသည် သင်တို့ဖိဆီးခံရတော့မည့် ရှေ့တော်ပြေးဖြစ်သည်၊ အဆွေးတို့သခင်အရှင်တို့ မျက်နှာ ပြူအစိုးရ၏ လက်သတ်မွေး ဝန်ကြီးချုပ်အဖွဲ့ကို ယခုပင် ဖြုတ်ချရန် ကြံစည်ကြကုန်၊ ညွှန့်ပေါင်းစာစိုးရ မကောင်း လျှင် နောက်တက်သည့် မောင်ပုလဲ ခိုင်းဝန်တက်ကဲပေ မည်။ လွှတ်တော်ကို သပိတ်မှောက်ကြ သင့်တို့နယ်ကိုယ် စ်ားလည်များ ပြန်စေ်ကြ၊ ရေနှံမြေ အလုပ်သမားဖွဲ့ ာ စည်းခြင်းသည် ဗမာဖြည် အလုပ်သမားတိုင်း ဖွဲ့စည်းရန် ပြေးမှုမဟုတ်ပါလော၊ ဗမာတို့ နိုးကြ ထကြတုန် မဟုတ် မခံဘဲ၊ အမ္မမူကို တွန်းလှန်ကြကုန်လော၊ ဥပစေပြု လွှတ် တော်တွင် ရေနှံမြေ အလုပ်သမား များကိုအစိုးရ အရာရှိ များနှင့် ၎င်းတို့၏ လက်အောက် အမှုထမ်း များက

အာဋ္ဌာဝက သခင်တိုးလူကြီး

299

နှိပ်စက်ညှင်းပမ်းခြင်း ပြုနေသည့် သတင်းကို ဆွေးနွေး ရန် သခင်မြက အဆိုသွင်းသည့် အခါ ပြည်တဲရေး ဝန်ကြီး ဦးပေါ် ထွန်းက ညင်းပယ်၏ ကုသိုလ်တပဲ၊ ငရဲ တပိုသာ ရှေ့နေချုပ် ဦးသိမ်းမောင်က ဥပဒေနှင့် မညီ ဆို၏ ဥက္ကကြီး သီလဝါ ဦးချစ်လှိုင်က ပါယ်ချ၏ ဆင် ရဲသား နန်းရင်းဝန် ဒေါက်တာဘမော်က အတိုက် အခံ ပြုကြချက်သည်တို့ဗမာတမျိုးသားလုံးနှင့် ကမ္ဘာပေါ် ရှိအ လုပ်သမားများကို စော်ကာခြင်း ဖြစ်ပေသည်၊ ဤသည် တွင် ဗမာ ခေါင်းဆောင် ကြီးတို့အ ထုပ်ပြောသူ့စးပေပြီး ဗမာခေါင်းဆောင် အခေါ် ခံသူများ ဇာတ်သိမ်းခန်း သို့ ရောက်လာလေပြီး ဗမာပြည်ရှိလူကြီးဟုသ၍ကြောက်တတ် ခြင်း အစိုးရနှင့်ပင်း၊ခနေရှင်နှင့် ချဉ်းပြီးဆင်းရဲသားအလုပ် သမားများပေါ် ဂရုဏာခရှိပုံဆင်ရှားလှ၏။

0 16

အာဠာဝက သခင်ဘိုးလုကြီး

တို့ဗမာ အလုပ်သမားတို့ သင်တို့ကိုသာ- သင်တို့ အား ကိုးကြ၊ ညီညွတ်ကြ၊ သင်တို့အတွက် ငါတို့လုံးပမ်းနေ၏။ ငွေကြေးရှာဖွေနေ၏။ဆူဆူထူပူလုပ်နေ၏။ သင်တို့ကို ဗမာ ဆင်းရဲသားတိုင်းမမေ ၊ ကမ္ဘာပေါ် ရှိအလုပ်သမားများပင် အရေးပြုလာပြီး၊ သင်းငုံမြေကြီး၊ ရှင်လျှင်ရွှေထီးမှန်ကင်း တလှည့်၊ထင်းတလှည့်၊ သင်တို့သွေးကို စုပ်သောနေရှင်များ သင်တို့တန့်ခံပါကုန်။ သင်တို့ကို ငါတို့အားဖြည့်ရန် လူစု ဆောင်းနေပြီ၊ ဗမာပြည် အလုပ်သမား တိုင်း တပ်ချိ၍ သင်တို့ကို ကူညီရန်အားစုနေကြ၏။

ဗမာအလုပ်သမားတွေ ညီကြ၊ သင်တို့သပိတ်လက်နက် ကို နေရှင်သာမက၊ အစိုးမျေားပင် သိမ့်သိမ့် တုန်လာပြီ။ သင်တို့အောင်လ ထူတို့ရန် မကြာတော့ပြီး ငါတို့ ရို့ဗမာ အစည်းအရုံးကြီးက ကူညီရန် တပ်ချီလာပြီ။ - သပိတ်စစ်ပွဲ

912

တို့ဗမာ အစည်း အရုံး၏ ''ကြွေးကျော်သံဂျာမယ်'' အတွဲ(၁)အမှတ်(၉)မှာကာက်နှုတ်ချက်။ သံလျှင်သပိတ်အရေးတေခ်မုံ အလုပ်သမာဒဏ စစ်များသည်သစင်

ရေနဲ့ မြသပိတ်မ်ိဳးသည် ထိန်ညီးစွာ တောက်လောင်၍ တနိုင်ငံလုံး ကြီးမြီးဆုံးသ ပို စီစားရခိုက် ဘဲလျင် ဘီအိုစီ အလုပ်သူမား များသပိတ်မှောက် ကြောင်းကိုသိရှိရပြန်၏။

သို့များရှင်း တကူးမြည့်ခဲ့သော ယဉ်ကျေးပါတီ၏။ ခုလူတွက် သို့များရှင်း တကူးမြည့်ခဲ့သော ယဉ်ကျေးပါတီ၏။ ခုလူတွက် သို့ယို့မှုနှင့် သို့ခ်လိုက်သော် ယဉ်ကျေးပါတီ၏။ ဝါတို့သော

98

အာဌာဝက သခင်ဘိုးလှကြီး

010

အလုပ်သမား များသည် ထိုယဉ်ကျေးသော လက်နက်ဖြင့် အမွေမှုဘိဆီးတိုင်း အသုံးကျလေ၏။

သံလျင် အလုပ်သမားများသည် မိမိတို့ နှစ်နာ ကျက် များကို ဆိုင်ရာသို့ တင်ကြွိပို့ ထားကာ တောင်းဆိုလင့် က စား ကျွဲပါးစောင်းတီးသလိုသာ ဖြစ်နေ၍ ၊ ယခုဝါဆိုလ ဆန်းတရတ်နေ့၌ သပိတ် စမှောက် ဖြစ်လေ၏၊ သံလျင် ဘီအိုစီ-၏ လွေးခွဲသောစနှစ်၊ လွေးစုပ်သော ဝါဒကိုမျက် ဝါးထင်ထင် သိရှိလာသည်နှင့် ကုလား၊ဗမာအလုပ်သမား များသည် ၁ဝဝဝမှ ၂ဝဝဝ၊ - ၂ဝဝဝ-မှ၊ ဥဝဝဝ၊ ကျော် တစတစ တရက်နှင့် တရက်ခြားနားစွာ အင်အား ပြကာ သပိတ်မှောက်လေ၏။

> သံလျင် ဘီအိုစီ-အလုပ်သမားများ၏အရင်းခံ နှစ်နှာချက်များမှာ

၁။ တနှစ်လျှင် (၃)လ လစာ တဝက်နှင့် ဖျားနာ ခွင့်ရက် ပေးထားရာတွင် ပဋမ လတ္တက် လစာ အပြည့်ပေးရန်း ၂။ မကျွန်းမမာ၍ (၃)လကျော်တိုင်အောင်ဆေး စုံတက်နေရသူများအား ကျွန်းမာလာသောအ ခါ မိမိတို့နေရာ၌ ဆက်လက်လုပ်ခွင့်ပြုရန်း

၃။ အလုပ်သမား များအတွက် ကျန်းမာရေး နှင့် ညီညွှတ်သော အိမ်တန်းလျား၊ ရေး မီးအစုံအ လင် ပြုလုပ်ပေးရန်။

၄။ လုပ်သက် အနှစ် (၂၀)ပြည့်လျှင် ပင်စင်ပေး ရန် (၁၀)နှစ်ကကျော်၍အလုပ်မလုပ်နိုင်လျှင် - တနှစ်လျှင် တလကျ လစာအပြည့် အလုပ်နှစ် သက်အတိုင်း ဆုေ့ပေးပြီးမှအလုပ်ရပ်စဲရန်။

၅။ အစိုးရ ရုံးပိတ်ရက်မှန်သမျှ လစာမပျက်စာခွင့် ရက် ပေးလျက် တနှစ်ပြည့်လျှင် ခွင့်တလကျ ပေးရန် ၊

အာင္မွာစက သခင္မိဘိုးလူကြီး

090

၆။ နေ့စား သမား များကို လစားများအဖြစ်သို့ ပြောင်းလွဲပေးရန်တို့ဖြစ်လေသည်။

ဤတောင်းဆိုချက် နှစ်နာချက်များသည် မွေတာကြီး
နှင့် ဖုိလာသည်လည်း မပါ၊ အမိုးရဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်
သည်လည်းမရှိ၊ ကမ္ဘာပေါ် ရှိ အပြည်ပြည် အနယ်နယ်ရှိ
အလုပ်သမားများတို့၏ အကေ တောင်းဆိုချက်များနှင့် တ
သွေမတိမ်း တည်ရှိပေသည်၊ ဘီအိုမီ-နေရှင်သူဋေးများသည်
မိမိတို့ချက်မြုတ်ရာ ဒေသ စကော့အလန်ပြည်၌ စကော့
တစ်ရှိလူမျိုး အလုပ်သမားများ ဤကဲ့သို့ တရားနှင့်ပြည့်ဝ
သော တောင်းဆိုချက် တောင်းဆိုသော် မည်သို့မည်ပုံ ပြု
လုပ်မည်ကိုကား ဆင်ခြင်တုံ တရားသက်ဝင် သင့်ပေသည်၊
သံလျင် သပိတ်သားများ၏ တောင်းဆိုချက်များကို အား
လုံးကုန် အဆောတလျင် ပေးရန် အလွန် သင့်လျော်ပေ
သည်။

အလုပ်သမားကိစ္စနှင့် ပါတ်သက်သော ညွှန့်ပေါင်။ အ စိုးရမှာ အာဏာမဲ့ အစိုးရဖြစ်ကြောင်း၊ ရေနံချောင်းတွင် နှန်းရင်းဝန်ကြီးနှင့် ကူးသန်းထောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးချုပ် တို့ ပြောပြချက်တို့က ရှင်းလင်းပေပြီး သို့ရာတွင် သံလျင် သပိတ်၌ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးချုပ်ပရောဂဖြင့် ဦးတွင်နာယက ပြုလုပ်ထော ခဲ့သမာမိအဖွဲ့ ဖွဲ့ဖြစ်ပေပြီ ဘီအိုစီးခ်ကိုယ်စားလှယ် ရန်ကုန် ဘီအိုစီ မန်နေဂျာမစ္စတာ၁ ရှိပါ။ သံလျင်ဘီအိုစီ – ဝင်းပိုင်ကြီး မစ္စတာဘူစနင်းအလုပ် သမား သမိတ်သားများဘက်မှ သံလျင်မင်းကျောင်းဆရာ တော်ဦးခေမ်နှုံး သခင်ခ) သခင်ဖေသန်း၊ သခင်လှိုင်းတို့ ဦးကိုင်သော သခင်ဗနှင့် သခင် နာရယ ဆင်း တို့နှစ်ဦး ကို ခဲ့သမာခိုအဖွဲ့အေား အလုပ်သမားများ ကိုယ်စားလှယ် အပြစ်ဖြင့် တင်တွင်းပြီး ကုမ္ပဏီကလူ (၇ ၁ ၁)ယောက် ထည်း အလုပ်ပဆင်းဟု ကြေငြာချက်ဖြင့် (ဤစာရေးနေ သည်တိုင်)တင်းမာနေဆဲဖြစ်နေလေသည်။

ေါတ္ခိုသည် ခုံသမာဓိအဖွဲ့ ၌ ဩဇာအာဏာမရှိ၊ ဖြန် မြေမှသာ ရှိကြောင်း သိပြီးဖြစ်၍ ပဋိပက္ခ ဆန့်ကျင်ဘက် ခါတ်ရှိသောမနရှင်နှင့် အလုပ်သမားသည်မျက်နှာချင်းဆိုင်

အာင္မွာစက သခင်ဘိုးလူကြီး

2911

ကာမည်သို့ သဘောကျကြေနပ် ကြမည်ကို စောင့်စားရ ပေမည်။

သခင်များသည် သခင်ဝ ခြပြန့်ပွားရေးအတွက် သဝိတ် မှောက်ခြင်းကိစ္စများ ပေါ် ပေါက်လာသည်ဟု နိုင်ငံရေး ဂိုဏ်းဂဏအချို့က တဘက်သတိ စွပ်စွဲကြ၏။ သခင်များ ဝ ခြပြန့်ပွားသည်ဟု စကားပမာ ထိုစေကာမှ အပြစ်မရှိ ချေ။ အကြောင်းဆိုသော် သခင်ဝ ခြသည် ဖွေလီ ဆန်း ပြားသော ဝ ခြမဟုတ်၊ တို့ဗမာ ဝ ခြ၊ ဗမာတမျိုးလုံး ဝ ခြဖြစ်၍ ဗမာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးနှင့် လောကာနိုမ္မာနီ၊ သာတူညီမျှ လောကကြီး ထူထောင်မှုသာ ဟောကြားရာ ဗမာတိုင်း၊ နိုင်ငံရေး ဂိုဏ်းတိုင်းနှင့် ပင်ရင်း ရည်ရွယ် ချက်ချင်း သဘောတူညီလေသည်။

အမှန်မှာ ထပိတ်ခမှာက်ကိစ္စတိုင်း၌ သခင်များ မီးစ မရှို့စချ။ သခင်ခေါင်းဆောင်များမှာ လူတကွန်- စာတ

လှည့်ဖြင့်မလာလျှင် အလွန်ခက်မည့် အခြေအနေကျမှသာ လျှင် သပိတ်မှောက်သောဒေသများသို့ ရောက်ရှိလာကာ ဩဝါဒပေးကြလေသည်။ ဥပမာ သံလျှင်သပိတ်၌ ကုလား နှင့်ဗမာ သွေးခွဲ၍ ရေနံမြေသပိတ်မ်ိဳးကူးမှာစိုး၍ ကုမ္ပဏီက ပယောဂစွက်ဖက်မှသာလျှင် အလုပ်သမားများသည် မိမိ တို့၏ဖြစ်တွေကို သတိရကြ၏။ မိမိတို့မှာ မိုးမကောင်းလဲ တစလောင်း၊ မိုးကောင်းလဲ တစလောင်း ဖြစ်ကြောင်း သိရှိလာ လေ၏။ နှစ်နာချက်များ တောင်းဆိုလေ၏။ ကုမ္ပဏီက ဥာဏ်နီကွန့်ကာ ၂၁-ဦးကော်မီတိပ္ပဲပစ်လိုက်၏။ အလုပ်သမားများလက်မခံမှ ဖယ်ပစ်လိုက်သည် မဟုတ်ပါ လော။ ထိုအခါကျမှ သခင်ခေါင်းဆောင်များခေါ် သည် မဟုတ်ပါလော့ ။ မည်သည့် ဂိုဏ်းဂဏပါတီ တခုခုက (တို့ဗမာ့ အစည်းဆရုံအဖြစ်) သံလျှင်သပိတ်ကို ထောင် ထန်းကျ၊ ၁၄၄(က)နှင့် အဆီးအထားခံ၍ ထွက်ကူညီပါ သနည်း။ ငါတို့ သိလို၏။

_တို့ဗမာအပေါင်းတို့ – သင်တို့အားထားရာ၊မှီခိုရာ၊ လိုက် နာရန်အမျိုးသားအပွဲကြီးကား(တို့ဗမာအစည်းအရုံးကြီး)

အာင္လာဝက် သခင်တိုးလူကြီး

229

သာရှိ၏။ သင်တို့ –သည်း-နေ- လေ့-အောင်း တဲပုတ်ထိ လာရောက်ကာ သင်တို့ ခိုင်းစေသည့်ဓာတိုင်း တူ ကိုက် တိုက်၊ ကမ်းထိုက်တိုက်၊ ပြုလုပ်သူများကား သခင်ခေါင်း ထောင်များသာဖြစ်သည်။သင်တို့ထဲ ဓာခွန်တောင်းခဲရန်နှင့် မဲဆန္ဒတည့်ရန် ဓာတွက်သာ လင်ကြသော မုဂ္ဂိုလ်ကြီးငယ် တို့ကား-–သင်တို့ ဒုက္ခဖြစ်သည့်အခါ၌ လက်ပိုက်ကြည်ခန ကြသည်ကို အမြဲသတိချပ်ကြလေကုန်။